

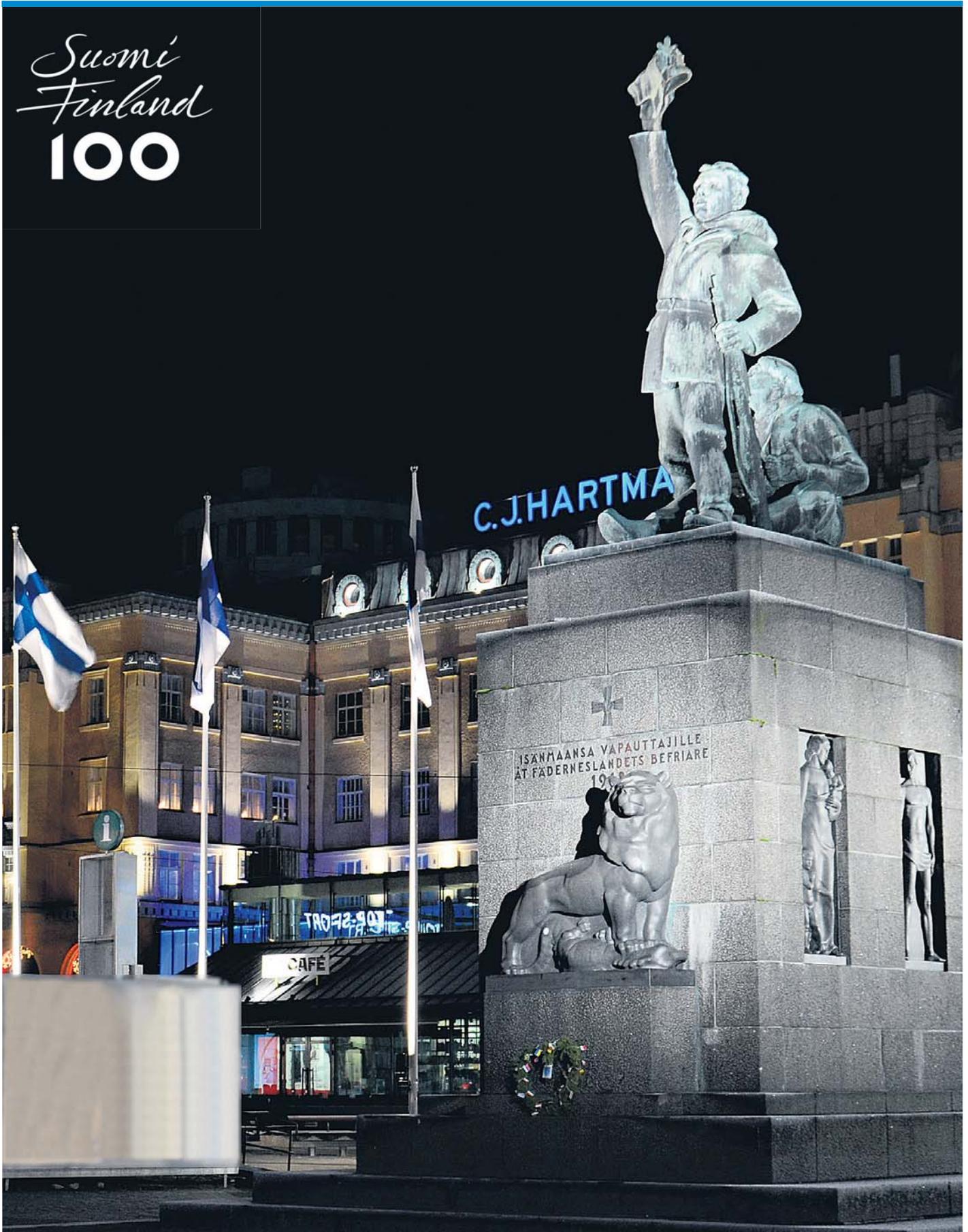
JOUKKOKIRJE

POHJANMAAN MAANPUOLUSTAJA

N:o 4
Joulukuu
2017

*Suomi
Finland*
100

Joulu on suuri ilosanoma

Suomi on tänä vuonna 100-vuotias. Juhlavuosi herättää monissa suurissa tunteita, sitä juhliitaan erilaisissa laitoksissa, kirkoissa ja kodeissa monin eri tavoin. Jopa eri puolilla maailmaa on monia tunnettuja kohteita luvattu värjätä sinivalkoisin värein.

Samaan aikaan 100-vuotiaan Suomen hinta on monen ihmisen kohdalla edelleen kova. Usein sodissa mukana olleiden kanssa keskustellessa esiin nousee niiden mielenkiintoisten kertomusten lisäksi paljon kipua ja vaikeita asioita, joista ei edelleenkään ole helppo puhua. Juhlavuosi ei ole pelkkää juhlaa, se on myös todellisten ihmisten vaikeita kokemuksia ja haavoja, joita sodasta tuli sekä ulkoisesti että sisäisesti.

Joulun sanoma on 100-vuotiaan Suomen tavoin ilosanoma. Enkelit saapuivat ilmoittamaan nimenomaan suurta ilosanomaa paimenille yli 2000 vuotta sitten ja edelleenkin sama kertomus tuo monet juhlapyhinä kirkkoon, kodeissa luetaan evankeliumia ja lauletaan joululauluja Vapahtajasta, Jeesuksesta. Pienestä lapsesta kehkeytyi jotain äärettömän suur-

ta, syntien anteeksiantaja. Silti tämänkin kertomuksen hinta on kova. Sen hinnan koki ensin Jeesus hieman yli 30 vuoden taipaleen jälkeen ja sen jälkeen moni hänen seuraajansa. Ilman haavoja ei selvitty tästäkään taistelusta.

On kuitenkin hienoa huomata, miten ilosanoma Vapahtajasta on monesti kaikkein vahvimmin esillä siellä, missä on vaikeaa. Mitkään olosuhteet eivät voi viedä pois joulun ydintä. Samankaltaisia kertomuksia olen kuullut monien sotien veteraanien suusta, jotka puolustivat tämän kansan itsenäisyyttä. Rukous ja luottamus Jumalaan oli vaikeiden tilanteiden keskellä luonnollisempaa kuin koskaan. Ei täytynyt esittää uskonnollista, vaan turvautuminen Jumalaan oli mutkatonta. Ei joulun lapsi tullutkaan pyytämään hienoja uskonnollisia menoja, vaan mutkatonta ja luonnollista yhteyttä.

Elämme rauhan keskellä ja se on varmasti tämän juhluvuoden yksi suurimpia ilonaiheita. Samalla rukouksemme saavat olla nyt rauhallisten vuosienkin aikana luonnollisia ja mutkattomia. Rukouksella voi muistaa esimerkiksi niitä, joilla juhla ei

ole pelkkää iloa ja kiittää siitä, mikä valtava lahja itsenäinen 100-vuotias Suomi on.

Rauhallista joulunaikaa toivottaen,

Marko Mitronen

vs. kirkkoherra

Pietarsaaren suomalainen

seurakunta

Vimpelin Sotakoulu 100 vuotta 28.12.2017

Itsenäisen Suomen reserviupseerikoulutuksen käynnistymisestä tulee kuluneeksi joulukuun lopussa 100 vuotta. Vimpelissä alkoi 28.12.1917 kurssi, jolle osallistui lähes 200 miestä. Koulutus keskittyi joukkueenjohtajan perustaitojen opettelun.

Kurssin johtajana toimi Venäjällä palvelleet eversti Paul von Gerich ja kouluttajina Saksasta jo palanneita jääkäreitä mm. Aarne Sihvo, Juho Heiskanen ja Paavo Talvela. Kurssi päättyi jo 12.1.1918 ja sen käyneistä miehistä noin 80 johti kevään 1918 taisteluissa komppaniaa ja eräät jopa pataljoonaa.

Satavuotiaasta reserviupseerikoulutusta juhliitaan Vimpelissä 28.12.

Vimpelissä järjestetään 28.12.2017 näyttävä juhla reserviupseerikoulutuksen satavuotispäivänä. Juhlapäivän ohjelma alkaa klo 12.00 sepeleenlaskulla Pokelan vartiomuistomerkillä ja klo 12.30 sepeleenlasku-

kulla Vimpelin Sotakoulun muistomerkillä. Kaikille avoin maanpuolustusjuhla alkaa Vimpelin yhteiskoulun auditoriossa klo 14.00. Juhlapuheen pitää puolustusministeri Jussi Niinistö ja tervehdyksen juhlaan tuovat mm. RUK:n johtaja, eversti Jouko Rauhala ja RUL:n puheenjohtaja Mikko Halkilahti.

Reserviupseerikoulutus itsenäisessä Suomessa alkoi 28.12.1917 ns. Vimpelin Sotakoulussa. Tapahtumaa juhlistetaan 28.12.2017 näyttävällä menoin Vimpelissä.

Päivän ohjelma: Klo 12.00 Sepeleenlasku Pokelan vartiomuistomerkillä Klo 12.30 Sepeleenlasku Vimpelin Sotakoulun muistomerkillä. Klo 13.00 Juhlahäviöt yhteiskoululla Valokuvanäyttely yhteiskoulun aulassa Tammikuu 1918 kirja – Antti Tuuri. Klo 14.00 Päajuhla auditoriossa Maanpuolustusjuhlan ohjelma: Reserviupseerikoulun lippu saapuu. Tervehdysnat, Vimpelin kunnanval-

tuuston puheenjohtaja Sepo Tuomisaalo. Musiikkia, Pohjanmaan maanpuolustussoittokunta, johtaa Sami Salmivuori. Juhlapuhe, puolustusministeri Jussi Niinistö Lausuntaa, Esa Rentola Tarinoita sotakoulusta, Sepo Kataja

Musiikkia, Vimpelin Mieslaulajat, johtaa Olli uusitupa

Tervehdykset: RUK, koulunjohtaja, ev Jouko Rauhala RUL, puheenjohtaja Mikko Halkilahti

Vapaussodan Perinneliitto, kenrm Kalervo Sipi

Pohjanmaan alueoimisto, evl. Mika Piironen

Jääkäripataljoona 27:n perinneyhdistys, prkenr Pertti Laatikainen

Musiikkia, Pohjanmaan maanpuolustussoittokunta ja Vimpelin Mieslaulajat Maamme.

Lähde: www.rul.fi/ajankohtaista

RL

Ennakkoilmoitus Tammisunnuntain 100 - vuotisjuhlasta Seinäjoella

Seinäjoella järjestetään 27.-28.1.2018

Tammisunnuntain 100 vuotta sitten tapahtuneen Vapaussodan alkamisen valtakunnallinen muistojuhla.

Lauantai 27.1.2018

- **Juhlaseminaari** klo 11.30-14.30 Kampustalossa.

Seminaarissa käsitellään muun muassa maamme ajautumista sisäisen taistelun tielle 1918 ja eräiden johtohenkilöiden toimintaa itsenäisyyden saavuttamisessa.

- **Juhlakonsertti** klo 16.00-18.00 Seinäjoki Arenassa.

Sunnuntai 28.1.2018

- **Sepeleen lasku** klo 02.30 Ylistarossa junankaatopaikalla 28.1.1918 (ei suositella liikuntarajoitteisille)

- **Kunnianosoitukset** klo 09.00-09.45 Törnävän sankarihaudoilla

- **Juhlamessu 10.00-12.00** Lakeuden ristissä ja sen jälkeen

kunnianosoitus Mannerheim patsaalla

- **Päiväjuhla klo 14.00-16.00** Seinäjoki Arenalla.

Lisätiedot: www.vapaussotaeppey.fi

järjestösihteeri Veli Suvanto, puh. 358 400 877 584

puheenjohtaja Jorma Jokisalo, jjo@netikka.fi,

puh. 040 8290184

Pääjärjestäjä: Vapaussodan ja Itsenäisyyden Etelä-Pohjanmaan perinneyhdistys ry

Tervehdys Pohjanmaan Maanpuolustajan lukijoille

Aluetoimiston syksy on mennyt pitkälti kutsuntoissa ja ensi vuoden isojen tapahtumien valmistelussa. Tänä vuonna kutsunnoissa ovat olleet 1999 syntyneet nuorten pohjalaiset miehet. Vuoden 1999 vuosikerta on erinomaista aineesta. Nuoret miehet ovat sanavalmiita ja erittäin isänmaallisia. Ainakin itse olen monta kertaa sanonut, että toivottavasti lakkaamme arviomassa nuoria sen mukaan, mitä he juoksevat cooperissa.

Viime aikoina on julkisuudessa nostettu esille toisenlainen näkökulma kutsunnoista. Kutsunnat ovat myös viimeinen hetki saada kiinni ne nuoret miehet, joiden elämän startti ei ole ollut paras mahdollinen. Tässä toiminnassa

olen ylpeänä seurannut sitä yhteistä paloa, jota tässä toiminnassa olevat toimijat ovat tehneet, jotta saisimme rakennettua putoamisen vaarassa oleville nuorille parempi jatko. Tässä yhteydessä haluan lausua parhaat kiitokset niin etsivän nuorisotyön kaikille tekijöille kuin myös poliiseille, jotka ovat olleet mukana tässä toiminnassa.

Tämä välittämisen näkökulma on se, joka meidän täytyisi saada laajennettua myös suomalaisiin nuoriin naisiin jossain muodossa. Kutsunnoissa olemme konkreettisesti pyrkineet toimimaan meidän 100 vuotisen itsenäisyyden juhluvuoden teeman mukaisesti yhdessä – tillsamans. Toisistamme välittäminen on myös jatkoa veteraanien tunnuslauseelle; kaveria ei jätetä.

Kohta on ovella kaikkien aikojen itsenäisyyspäivä.

Toivottavasti me kaikki juhlimme itsenäisyyttä tällä kertaa iloisesti. 100 vuotinen itsenäisyys on uskomattoman upea saavutus. Samalla kertaa meidän on syytä kiittää myös niitä maamme todellisia sankareita, veteraaneja ja lottia, silloisia nuoria miehiä ja naisia, jotka tarttuivat silloin vähäisiin mahdollisuuksiin kiinni ja puolustivat maamme itsenäisyyttä menestyksekkäästi kolmessa sodassa. Tämäkään ei heille riittänyt, vaan he rakensivat ja loivat tämän päivän Suomen, jossa meidän on hyvää elää ja olla.

Ensi vuonna Puolustusvoimat täyttää 100 vuotta. Me olemme saaneet kolmesta päätapahtumasta Pohjanmaalle kaksi. Helmikuun viimeisenä päivänä juhlimme jääkäreiden kotipaaluuta ja Puolustusvoimien syntyä Vaasassa. Meillä on tarjolla kalustonäyttely van-

halla kasarmialueelle sekä paraatikatselemus Vaasan torilla ohimarssin kera.

Puolustusvoimien lippujuhlapäivää juhlitaan Seinäjoella. Tapahtumat alkavat aamupäivällä ja jatkuvat pitkälle iltaan. Toivottavasti mahdollisimman moni teistä lukijoista pääsi paikalle seuraamaan tapahtumia. Valitettavasti ensi vuoden itsenäisyyspäivän paraati meni Pohjanmaan ulkopuolelle.

Ensi vuonna meillä on myös paikallispuolustusharjoitus Vaasa – Wasa 2018, josta on muodostumassa Pohjanmaan mittapuun mukaan iso harjoitus. Harjoitus alkaa 5.3.2018.

Perinteiseen tapaan loppuun pari lukuvinkkiä. Jos vain käsiinne osuus Jari Rantapelkosen ja Jarno Linnellin uusin kirja; nuoret ja tulevaisuuden turvallisuus, niin ottakaa kirjan luvun alle, painavaa tekstiä. Toinen

Mika Piironen Pohjanmaan aluetoimiston keskustelu- ja infotilaisuudessa, kuva Jouko Liikanen.

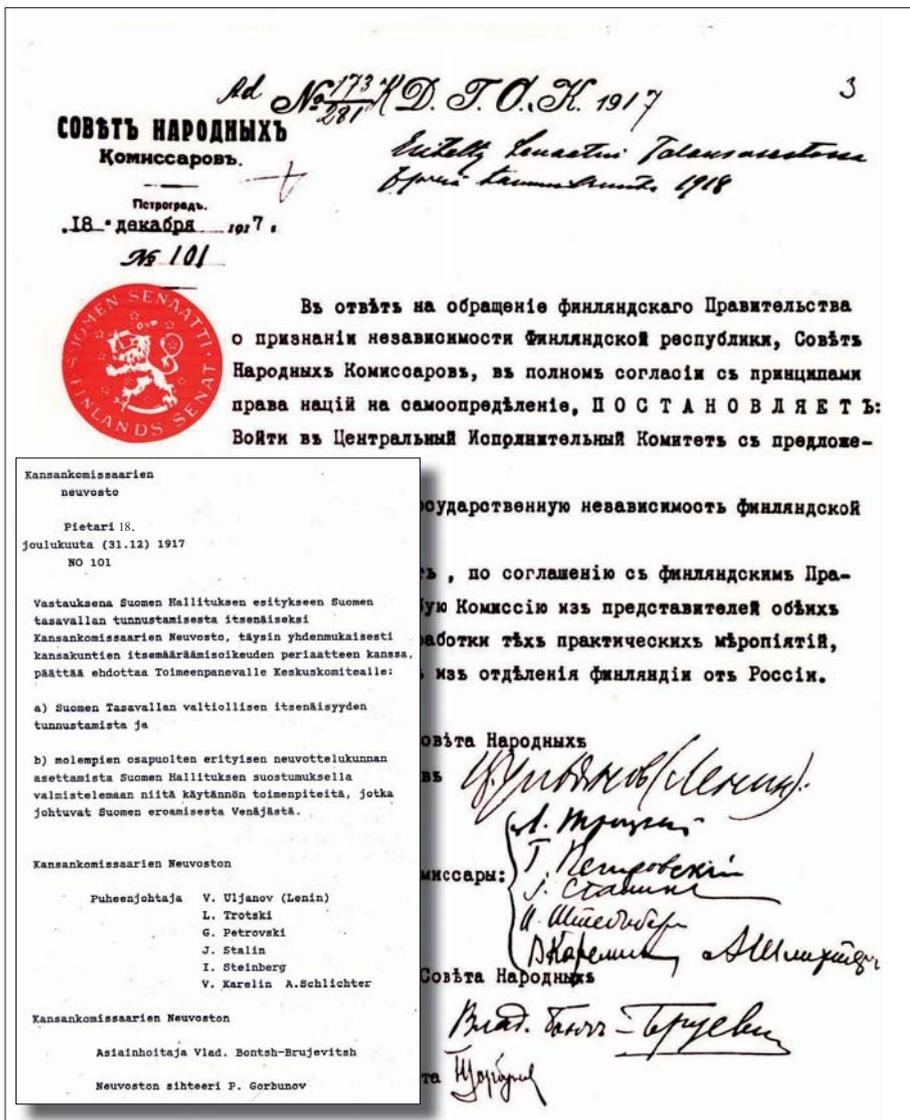
vinkki liittyy näyttelyyn – Vaasassa Pohjanmaan museossa on avattu erittäin laadukas Jääkärinäyttely, joka on auki pitkälle ensi vuoden puolella. Jos on mahdollista, niin käy tutustumassa.

Haluan toivottaa kaikille lukijoille rauhaisaa joulua ja

onnellista uutta vuotta 2018.

Everstiluutnantti
Mika Piironen
Pohjanmaan aluetoimiston päällikkö

Aivan ainutlaatuinen asiakirja

Kenraalimajuri evp Jorma Ala-Sankila esitelmöi. Kuva Johan Irjala.

Todella tärkeä tietoisuus

Reserviläisten ajankohtainen tiedon taso on usein aika harvalla pohjalla.

Pietarsaaren reserviläiskerhot saivat todella hyvän päivityksen tietoihinsa, kun Kenraalimajuri evp Jorma Ala-Sankila esitelmöi aiheesta "Valmiuden kehittäminen Puolustusvoimissa viime aikoina" Pietarsaaren lukion tiloissa 26. lokakuuta.

Napakka esitys tavoitti varmasti kaikki paikalla olleet aktiivit reserviläiset.

Me reserviläiset saamme olla kiitollisia, siitä että puolustusvoimat ohjaavat reserviläistoimintaa huomattavasti paremmin kuin takavuosina.

Herra kenraali! Sinivalokoinen kiitos hyvästä esitelmästä.

Heikki Pääjärvi

Kuvakavalkadia itsenäisyyden satavuotisjuhlista

Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlien avaustapahtuma Vaasassa pidettiin 5.12.2017 Kauppatorilla. Vapaaehtoisten maanpuolustusjärjestöjen lippulinna kunnioitti juhlistamalla Suomen lippujen nostoa Suomen Vapaudenpatsaan sivustoille. Puheen Isänmaalle piti Österbottens Försvargille - Pohjanmaan Maanpuolustuskillan puheenjohtaja, professori Ilkka Virtanen, joka puheensa päätteeksi kohottui kolminkertaisen Eläkön -huudon Isänmaalle. Kanttori Katariina Korkmannin johdolla tilaisuuden päätteeksi laulettiin Maamme – Vårt Land.

Vaasan kaupungintalolla pidetyssä Itsenäisyyspäivän juhlassa puhui professori Matti Kuusimäki.

Vaasan kirkossa 6.12. pidetyn jumalanpalveluksen päätteeksi Kristiina Knookala lähetti seppelipartiot sankarihaudoille ja eri muistomerkeille.

Sankarihaudat 6.12.2017. Itsenäisyyspäivän aamunkoitossa jokaiselle sankarihaudalle asetettiin pienoishavuseppeli ja kynttilä. Vielä iltamyöhään monet kävivät hiljentymässä ja katsomassa tätä mieleen jäävää kunnianosoitusta. Kiitos Vapaudesta ja Itsenäisyydestä.

Vaasan Reserviupseeripiiri – Vasa Reservofficersdistrikt 65 vuotta / år

Vaasan Reserviupseeripiiri – Vasa Reservofficersdistrikt juhlisti 65-vuotista toimintaansa kutsumalla kunniapuheenjohtajan ja kolme kunniajäsentä.

Vaasan Sotilaskodissa 15.11.2017 pidetty sääntömääräinen syyskokous kutsui piiriin ensimmäiseksi kunniapuheenjohtajakseen reservin kapteeni Raimo Latvalan Vaasan Reserviupseerikerhosta ja uusiksi kunniajäseniksi majuri res. Alpo Koivuniemen Pietarsaaren Reserviupseerikerhosta ja majuri res. Brage Forsstenin Vasa Reservofficersklubbenista sekä luutnantti res. Tapio Heinin Kristiinansedun Reserviupseerikerhosta. Kaikki mainitut reserviupseerit ovat vuosikymmeniä toimineet aktiivisesti kerhoja piiriä sekä liittotasolla vastuullisissa johtotehtävissä.

Kokouksen aluksi luovutettiin Tasavallan presidentin 4.6. myöntämä Suomen

Kunniapuheenjohtaja Raimo Latvala sai vastaanottaa Suomen Reserviupseeriliiton Suuren Ansioplaaketin nimityksensä johdosta.

Leijonan Ritarimerkki yli luutnantti Vesa Seppälälle Kaskisten Reserviupseerikerhosta. Vastaavasti kapteeni Kaj-Erik Sandström sai

vastaanottaa Reserviupseeriliiton myöntämän RUL:n hopeisen ansiomitalin. Sääntömääräiset syyskokousasiat hyväksyttiin

Vesa Seppälä sai vastaanottaa Tasavallan presidentin 4.6. myöntämän Suomen Leijonan Ritarimerkin.

yksimielisesti kapteeni res. Väinö Herttuan puheenjohtajana. Piirihallitusta johtaa jatkossakin kapteeni res. Rodney Strandvall Pietar-

Kaj-Erik Sandström vastaanotti RUL:n hopeisen ansiomitalin. Kuvat: VRUP/arkisto

saaren Reserviupseerikerhosta. Kokouksillaan päätteeksi Raimo Latvala piti esitelmän Aselaiva s/s Equitystä, joka

100 vuotta sitten toi aselastin Vesterön Storsandvikenille Maksamaan (Vöyriin) saaristossa ja Larsmon Tolvmangrundetille.

Pohjanmaan aluetoimiston ylentämistilaisuus

Pohjanmaan aluetoimiston ylentämistilaisuus vietettiin tänä vuonna Kokkolassa, kaupungintalon valtuustosalissa 6.12.2017. Tilaisuus alkoi Gamlakarleby Hornorkesterin puhallinmusiikilla, jonka jälkeen Pohjanmaan aluetoimiston päällikkö, everstiluutnantti Mika Piironen, esitti tervehdyksensä juhlayleisölle.

Kokkolan kaupunginjohtaja Stina Mattilan tervehdyspuheen ja puhallinmusiikin jälkeen everstiluutnantti Piironen ja majuri Nyman luovuttivat ylennyskirjat alueen sotilastehtävissä ansioituneille reservin upseereille ja aliupseereille.

Maanpuolustuskouluystyöryhdyksen (MPK) Pohjanmaan maanpuolustuspiirin Kokkolan koulutuspaikan ansioituneille toimijoille piiripäällikkö Pikkarainen ja koulutuspäällikkö Möttönen luovuttivat Rautaiset ansiomitalit. MPK:n Kokkolan koulutuspaikan Vuoden 2017 kouluttajaksi julkistettiin ylivääpeli (res) Tuomas Suvanto ja Vuoden toimijaksi vääpeli (res) Kai Koskela.

Tasavallan presidentin 6.12.2017 ylentämät reservin upseerit Pohjanmaan aluetoimiston alueella. Kaikki eivät päässeet mukaan Kokkolan ylentämistilaisuuteen.

Vapaussodan Perinneliiton Siniset ristit perinnetöinnassa ja vapaaehtoisessa maanpuolustuksessa ansioituneille henkilöille jakoivat Seppo Yli-Norppa, Heino Pikkukangas ja Antti Porko.

Soittokunnan Juhlamarsin jälkeen nautittiin Kokkolan kaupungin kahvitilaisuudessa vielä Suomi 100-leivokset kahveineen. Vasta reservin majuriksi ylennetty Jari Kivioja toi vielä esiin reserviläisen ajatuksia nykyisessä maailmantilanteessa.

Aikaisemmin, 5.12., Seinäjoella ovat Pohjanmaan aluetoimiston päällikkö everstiluutnantti Mika Piironen ja majuri Rami Ta-

kamaa saaneet MPK:n Hoiveiset ansiomitalit.

Vuosijuhlassa 14.12. Säätälöllä Helsingissä luovutettiin MPK:n Pohjanmaan maanpuolustuspiirin koulutussihteeri Rhea Nykvistille Kultainen ansiomitali.

Vaasan koulutuspaikan vuosijuhlassa 14.12. MPK:n Rautaiset ansiomitalit luovutettiin Markku Koivistolle, Petri Uraiselle, Esa Makkoselle ja Jukka Porkholmille.

Muista alueemme huomi-

onoituksesta mainittakoon Reserviläisliiton Ansioristin (res) Juha Ala-aho Vaasasta ja sotilasmestari (res) Esa Isokoski Ylivieskasta.

Teksti ja kuvat:
Jouko Liikanen

Pohjanmaan aluetoimiston päällikön 6.12.2017 ylentämät reservin aliupseerit. Kaikki eivät päässeet mukaan Kokkolan ylentämistilaisuuteen.

Vapaussodan Perinneliiton Siniset ristit: "Teille, N.N., on Vapaussodan Perinneliitto antanut SINISEN RISTIN tunnustukseksi osallistumisesta Vapaussodan Perinneliiton toimintaan ja vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön vapaussoturiperinteen hengessä." Kuvassa vasemmalta: Kari Autio, Osmo Saarinen, Jouko Liikanen, Juha Möttönen, Seppo Ojala, Janne Isohanni, Petri Jylhä, Eero Lehto, Kari Saarikettu, Markku Törmä ja Perttu Tunkkari.

MPK:n Pohjanmaan maanpuolustuspiirin piiripäällikkö Jani Pikkarainen avustajanaan koulutuspäällikkö Juha Möttönen jakoivat MPK:n Rautaiset ansiomitalit seuraaville (oikealta vasemmalta): Christer Eriksson, Nicklas Gustafsson, Rauno Hauta-aho, Kai Koskela ja Onni Mäenpää.

Ylennykset reservissä

Pohjanmaan aluetoimiston päällikön 6.12.2017 ylennykset henkilöt reservissä:

Sotilasmestariksi Junkala Pekka Tuomo Uolevi, Kokkola, Kallonen Jari Olavi, Seinäjoki, Kohtala Risto Juhani, Seinäjoki, Koskela Ari Jarmo Matias, Kurikka, Nyrhinen Timo Jukka, Seinäjoki, Olli Risto Tapani, Lappajärvi, Passinen Timo Jarkko, Kauhava ja Pukkinen Jaakko Jukka Tapani, Isokyrö.

Yliväpeliksi Kaperi Ari Mikael, Kurikka, Kotanen Jukka Tapio, Luoto, Lammien Keijo Matti, Seinäjoki, Nisula Kaj Häkan, Kokkola, Tunkkari Perttu Aleks, Veteli ja Välimäki Timo Juhani Kustaa, Vaasa.

Ylipursimieheksi Korpele Mika Armas, Vaasa.

Väpeliksi Hannuksela Tero Tapani, Vaasa, Juurakko Manu Hannes, Alavus, Jylhä Mika Mats Jorma, Vaasa, Kangas Janne Oskari, Kauhajoki, Loukola Juha Tapani, Isokyrö, Marttala Jari-Matti Johannes, Seinäjoki, Niemi Marko Jouko Tapani, Kokkola, Peltomäki Vesa Markus, Vaasa, Pihlaja Mikko Johannes, Kurikka, Rantala Kari Juhani, Seinäjoki, Rintaluoma Kai Juhani, Ilmajoki, Riskilä Janne Henri Olavi, Laihia ja Uurimäki Mika Markku Ilmari, Lapua.

Ylikersantiksi Backman Tom Erik Yngve, Uusikaarlepyy, Haapoja Antti Juhani, Kauhava, Karesola Juhani, Seinäjoki, Karjula Mikko Sakari, Kokkola, Kaunisto Ilmo Antero, Kaustinen, Kinnunen Aatu Matias, Perho, Krook Jens Magnus, Maalahti, Kälviäinen Mikko Johannes, Ilmajoki, Lindroos Pasi Pekka Kullervo, Vaasa, Lippinen Jaakko Tapio, Seinäjoki, Lokasari Pekka Juhani, Kokkola, Murtonmäki Jaakko Samuel, Seinäjoki, Parkkali Arto Juhani, Mustasaari, Passoja Patrick Mathias, Kokkola, Peurala Sami Juhani, Seinäjoki, Rapo Juha Petteri, Mustasaari, Saari Esa Johannes, Kokkola, Saunamaa Jere Mikael, Ähtäri, Silmo-

nen Tuukka Matias, Seinäjoki, Storvall Ove Jan Henry, Pedersöre, Suokas Timo Henrik, Alavus, Syrjämäki Anssi Matias, Vaasa, Sänkiäho Mikko Tapani, Vimpeli, Takala Jukka Matti, Seinäjoki, Tammela Juha Jaakko, Seinäjoki, Tampus Mikko Matias, Seinäjoki, Tulensalo Jarkko Tapio, Karijoki, Urmas Antti Juhani, Seinäjoki ja Weijola Max Henrik, Vaasa.

Kersantiksi Ahokas Markus Juho Kalevi, Seinäjoki, Berg Carl Marcus, Närpiö, Björkvik Thomas Kristian, Vaasa, Granberg Kaj Johannes, Kokkola, Heikkinen Teemu Tapio, Kokkola, Henriksson John Wilhelm, Vaasa, Hietikko Matias Kristian, Kauhajoki, Hinkkanen Ville Valteri, Vaasa, Ikävalko Eero Tuukka Matias, Seinäjoki, Kahra Yrjö Huugo, Laihia, Kaunisto Mikko Juhani, Kurikka, Kauppi Janne Petteri, Vaasa, Kinnunen Miko Jami Valteri, Ulkomaat, Koski Toni Mikael, Mustasaari, Kurvinen Antti Ilmari Vilhelm, Kauhava, Lähdesmäki Juha Tuomas, Seinäjoki, Mäenpää Lauri Vilhelm Timonpoika, Kauhajoki, Pehkonen Lasse Markus, Vaasa, Rajakorpi Harri Heikki, Seinäjoki, Rajamäki Juho Jaakko Kalevi, Laihia, Rauhala Aapo Tapio, Seinäjoki, Riutta Markku Juhani, Salo Ville Sakari, Kokkola, Smeds Mia Maria, Vaasa, Syrjälä Tuomas Arto Nikanor, Kokkola, Tievä Antti Juhani, Kokkola, Tofferi Petri Antero, Kokkola, Toijonen Sanna Karoliina, Seinäjoki, Viitasalo Miika Pekka, Kokkola, Virtanen Sami Kalervo, Seinäjoki, Vuorinen Sami Jussi, Seinäjoki, Väänänen Jarkko Arno Juhani, Vaasa ja Ylinen Jussi Matias, Kauhava.

Alikersantiksi Haara Timo Petteri, Kurikka, Kivipeltö Jani Kalevi, Alajärvi, Kola Antti Mikael, Kaustinen, Kontio Joni Juhani, Kokkola, Laasanen Petri Mikael, Kokkola, Lahti Miika Matias, Seinäjoki, Lin-

jala Aapo Tuomas, Alavus, Mäki-Petäjä Tommi Mikael, Pietarsaari, Mäkinen Anssi Juhani, Vaasa, Määttä Miika Mattias, Vaasa, Nynäs Thomas Matts Johannes, Kruunupyy, Sand Svante Linus, Mustasaari, Sandvik Jan-Robert Matias, Kokkola, Seikkula Erkki Sakari, Kauhava, Sorvari Timo Jukka, Seinäjoki, Vallin Jouni Tapio, Kurikka ja Östman Kjell Erik, Pedersöre.

Korporaaliksi Bask Matti Lauri, Kokkola, Bexar Markus Gustav, Vaasa, Blusi Magnus Andreas, Vaasa, Cederberg Sebastian Erik Mathias, Vaasa, Finne Mathias Christoffer, Vaasa, Forslund John Gustav, Mustasaari, Granholm Rasmus Mikael, Pietarsaari, Harju Tapani Kullervo, Kaustinen, Hellman Markus Mauno, Vaasa, Kortessalo Vesa Antero, Kaustinen, Pajula Tuomas Aleks, Vaasa, Pekkarinen Kimmo Tapani, Vaasa, Puikkonen Pasi Erkki, Mustasaari, Rukkila Tomi Johannes, Seinäjoki ja Sandvik Jan-Eerik, Kauhava.

Ylimatruusiksi Hoppi Joni Juhani, Vaasa ja Saari Esa Pekka, Vaasa.

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimiston päällikön 6.12.2017 ylennykset henkilöt reservissä: mm.

Väpeliksi Kaarlela Janne Juhani, Nivala.

Ylikersantiksi Kuljunlahti Joni Veikko, Kalajoki ja Uusitalo Vesa Petteri, Ylivieska.

Kersantiksi Korkiavuori Mikko Tomppa Matias, Ylivieska, Myllylahti Heikki, Ylivieska ja Siironen Markus Samuli, Vaasa.

Alikersantiksi Salmu Mikko Tuomas Sakari, Pyhäjoki, Haapakoski Arto Matias, Ylivieska, Kaikkonen Mika Kristian, Kannus, Muilu Matti Tapani, Haapavesi, Mustola Timo Erkki Juhani, Ylivieska, Nurkka Joonas Samuli, Ylivieska, Vasama Konsta Juhana, Pyhäjoki ja Ylikorpi Mikko Erkki Matias, Ylivieska.

Sotiemme veteraaneja ja sankarivainajia itsenäisestä 100-vuotiaasta Isänmaasta kiittäen. Rauhallista Joulua ja Hyvää Uutta Vuotta toivottaen.

Asianajotoimisto Anne Mäkelä

Asianajotoimisto Kari Autio

Deep Shine Oy Kokkola

Kaappiasennus Esa Honkala Kokkola

Kiinteistömaailma Kokkola

Kokkolan Autovälitys Oy Kokkola

Kokkolan Kuvatiimi Ay

Kokkolan Tilausliikenne Ky

Kokkolan Turvahuolto Oy

Nahkamyynti Kartim Kokkola

Oy Automyynti L.Lerbacka Kokkola

Oy WB-Auto Ab Alaveteli

Pohjanmaan Taksiryttääjä Ry

Tmi Jari Myllymäki

Ala-Aho Juha

Autio Kari

Bäckström Rolf

Dahlin Joakim

Eriksson Björn

Eriksson Christer

Forsström Juhani

Forssten Brage

Glader Pauli

Hanner Toni

Hannuksela Matti

Hauta-Aho Rauno

Hautala Seppo

Heikkilä Jukka

Irjala Johan

Järndahl Stefan

Koivuniemi Alpo

Kojola Jaska

Muhonen Eero

Latvala Raimo ja Monica

Myllymäki Jari

Nygård Peter

Parkkonen Jari

Per-Olof Boström

Pokela Kimmo

Pokki Sami

Pääjärvi Heikki

Ranta Matti ja Anita

Ruotoistenmäki Seppo

Rönnqvist Kari

Salmu Sami

Sandström Kaj

Sepponen Jani

Seppälä Vesa

Skytte Mikael

Strandvall Rodney

Sulkakoski Hannu

Wall Antti

Vehosalmi Heikki

Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan Ritamerkki myönnettiin majuri(res) Jussi Rytkö-selle Kokkola.

En juhli merkkipäivääni

Alpo Koivuniemi

☎ 06-723 5477
Pietarsaari

PRISMA-CENTER
Jakobstad

Maanpuolustusmitali miekkojen kera kahdelle

Maanpuolustusmitalitoimikunta on myöntänyt Maanpuolustusmitalin miekkojen kera (numeroituna) mm. Österbottens Försvargille

– Pohjanmaan Maanpuolustusilta rf:n puheenjohtajalle, professori Ilkka Virtaselle ja Vaasalaiselle Erkki Lehtimäelle Pohjanlahden Laivasto-

killasta. Mitalit luovutettiin heille Vaasassa 19.11.2017 Maanpuolustuskieltojen liiton järjestämän Maanpuolustusjuhlan yhteydessä.

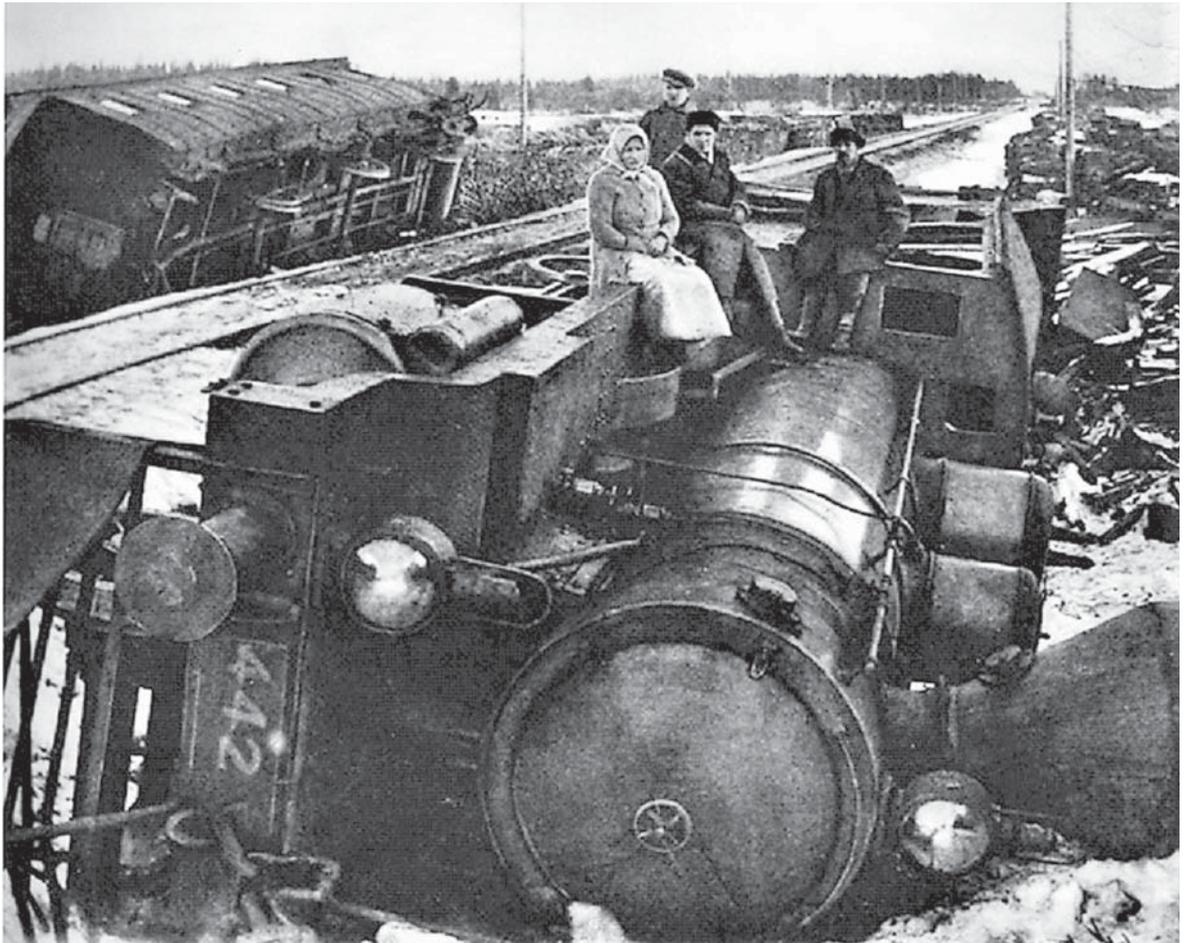
Tammisunnuntai 2018 Vaasassa

Tammisunnuntaista on 2000-luvun kuluessa muodostunut Vaasan alueen maanpuolustusväelle ja muille isänmaallisesti ajatteleville henkilöille tärkeä yhteinen juhlapäivä. Juhlapäivän ohjelmaan on kuulunut mm. seppeleenlasku ja maanpuolustusjärjestöjen lippulinna kunnianosoitus Kasarmintorin Perinnemuurilla. Sotaveteraaniseuran aukiolo ja pääjuhla Kaupungintalossa. Juhlapäivän ohjelman käytännön järjestelyistä on vastannut Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustuskilta, jonka vuosipäivä Tammisunnuntai on.

Vuonna 2018 edellä todettua juhlaohjelmaa ei järjestetä, koska Seinäjoella on 27.–28.1.2018 valtakunnallinen Tammisunnuntai 100 muistojuhla, jonka järjestelyissä Pohjanmaan Maanpuolustuskillalla on osavastuu. Vaasan ja Pohjanmaan asukkaiden toivotaan osallistuvan näihin juhlallisuuksiin.

Osana valtakunnallista juhlaa Vaasassa suoritetaan eräitä kunnianosoituksia muistomerkeillä seppeleenlaskuin. Sepeleet lasketaan sunnuntaina 28.1.2018 klo 9.00 Suomen Vapaudenpatsaalle, klo 9.15 Päämajan 1918 muistolaatalla Perinnemuurilla sekä klo 9.30 marsalkka Mannerheimin ratsastajapatsaalle Kaupungintalossa.

Seinäjoella muistojuhlan ohjelmassa on lauantaina 27.1.2018 klo 11.30–14.30 seminaari ”Svinhufvudin toiminta Suomen itsenäisyyden saavuttamisessa ja maamme ajautuminen sisäisen taistelun tielle 1918”. Seminaari järjestetään Kampustalon Seinäjoki-salissa (Kalevankatu 35). Illalla klo 16–18 on Laivaston soitto-kunnan ja Kaaderikuoron konsertti Seinäjoki Areenassa (Kirkkokatu 23). Tilaisuuksiin on vapaa pääsy.

Junankaato Ylistarossa 28.1.1918: Tammisunnuntaina 1918 alkaneen Vapaussodan ensimmäisiin operaatioihin kuului Seinäjoki – Vaasa -radan katkaiseminen ja junan suistaminen kiskoilta Ylistaron Peränevalle.

Junan kaadossa 28.1.1918 kuolleet: Junan suistuttua kiskoilta saivat surmansa Vaasalainen veturinkuljettaja Erik Verner Bertlin ja lämmittäjä Otto Vilhelm Merisaari. Kuvassa heidän muistokivi Ylistaron Sankarihautausmaalla.

Junan kaadon muistomerkki Ylistaron Peränevalle.

Sunnuntain ohjelmassa on erilaisia kunnianosoituksia sekä pääjuhla Seinäjoki Areenassa klo 14–16. Pohjanmaan Maanpuolustuskillan tarkoituksena on järjestää Vaasasta linja-autokuljetus pääjuhlaan. Kuljetus on tarkoitettu ensisijaisesti killan jäsenille (avec), mutta tilan salliessa myös muut voivat osallistua kuljetukseen. Kuljetusjärjestelyistä tarkemmin lähempänä juhlan ajankohdtaa. Yksityiskohtaisempaa tietoa Tammisunnuntai 100

tapatumasta saa esimerkiksi verkkosivustolta <https://www.vapaussotaeppey.fi/tammisunnuntai-100/>.

Esitelmäsarja keväällä 2018

Ennakkotietona kevään 2018 tapahtumista voidaan mainita Pohjanmaan Maanpuolustuskillan ja Vaasa-opiston yhteistyössä järjestämä luentosarja vuoden 1918 tapahtumista Vaasassa. Esitelmät pidetään Vaasa-opiston tiloissa (Raastuvankatu 31).

Esitelmien pitäjät ja aiheet ovat:

Ma 15.1. klo 17 Professori Heikki Ylikangas: Vaasa 1981

To 8.2. klo 17 Professori Matti Kuusimäki: Rehtori Tauno Kuusimäen jääkärihaastattelut

Pe 16.3. klo 17 Professori Martti Häikiö: Vaasan senaatti.

Esitelmätilaisuudet ovat kaikille avoimia, tervetuloa.

Ilkka Virtanen
ÖFG - PMK

Ensi vuonna juhlitaan Vaasassa jääkärien kotiinpaluun 100-vuotismuistoa

Vaasan kaupunki, Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistys ja Puolustusvoimat järjestävät Vaasassa 23.-25.2.2018 jääkärien kotiinpaluun 100-vuotismuistojuhlallisuuudet. Tähän liittyen järjestetään Vaasassa yleisölle avoin Jääkäriseminaari, jonka ohjelmasta vastaavat Kauhavan kaupunki ja Jääkärisäätiö.

Juhlallisuksien ohjelma:

Perjantai 23.2.2018

- klo 13:00 – 16:00 Jääkäriseminaari Vaasan kaupungintalolla, avoin yleisölle,
- klo 19:00 – 20:30 Saksalaisen sotilasorjittokunnan konsertti Vaasan kirkossa, avoin yleisölle.

Lauantai 24.2.2018

- klo 9:00 – 9:30 Seppeleenlaskut sankarihautauksimerkille, Vapaussodan sankarimuistomerkille, Vaasaan haudattujen jääkärien muistomerkille ja perinnemuurille, avoin yleisölle,
- klo 11:00 – 12:30 Paraatikatselma ja ohjarssi Vaasan torilla, avoin yleisölle,
- klo 14:00 – 16:00 Pääjuhla Vaasan kaupungintalolla, kutsuvieraille.

Sunnuntai 25.2.2018

- klo 10:00 – 11:15 Jumalanpalvelus Vaasan kirkossa, avoin yleisölle,
- klo 12:00 Seppeleenlasku Jääkäripatsaalle Hovioike-

udenpuistossa, avoin yleisölle.

Lisätietoja tapahtumasta antavat: JP27:n Perinneyhdistyksen puheenjohtaja Pertti Laatikainen, p. 050 543 6151, Vaasan kaupungin kansliapäällikkö Anna-Maija Iitola, p. 040 590 5219 ja Pohjanmaan alue toimiston päällikkö everstiluutnantti Mika Piironen, p. 029 948 6100.

Taustatietoja jääkärien kotiinpaluuseen liittyen

Jääkäriliikkeen katsotaan saaneensa alkunsa 20. marraskuuta 1914, jolloin aktivistipiirit pitivät salaisen ns. Kassahuoneen kokouksen Helsingissä Ostrobotniassa. Kokouksessa päätettiin lähettää suomalainen valtuuskunta Tukholmaan selvittämään sotilaskoulutusmahdollisuuksia Venäjän

vihollismaassa Saksassa. Saksan hyväksyntä esityksen. Jääkärioliike oli näin syntynyt.

Värväyksen myötä noin 1900 vapaaehtoista ilmoitautui Saksassa koulutukseen vuosina 1915–1917. Viimeiset saapuivat koulutukseen vasta vuoden 1918 puolella. Jääkäreistä muodostettiin Saksassa Kuninkaallinen Preussin Jääkäripataljoona 27, joka otti osaa I maailmansodan taisteluihin Saksan puolella Venäjää vastaan. Pataljoona oli läpileikkauksen Suomen kansasta, 1/3 oli maanviljelijöitä ja 1/3 työläisperheitä sekä 1/3 vähintään keskikoulun käyneitä. Suomen julistauduttua itsenäiseksi 6.12.1917 alkoi jääkäreiden kotiinpaluun valmistelu.

Ennen kotiinpaluuta Jääkäripataljoona 27:n lippu - Jääkärilippu - vihittiin 13.2.1918 nykyisessä Latvi-

assa Libaun (Liepāja) Pyhän kolminaisuuden kirkossa (Trinitatis). Samassa yhteydessä jääkärit ensimmäisinä suomalaisina sotilaina vannot sotilasvalan Suomen lailliselle hallitukselle. Ennen pääjoukkoa saapui useita osastoja, joilla oli erityisesti vapaussodan alkuvaiheessa ja juuri Pohjanmaalla sekä myös Karjalassa keskeinen merkitys. Joulukuusta 1917 helmikuuhun 1918 toteutetun Itsenäisen Suomen ensimmäisen reserviupseerikurssin, Vimpelin sotakoulun, kouluttajina toimivat jääkäriupseerit.

Jääkärien pääjoukossa oli yhteensä 950 miestä. Pääjoukon matka Suomeen alkoi Libaun satamasta 14.2.1918. Matkustajalaiva Arcturuksessa oli 854 jääkäriä. Hiililastissa olleeseen rahtilaiva Castoriin sijoitettiin 96 jääkäriä. Jäänmurtaja Sampo auttoi aluksia loppu-

matkan Vaasaan. Pääjoukko saapui perille 25.2.1918 eli päivälleen kolme vuotta sen jälkeen, kun ensimmäiset pfadfinderit olivat saapuneet Lockstedtiin. Jääkäreiden pettymykseksi vapaussotaa olikin sisällissota ja kansamme oli jakaantunut.

Helmikuun 26. päivänä jääkäripataljoona esiintyi uudelle ylipäällikölleen kenraali Carl Gustaf Mannerheimille Vaasan torilla viimeisessä yhteisessä paraatissaan. Kenraali Mannerheim piti jääkäreille puheen, jossa hän korosti jääkäreitä odottavaa suurta ja kunniakasta tehtävää. Paraatin jälkeen jääkärit hajaantuivat uusiin tehtäviinsä hallituksen joukkoihin valkoisen Suomen alueelle. Jääkärit määrättiin hallituksen joukkoihin kouluttajiksi ja johtajiksi.

Maanpuolustuksen ensimmäisten kehitysvuosi-

kuusien aikana 1920- ja 1930-luvuilla toimi vajaa 700 jääkäriä henkilöstön ja asevelvollisten kouluttamisen kannalta keskeisillä virkapaikoilla niin Puolustusvoimissa, Rajavartiolaikoksessa kuin Suojeluskunnassakin. Vielä sotien jälkeenkin kymmenet jääkärit olivat puolustushallinnon kannalta keskeisissä asemissa ja viimeinen puolustusvoimien komentajana palvelut jääkäri kenraali Kaarlo Heiskanen siirtyi eläkkeelle vuonna 1959.

Jääkärien johdolla jääkärihengessä rakennettiin Suomen maanpuolustus tasolle, jossa yhtenäinen kansa ja sen hyvin koulutettu reservi kykeni talvi- ja jatkosodan ankarissa taisteluissa menestyksellisesti torjumaan maamme miehityksen ja olemme voineet viettää Suomen 100-vuotisjuhlaa.

Nästa år firas i Vasa 100-årsminnet av jägarnas hemkomst

Vasa stad, Föreningen Jägarbataljon 27:s traditioner och Försvarsmakten ordnar i Vasa 23–25.2.2018 en 100-årsminneshögtid med anledning av jägarnas hemkomst. I anslutning till detta ordnas i Vasa ett Jägarseminarium som är öppet för allmänheten. Kauhava stad och Jägarestiftelsen ansvarar för programmet.

Programmet för minneshögtiden:

Freitag 23.2.2018

- kl. 13:00 – 16:00 Jägarseminarium i Vasa stadshus, öppet för allmänheten
- kl. 19:00 – 20:30 Konsert av en tysk militärmusikkår i Trefaldighetskyrkan, konserten är öppen för allmänheten.

Lördag 24.2.2018

- kl. 9:00 – 9:30 Kransnedläggning vid hjältegravsmonumentet, vid hjältegravsmonumentet över frihetskriget, vid monumentet över jägare begravn i Vasa och vid traditionsmuren, öppet för allmänheten,
- kl. 11:00 – 12:30 Paradmönstring och defilerung på Vasa torg, öppet för allmänheten

- kl. 14:00 – 16:00 Huvudfest i Vasa stadshus.

Söndag 25.2.2018

- kl. 10:00 – 11:15 Gudstjänst i Trefaldighetskyrkan, öppet för allmänheten,
- kl. 12:00 Kransnedläggning vid Jägarstatyn i Hovrättsparken, öppet för allmänheten.

Mer information om evenemanget ger: Pertti Laatikainen, ordförande för Föreningen Jägarbataljon 27:s traditioner, tfn 050 543 6151, Anna-Maija Iitola,

kanslichef vid Vasa stad, tfn 040 590 5219, och överste-löjtnant Mika Piironen, chef för Österbottens regionalbyrå, tfn 029 948 6100.

Bakgrundsinformation om jägarnas hemkomst

Jägarrörelsen anses ha fått sin början den 20 november 1914 när aktivistkretsar höll ett hemligt s.k. kassaruksmöte på Ostrobotnia i Helsingfors. På mötet beslutades att sända en finländsk delegation till Stockholm för att utreda möjligheterna till militärutbildning i Rysslands fiendeland Tyskland. Tyskland godkände förslaget. Jägarrörelsen hade således bildats.

I samband med värvningen anmälde sig ca 1 900 frivilliga till utbildningen i Tyskland åren 1915–1917. De sista anlände till utbildningen först på 1918 års sida. Av jägarna bildades i Tyskland 27 Kungliga Preussiska Jägarbataljonen, som deltog i första världskrigets strider på Tysklands sida mot Ryssland. Bataljonen var ett tvärsnitt av Finlands folk, en tredjedel var jordbrukare, en tredjedel från arbetarfamiljer och en tredjedel sådana som hade gått åtminstone mel-

lanskolan. När Finland hade förklarar sig som självständigt stat 6.12.1917 inleddes förberedelserna för jägarnas hemkomst.

Före hemkomsten invigdes Jägarbataljon 27:s flagga – Jägarflaggan – i Heliga Tre-enighetens katedral (Trinitatis) i Liepaja i nuvarande Lettland 13.2.1918. I detta sammanhang svor jägarna som de första finländska soldaterna faneden till Finlands lagliga regering. Före huvudtruppen anlände ett flertal avdelningar som hade en central betydelse särskilt i det inledande skedet av frihetskriget och uttryckligen i Österbotten och även Karelen. Utbildare på det självständiga Finlands första reservofficerkurs, Vimpeli krigsskola, som hölls från december 1917 till februari 1918, var jägarofficerare.

Jägarnas huvudtrupp bestod av sammanlagt 950 man. Huvudtruppens resa till Finland började från Liepaja hamn 14.2.1918. Passagerarfartyget Arcturus hade 854 jägare ombord. I fraktfartyget Castor, som fraktade en kollast, placerades 96 jägare. Isbrytaren Sampo bistod fartygen under den återstående resan till Vasa. Huvudtruppen kom fram 25.2.1918,

dvs. på dagen tre år efter att de första pfadfindarna hade anlänt till Lockstedt. Till jägarnas besvikelse visade sig frihetskriget vara ett inbördeskrig och vårt folk var splittrat.

Den 26 februari framträdde jägarna för sista gången i en gemensam parad på Vasa torg inför sin nya överbefälhavare, general Carl Gustaf Mannerheim. General Mannerheim höll ett tal till sina jägare, i vilket han betonade att ett stort och ärofyllt uppdrag väntade dem. Efter paraden skingrades jägarna

till nya uppdrag inom regeringens trupper på det vita Finlands område. Jägarna förordnades som utbildare och ledare till regeringens trupper.

På 1920- och 1930-talen, under de första årtiondena av landets försvar, innehade närapå 700 jägare centrala tjänster med tanke på personalens och de värnpliktigas utbildning inom såväl Försvarsmakten, Gränsbevakningsväsendet som även skyddskåren. Även efter krigen innehade tiotals jägare centrala positioner

inom försvarsförvaltningen, och den sista jägare som var kommandör inom Försvarsmakten, general Kaarlo Heiskanen, gick i pension år 1959.

Under ledning av jägarna och i jägaranda byggdes Finlands försvar till en nivå där en enhetlig nation och dess välutbildade reserv på ett framgångsrikt sätt under vinter- och fortsättningskrigets svåra strider kunde avvärra att vårt land ockuperades. Till följd av detta har vi firat Finlands 100-årsjubileum.

Jääkäripataljoona 27:n viimeinen yhteinen paraati Vaasan torilla 26.2.1918. Kuva <http://www.jp27.fi>.

Sotilaskoulutus tarpeen, missä sellaista voisi hankkia?

1. Miksi

Venäjä valloitti Suomen v.1808 ja rauha tehtiin Haminassa v.1809. Venäjän keisari Aleksanteri I lupasi tällöin pitää voimassa maan evankelis-luterilaisen uskonnon, silloiset perustuslait, vuoden 1772 Hallitusmuodon ja vuoden 1789 Yhdistys- ja vakuuskirjan sekä eri säätyjen privilegiot. Suomesta tuli suuriruhtinaskunta, ei venäjän provinssi. Suomen kansa oli "korotettu kansankuntien joukkoon" kuten Aleksanteri I asian ilmaisi.

Keisarit vaihtuivat ja Suomen erityisasema säilyi lähes sata vuotta, kunnes Venäjällä 1800-luvun lopussa pääsi valtaan kiihkokansallinen ajattelutapa, panslavismi. Venäjä halusi lopettaa Suomen autonomian ja sulattaa maa täydellisesti Venäjään.

2. Sortokaudet herättivät akateemisen nuorison

– Helmikuun manifesti 1899 aloitti Suomessa ensimmäisen sortokauden. Silloin mm. suomalaiset asevelvolliset haluttiin palvelemaan venäläisissä joukko-osastoissa. Suomen sotaväen osatot lakkautettiin yksi toisen jälkeen, viimeisenä Kaartin pataljoona syksyllä 1905. Näin oli Suomen kansa riisuttu aseista. Kasarmien tyhjentyessä niihin sijoitettiin venäläistä sotaväkeä.

– Vuonna 1910 alkoi toinen, entistä kovempi sortokausi. Suomenmaa julistettiin sotatilaan.. Venäläiset aloittivat mittavat linnoitustyöt eri puolilla Suomea.

3. Suomessa syntyi uuden aktivismin aalto.

Marraskuun 20. päivänä 1914 pidettiin Helsingissä pohjalaisten osakuntien talon, Ostrobotnian, kassahuoneessa eräänlainen Suomen itsenäisyysliikkeen järjestäytymiskokous. Sen johtolin oli keskuskomitea, jonka edustajat olivat nuoria maistereita ja ylioppilaita. He ymmärsivät, että Venäjältä irtautuminen onnistuu vain voimakeinoin. Oli luotava kansanarmeija. Tarvitaan paitsi aseita myös sotilaskoulutuksen saaneita miehiä. Ruvettiin miettimään mistä voitaisiin saada apua.

Jääkäriksi aikovien etappitiet Ruotsiin eli ns. Jääkärietapit

Saksaan lähtijöillä ei vuoden 1915 alussa ollut ulkomaille matkustamiseen ongelmia viranomaisten kanssa, passin sai helposti eikä rajalla juurikaan kysely millä asialla matkustaja liikkuu. Rajanylitysvaikeudet alkoivat syksyllä 1915, kun venäläiset olivat saaneet vihiä jääkäriiliikkeestä. Venäläiset ryhtyivät vastatoimenpiteisiin. Passien saanti

4. Apua etsittiin ensin Ruotsista

Akateemisen nuorison ryhmällä oli erilaisia ehdotuksia. Itäsuomalaisen ryhmään kuuluivat mm. Viipurilaisen Osakunnan maisterit Isak Alfthan ja G.A.Gripenberg sekä ylioppilas Erik Jernström sekä Savo-Karjalaiseen Osakuntaan kuuluva maisteri J.W. Snellman. He ajattelivat, että Ruotsi saattaisi sodassa liittyä keskusvaltoihin ja sen takia ryhtyä auttamaan suomalaisia. Alfthan matkusti Gripenbergin kanssa elokuun lopussa 1914 Ruotsiin etsiäkseen yhteyttä ruotsalaisiin ja mahdollisesti myös saksalaisiin sotilasviranomaisiin. Lokakuun lopulla he tekivät uuden matkan. Neuvottelujen tulokset jäivät vähäisiksi. Ruotsi halusi pysyä puolueettomana. Ainoa konkreettinen saavutus oli, että eräät ruotsalaiset upseerit toimittivat suomalaisille huomattavan määrän ruotsalaista sotilaskirjallisuutta itseopiskelua varten (Lauerma, 1966, s. 50).

5. Saksa päätti auttaa

Uusmaalaisen Osakunnan ryhmä muodostui merkittäväksi. Sen ytimeen muodostui kuusi toverusta: Erik Anthoni, Gunnar Heinrichs, Walter Horn, Pehr Normén, Bertel Paulig ja Per Zilliacus. Horn ja Paulig olivat verenperinnöltään saksalaisia. Tämä ryhmä "kuuotot" päätti marraskuun 10. päivänä asettaa tavoitteeksi Suomen täydellinen itsenäisyys. Sen saavuttamiseksi oli hankittava Saksassa riittävä koulutus 150. miehen vapaaehtoisjoukko.

Marraskuun 17. päivänä 1914 julkaistiin uusi venäläistämisojelma ja aktiivisen vastarintaliikkeen toiminta kiihtyi. Marraskuun 20. päivänä päätettiin pitää Pohjalaisten osakuntien talossa, Ostrobotnian kassahuoneessa kokous. Silloin todettiin, että on pyrittävä Suomen täydelliseen erottamiseen Venäjältä. Apua tulitaisiin etsimään Saksasta. Marraskuun 29. päivään mennessä kypsyi päätös lähettää joku Tukholmaan neuvottelemaan sinne siirtyneen Saksan entisen Helsingin konsulin Goldbeck-Löwen kanssa. Häneltä piti kysyä voisiko noin 150 suomalaista ylioppilasta saada sotilaskoulutuksen

Saksassa. Tehtävä annettiin Hornille ja Pauligille.

Saksassa ja Itävalta-Unkarissa oli mielenkiinto Pohjoismaita kohtaan näinä aikoina vahvistunut. Saksassa Jonas Cahren, professori Herman Gummerus ja ennen kaikkea Suomessa syntynyt Fritz Wetterhof pyrkivät muokkaamaan Saksan sotilasjohtoon, etenkin yleisesikunnan mielipidettä tukemaan suomalaisten kannansuuntaa mm. ryhtymällä kouluttamaan sotilasjohtajia Suomen itsenäisyysliikkeelle.

Walter Horn ja Bertel Paulig matkustivat Tukholmaan joulukuun alussa 1914 ja laativat ja toimittivat 6.12.1914 yhdessä Herman Gummeruksen kanssa Saksan sotaministeriölle ja yleisesikunnalle kirjelmän, jossa toivottiin, että Saksa

huolehtisi aseiden hankkimisesta ja sotilaskoulutuksen antamisesta 150 suomalaiselle, jotta nämä voisivat auttaa saksalaisia joukkoja niiden mahdollisesti noustessa Suomesa maihin. Samalla todettiin, että kansannousu oli mahdollinen vain ulkoapäin saadun avun turvin.

Saksassa oli asian käsittelyssä monia erilaisia vaiheita. Varatuomari Fritz Wetterhof teki valtavan työn hankkiessaan asialle vaikutusvaltaisia tukijoita ja saadessaan asian lopulta sotaministeriön päätettäväksi.

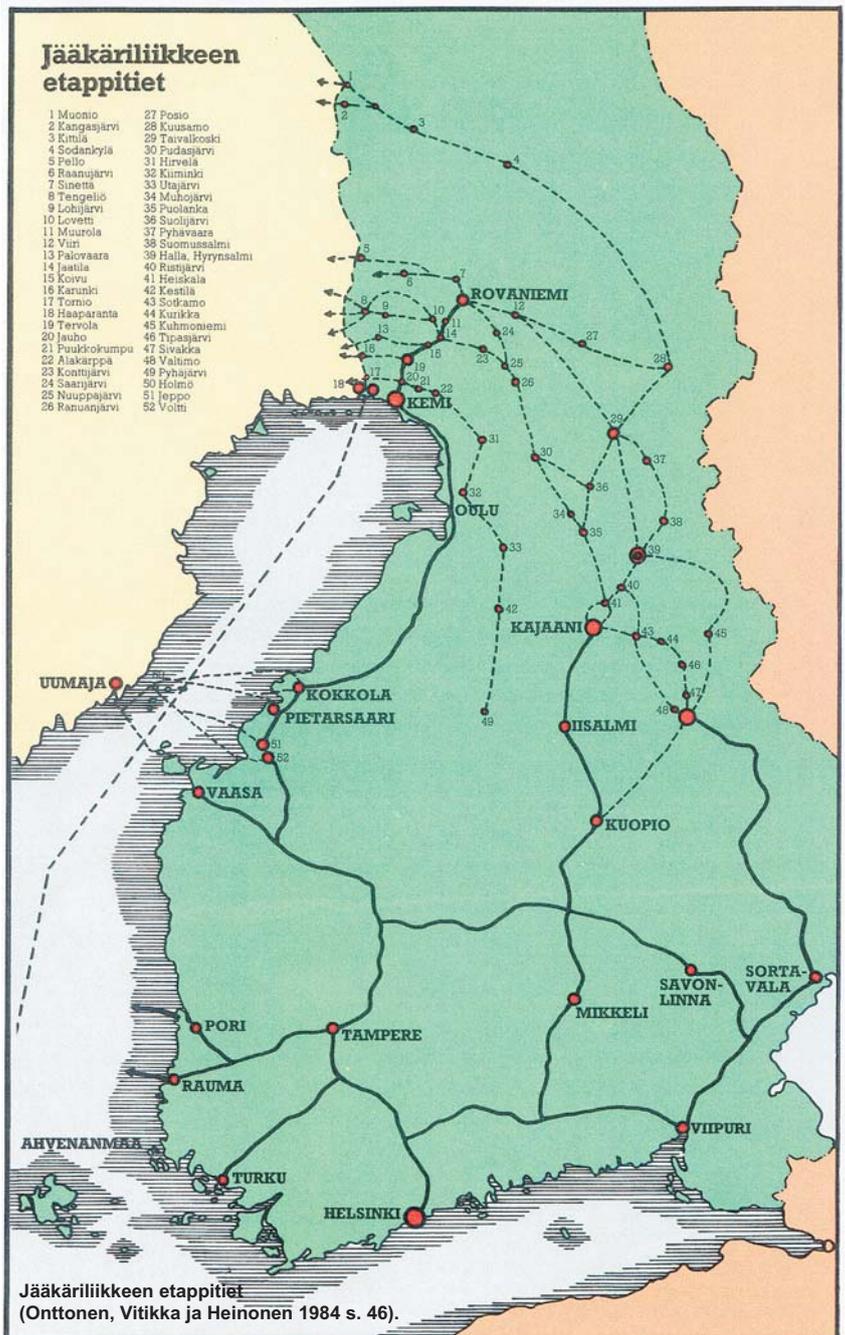
Suomalaisten vapaaehtoisten koulutuskysymystä käsiteltiin 26.1.1915 Saksan sotaministeriössä pidetyssä kokouksessa. Tällöin hahmoteltiin mm. koulutuksen tavoitteita, kestoja ja kustannuksia.

Kurssi alkaisi jo kahden viikon kuluttua Lockstedtissa. Saksan sotaministeriö maksaisi osanottajien matkat ja antaisi yhden markan suuruisen päivärahaa. Tällä kokouksella ei ollut päätösvaltaa, mutta asia sai pian myönteisen ratkaisun.

Suomessa oli nyt kiireesti ryhdyttävä värväämään lähtijöitä, sillä erilaisista ongelmista johtuen Lockstedtiin saapui helmikuun aikana vain vajaat sata suomalaista. Lähtemisessä sinänsä ei ollut vaikeuksia mutta asiasta tiedottaminen kangerteli.

Raimo Havusela

Lähteet: 1. Lauerma, Matti (1966). Kuninkaallinen Preussin Jääkäripataljoona 27. Vaiheet ja vaikutus. WSOY.
2. Lauerma, Matti (1984). Jääkärien tie. Toimittaneet Markku Onttonen ja Hilikka Vitikka sekä Kai Heinonen. WSOY.

joonaan tulisi kuulumaan neljä kiväärikomppania, konekiväärikomppania ja pioneerikomppania, määrävahvuuksien mukaan 1439 miestä. Lockstedtissä oli noin 140 pfafinderiksi kutsuttua suomalaisia vapaaehtoisia, joten tarvittiin yli 1000 täydennysmiestä.

Suomessa aloitettiin ns. Suuri värväys syyskuussa 1915 ja se loppui toukokuussa 1916.

Värväystyölle koitui suureksi eduksi venäläisten laatima suunnitelma, jonka mukaan Suomen länsiosien väestö tulisi tarpeen vaatiessa evakuoitua Itä-Suomeen tai Venäjälle. Tämä suunnitelma tunnettiin Etelä- Pohjanmaalla jo alkukesällä 1915. Se lisäsi venäläisvastaisuutta.

Jääkärivärväystä ja miesten Saksaan kuljettamista sekä Saksasta Suomeen tulijoita varten luotiin Suomeen sekä värvääjien eli aktivistien verkosto että etappiorganisaatio. Värvääjien «verkosto» ei ollut varta vasten luotu organisaatio ja hyvä niin, sitä ei ollut helppo tuhota. Se oli löysä ja hajanainen ja se pyrittiin pitämään erillään etappiorganisaatiosta, joka auttoi Saksaan lähtijöitä Ruotsin rajalle ja sen yli. Toiminta nojasi pääasiassa osakuntiin ja eräisiin vanhempiin, vaikutusvaltaisiin henkilöihin. Maakunnissa tapahtuva kenttätyö jäi paikallisten värvääjien varaan. Tähän tehtävään löytyi Pohjanmaalta ja Karjalasta runsaasti kaikkia yhteiskuntaryhmiä edustavia vapaaehtoisia. Muualla paikallisten asiameiesten löytäminen oli vaikeampaa. Värväysverkkoa täydensivät Saksasta värväystyöhön komennetut jääkärit.

2. Etappitoiminta

Suuren jääkärivärväyksen tiedettiin aiheuttavan kuluja vaikka saksalaiset kustansivatkin jääkäritarjokkaiden matkan Ruotsista Lockstedtiin. Rahaa tarvittiin värvääjien matkoihin, ammittoppaiden palkkaamiseen ja polttoaine kuluihin. Valitettavasti monet jääkäriksi aikovat saapuivat kovin sopimattomissa varusteissa, pikkukengissä kapsekkia kantaen, joten heille oli hankittava selkäreppuja ja jalkineita, turkislakkeja ja villapaitojakin sekä suksia. Varat saatiin lahjoituksina.

Jääkäri liikkeen etappitiet alkoivat Vaasan ja Nurmeksens tasalta ja johtivat Ruotsiin joko Kemin – Tornion alueen tai Merenkurkun kautta.

1. Tornion etappi

Etapeista vanhin oli Eero Heickellin (Kuussaari) jo vuoden 1915 alussa perustama Tornion etappi. Tämän pienen rajakaupungin kohdalla kulki rajan yli varsin vilkas liikenne, joten Saksaan pyrkijät eivät herättäneet liiaksi huomiota. Raja oli kuitenkin vahvasti vartioitu.

Suomessa oli paljon venäläisiä rajavartiota, santarmeja ja heidän palkkaamiaan urkkijoita, jotka jo syksyllä 1915 tiesivät Saksan matkoista ja yrittivät kaikin keinoin ne

Venäjän länsirajan kirjava vartio: tullivartija, rajavartiosotamies, santarmeja emäntineen ja poliisikonstaapeli (Lauerma s. 219).

estää, vangiten Saksaan pyrkijöitä ja heidän auttajiaan. Tässä venäläiset saivat apua sekä suomalaisilta ilmiantajilta, että eräiltä suomalaisilta viranomaisilta. Pahimpia olivat Oulun läänin kuvernööri Axel af Enehjelm sekä eräät poliisit.

Vaikka monet tullimiehet, eräät poliisit, puhelinkeskusten toimihenkilöt ja rautatievirkaillijat sekä kaupunkilaiset auttoivat rajanylittäjiä, oli pian todettava, että alue oli liian ahdas.

2. Kemin etappi

Eero Heickell neuvotteli jo syyskuussa 1915 Kemin etapin perustamisesta insinööri Konstu Pietilän ja maisteri Arvi Hällforsin kanssa. Kaupungin poliisipäällikkö K.A.Linderoos tuki aktivisteja salaa ja pysyi virassaan marraskuuhun 1916 saakka. Kemi tuli olemaan värväyskautena päätappi ja sen palvelukseen oli palkkava

alueen tuntevia henkilöitä. Tällaisia olivat entiset luotsit Allu Jokisalo ja Konsta Espgren. Etapin käyttöön hankittiin vankka ja merikelpoinen kalastajamootorivene «Isoniemi».

J Kemin asemalla odottelevat etappimiehet herättivät ennen pitkää venäläisten huomiota, siksi tulokkaille annettiin ohjeeksi hakeutua suoraan Osulan matkustajakotiin. Tämä Juho Heiskasen omistama majoitusliike muodostui jääkärialkujen tärkeäksi turvapaikaksi.

Jääkäriksi aikovat vietiin ensin Kemin Ajoksen saarella sijaitsevaan Nällinpirtin kalamajaan ja sitten pitkiäkin kiertoteitä Ruotsin puolella, lähellä Haaparantaa sijaitsevaan Seskarön eli Seittenkarin saareen. Syksyllä 1915, ennen meren jäätymistä kuljettiin jo n. 90 miestä. Seurasi parin viikon kelirikko, jonka aikana Kemiin saapuneet 120 miestä autettiin rajan yli Ter-

volan kautta. Meren jäädyttyä oli matka tehtävä kävellen tai hiihtäen, mutta reitit olivat lyhyempiä kuin venereitit.

Sitten tuli takaisku, jääkäri Edvard Bruhn vangittiin Torniossa 23.12.1915 ja hän murtui kuulusteluissa kertomaan kaikki tietämänsä. Osulan isäntä vangittiin 20.1.1916 ja viimeinen suuri ryhmä jätti Kemin 17.1.1916. Kemin etappi katkesi. Se ehti auttaa rajan yli arviolta tuhat miestä, joista n. 800 saapui Lockstedtiin loput jäivät Ruotsiin tai jatkoivat Norjaan tai Amerikkaan. Eero Heickellin ja tullivartija Jonne Sundellin oli toukokuussa paettava Ruotsiin. Tornion etappiakaan ei enää ollut.

Keväällä 1916 kulki Tervolan ja Muurolan sekä Rovaniemen ja erämaiden halki Ruotsiin arviolta 400 miestä.

3. Merenkurkun etappi

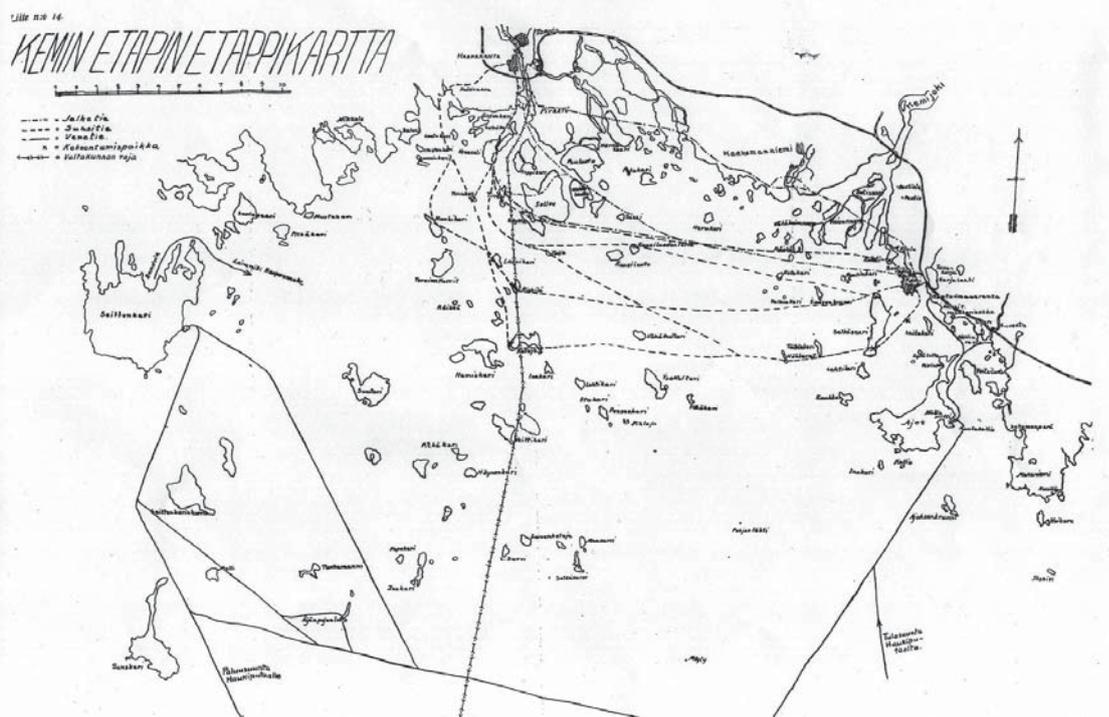
Merenkurku oli venäläisten tarkasti valvoma alue, mutta jo 23.9.1915 kulki 6 tulevaa jääkäriä sen kautta Uumajaan. Liikemies Herbert Manns järjesti moottorivenehyteyden Vaasasta kuljettaen itse meren yli 4 miestä. Johtaja Sten Holm Pietarsaaresta palkkasi veneen kuljettajiksi veljekset Emil ja Johannes Sandvik, he veivät lokakuun loppupuolella yli 6 miestä. Apteekkari Roos toimitti samoihin aikoihin Ruotsiin 16 miehen ryhmän.

Meren jäädyttyä tuli Merenkurku ylittää hiihtäen. Etelästä tulevat jäivät junasta Lapualla, Alahärmän Voltissa tai Jepualla. Sieltä matka jatkui Oravaisten kautta Vesterön saareen ja Mikkelsaarten kautta luoteeseen, kohti Ruotsin Holmön saaren Byviken- nimistä kylää. Kaikkiaan 280-290 miestä matkasi Merenkurkun «Jääkärisiltia» myöten Lockstedtiin tammi-toukokuussa 1916.

4. Kajaanin etappi

Suuren värväyksen loppuvaiheessa alkoi Pohjanmaan rata olla vaarallinen, joten miehiä alettiin ohjata pohjoiseen Itä-Suomen kautta. Kajaanin etappi perustettiin kun toiminta vaikeutui läntisessä Peräpohjolassa. Kajaani oli syrjässä eivätkä venäläiset aluksi kiinnittäneet siihen mitään huomiota. Se oli kuitenkin mm. Karjalasta tulevien jääkärien kannalta hyvä etappi, jonne pääsi junalla. Kajaaniin tehtiin lokakuuhun 1915 saakka maaperää muokkaavaa tiedustustyötä ja valmisteltiin etappireittejä.

Puuhameihinä Kajaanin seminaarin johtajan poika Elja Rihtniemi ja Kajaanin rovastin poika Eljas Väyrynen. Nurmeksesta ja kasööri Ulrich Damsténin kodista tuli jääkäri- ja myöhemmin sotapalokaisliikkeen keskus.

Kemin etapin etappikartta (Wegelius: Routaa ja rautaa).

Etappireitit muodostuivat pakostakin pitkiksi, noin 350 km, joten opastusta ei voitu järjestää muuten kuin reittien päihin. Välit saivat miehet kulkea annettujen neuvojen varassa yöpyen matkalla olevissa, asiaan myönteisesti suhtautuvissa taloissa.

Vuoden 1916 lopulla muodostui maanviljelijä J. A. Heikkisen, Hallan Ukon erämaatalo, Hyrynsalmen Halla, hyväksi turvapaikaksi usealle aktivistille. Hallaan eivät santarmitkaan uskaltaneet mennä. Hallan suuri talo oli ajoittain niin täynnä jääkäreitä tai sellaiseksi aikovia ja venäjältä paenneita saksalaisia sotavankeja, että jääkäreihin kuuluvat asuivat Hallan taloon kuuluvassa Saarijärven Jääkärisaaren piilopirtissä.

Saksalaisia sotavankeja oli tietävästi 15 000 miestä rakentamassa Muurmännin rataa. Heistä moni pakeni ja Hallankin kautta kulki ehkä 160 miestä. Heitä auttoivat pakomatalla mm. puutavara kauppias Eero Lampio ja Nurmeksen apteekkari Matti Calonius. Näitä saksalaisia lieenee mennyt Nurmeksen kautta 1000 – 1500 miestä.

5. Maaninkajärven taistelu

Pahoja yhteenottoja ei etappeilla yleensä sattunut. Pahin tapaus oli ns. Simon kahakka Maaninkajärven saunalla 11.12. 1916. Kämpällä oli tuolloin 1 jääkäriksi aikova mies, joka ammuttiin ja 7 jääkäreitä, joista yksi antautui vangiksi. Hän oli sosialisti Repo. Yksi jäi haavoittuneena

vangiksi, muut pääsivät pakoon. Vangiksi jäänyttä Sven Weckströmiä kohtelivat kaltoin ja pahoinpitelivät niin poliisi Kallenautio kuin osa Oulun vankilan henkilöstöstä ja venäläisistään. Kuvernööri Enehjelm ei tehnyt mitään vangin hyväksi, päinvastoin. Vapaussodan jälkeen suoritettiin joukko laittomuuksiin liittyviä tutkimuksia, joiden nojalla asianosaisia tuomittiin erilaisiin rangaistuksiin. Enehjelm luisteli alaiustensa taakse mutta muutti sitten Suomesta ja kuoli kunnianttomana ulkomailta.

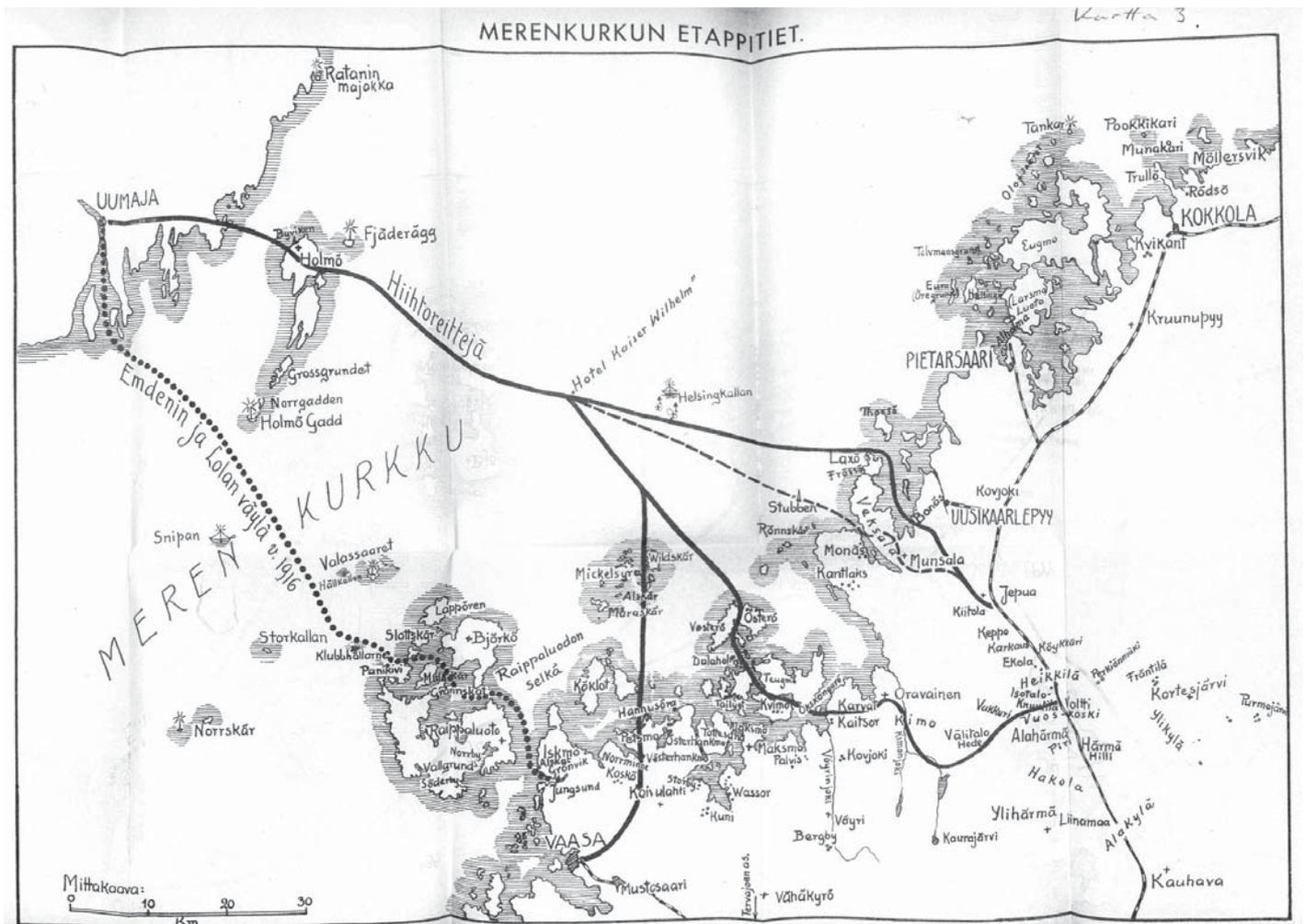
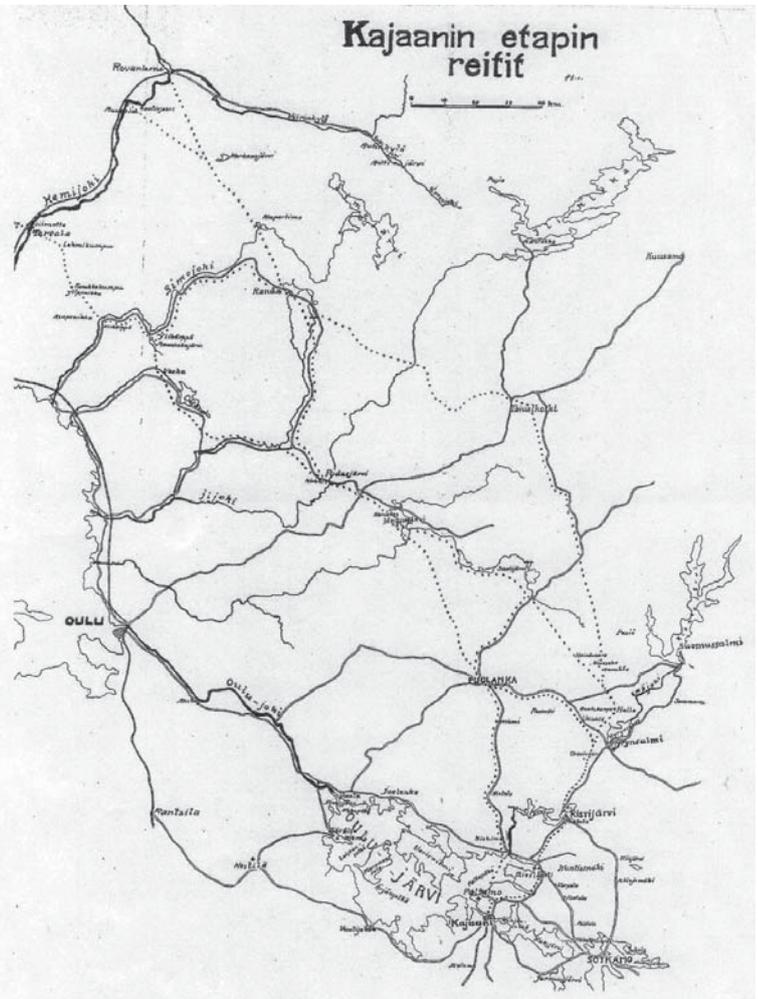
Suuri värväys hiipui. Suomalaisen vapaaehtoisjoukon kirjoihin merkittiin syyskuun 1915 ja toukokuun 1916 välisenä aikana 1510 alokasta.

6. Kalterijääkärit

Venäläisten ote kiristyi ja he vangitsivat 30.11.1915 – 31.5.1916 välisenä aikana kaikkiaan n. 50 aktivistia. Ne joita vastaan ei löytynyt todisteita pääsivät vapaiksi mutta joukon pääosa kuljetettiin Venäjälle. Pietarin Krestyyn teljettiin mm. Viipurin hovioikeuden jäsenet, Spalermajaan taas itsenäisyysmiehiä ja jääkäreitä. Sinne tuotiin myöhemmin vielä parikymmentä aktivistia, joten «kalterijääkärien» määräksi tuli n. 70.

Raimo Havusela

Lähteet:
Lauerma, Matti (1966). Kuninkaallinen Preussin Jääkäripataljoona 27. WSOY.
Lauerma, Matti (1984). Jääkärien tie. Toim. Markku Onttonen, Hilikka Vitikka ja Kai Heinonen. WSOY.
Wegelius, K.A. (1927). Routaa ja rautaa 1-4. WSOY.

Merenkurkun etappitiet (Wegelius: Routaa ja rautaa V, 1933. Liitekartta).

Vuosien unelma sai täyttymyksen

Jääkäriin äitee -näytelmä esitettiin täysille katsomoille

Järvisuudun Sanomien päätoimittaja Juho Kuorikoski kirjoittaa ensi-illan jälkeen:

Ylikylän nuorisoseura oli viime lauantaina tupaten täynnä, kun Kirsti Mannisen käsikirjoittama ja Eija-Irmeli Lahden ohjaama Jääkäriin äitee -näytelmä sai kantaesityksensä.

Itsenäisyyden satavuotisjuhlaohjelmistoon kuuluva näytelmä käsittelee itsenäistymisen alkutaipaleita kotirintaman näkökulmasta. Yleensä sotaa on tarkasteltu etulinjan lähteneiden miesten suunnasta, mutta nyt keskitytään siihen, miten sota vaikutti kaukana rintamalinjoista. Toki näytelmän sivujuonet kuljettavat Lockstedtin koulutusleirille Saksaan, kuten myös Spalernajan vankilaan Venäjälle. Valittu näkökulma on ilahduttavan tuore.

Mannisen käsikirjoittama tarina on fiktiivinen, vaikka sen pohjana ovat selvästi tositahtumat.

Näytelmän keskushahmona on lujatahoinen leskiemäntä Maija Viitaluoma, joka pitää kotitilan rattaat pyörimässä, kun osa talon miesväestä lähtee Saksaan jääkärioppiin ja osa keskittyy rekrytoimaan lisää koulutettavia.

Kulissien ylläpito on tärkeää, sillä oikeuslaitos on Venäjän keisarikunnan näpeissä. Monet pitivät tuohon aikaan itsenäisyyspuheita hahatteluna tai suorastaan laittomina.

Näyttämölle on saatu loihdittua uskottava kuva vuosien 1916–1918 tapah-

Jääkäriin äitee -näytelmä kertoo ansiokkaasti Suomen itsenäisyyden alkutaipaleesta kotirintamalta käsin. Pääosassa nähdään Seija Aution tulkitsema Maija Viitaluoma (takana vasemmalla). Kuvat: Foto-neiti

tumista. Näyttelijät onnistuvat suorituksissaan, ja etenkin Maija Viitaluomaa esittävä Seija Autio suorastaan loistaa. Hän kannattelee esitystä karismallaan.

Toisen vahvan naisroolin tekee Viitaluoman kälyä, Aliina Viitaluomaa esittävä Päivi Niemistö. Hän on aatemaailmaltaan Viitaluoman täydellinen vastakohta, itsenäistymisaatetta kritisoiva vanhapiika. Luonteeltaan Aliina on tismalleen yhtä kovapäinen kuin Maija.

Myös nuoret jääkärit onnistuvat rooleissaan. Lavalle on saatu houkutelua jääkärioppiin lähteneiden ikäisiä miesnäyttelijöitä, mikä ei varmasti ole ollut kovin helppo jopi.

Kokonaisuutena Jääkäriin äitee on näkökulmaltaan tuore ja sisällöltään koskettava. Se kuvaa hyvin uskottavalla tavalla niitä tunteita, joita varmasti jokaisella tuon aikakauden äidillä on ollut, kun jälkikasvu on lähetetty sotaoppiin.

Se on ollut vaikeaa ja raskasta, niin miehille kuin naisillekin.

Sotaa käytiin myös kotona

Sotahistoriaa on tapana käydä läpi vuosilukujen ja joukko-osastojen kautta. Taistelut ja siirtyvät rajapyykit nähdään yleensä lipusymboleina kartan päällä, hyökkäykset kuvataan nuolilla. Kliininen näkökulma poistaa inhimillisyyden ja samalla kärsimyksen, jota

sodankäynti väistämättä tuottaa.

Uskottavia ihmiskuvia sodasta on toki nähty ennenkin, mutta Jääkäriin äitee -näytelmä tuo itsenäistymisen aikakauteen hyvin tuoreen näkökulman. Näytelmä muistuttaa, että sotaa käytiin myös kotona.

Äidit lähettivät nuoret poikansa kauas pois, jotta Suomi voisi itsenäistyä. Uhraus on valtava. Jokainen voi kuvitella sen omalle kohdalleen. Saksaan lähteneet jääkärikokelaat olivat siloposkisia pojankloppeja, mutta sinne he lähtivät, saamaan sotaoppia.

Osa heistä ei palannut koskaan takaisin kotiin. He uhrasivat itsensä isänmaalle, mutta samalla on muistettava, että uhrauksen tekivät myös kotijoukot.

Kirjoitus julkaistu Järvisuudun Sanomat -lehdessä

Jääkäriin äitee

Käsikirjoitus: Kirsti Manninen

Ohjaus ja näyttämökuvan suunnittelu: Eija-Irmeli Lahti

Henkilöt:

Maija Viitaluoma, leskiemäntä: Seija Autio

Martta Viitaluoma, Maijan tytär, karjalouskonsulenti:

Anne Jutila

Matti Viitaluoma, Maijan poika, mv.,

Viitaluoman isäntä: Eero Kankaansyrjä

Hilja Viitaluoma, Matin vaimo ja talon nuoriemäntä:

Heidi Kuivanto

Jussi Viitaluoma, Maijan poika, nuorisoseuran pj.:

Tuomo Autio

Rauha Viitaluoma, Maijan tytär: Heidi Poughula

Väinö Viitaluoma, Maijan poika, yhteiskoululainen:

Jaakko Mäenpää

Fiira Viitaluoma, Maijan tytär: Iida Ilvesnuemi

Martti Takala, talollisen poika, Rauhan sulhanen, Sami

Paalanen

Aliina Viitaluoma, Maijan käly: Päivi Niemistö

Esteri Lampi, piikatyttö, Elina Kivenmäki

Feeti Pakkala, Viitaluoman renki: Jyrki Lahti

Sysimäen Miina, mökinakka Viitaluoman larvasta:

Aira Lahti

Sysimäen Iivari, Miinan aikamiespoika:

Seppo Väkeväinen

Erkki-enoo, Viitaluoman Maijan veli: Jaakko Niemistö

Bertil Holmström, hilfgruppenführer: Ville Hämäläinen

Vallesmanni: Jouko Mäkinen

Jääkäreitä, kasakoita ja kuorolaisia:

Juho Nuottimäki (hanuri), Pekka Pitkälä

Jääkärivärväty, pommarijääkäri & vanki Spalernajassa:

Seppo Väkeväinen

Puvustus:

Sinikka Syrjälä, Marita Mattila & Sari Antintupa

Lavastuksen toteutus: Jari Pitkälä, Aarne Pitkälä, Armas Pitkälä, Aimo Pitkälä & Tapani Anttila

Ääni- ja valosuunnittelu:

Eija-Irmeli Lahti & Joonas Autio

Valoajo: Jari Autio

Ääniajo: Tauno Rauma

Kuiskaaja: Satu Kauppi

Juliste: Leena Rantavuori

Nuoret Jääkärit (Jaakko Mäenpää, Tuomo Autio ja Sami Paalanen) Saksassa jääkärioppissa.

Pikku Väinö ja 100-vuoden säpinät

Väinölässä valmistaudutaan juhlimaan sataa itsenäisyyden vuotta. Juhlauksen valmistautuminen on hyvin. Jopa niin hyvin, että juhlatuomikuntaan valittiin ihan oikea räppäjä. Olikohan sen nimi Risto, vaiko joku Pale Ale.

Sellanen kuitenkin, jolla valitsijoiden mielestä on merkittävää painoarvoa ja antia juhlatuomikuntaan. Olen kerran nähnyt sen telkkarissa. Se väanteli naamaansa ja mölisi ja karjui, enkä saanut sanoista selvää. Tuskin sai kukaan muukaan, mutta täytyy sen olla etevä, kun pääsi juhlatuomikuntaankin irvistelemään. Sellaista se on tämä suuren juhlan valmistelu Väinölässä. Juhlan valmistelu aloitettiin jo 1917 joulukuussa. 1918 perustettiin ensimmäinen virallinen juhlatuomikunta, joka Ison Igorin vahvalla avustuksella aloitti vapauden valmistelut ryhtymällä vainoamaan ja murhaamaan siviilejä pitkin eteläisintä Väinölää. Meno meni niin hulinaksi kuin vain olla voi. Perustettiin punatonttukaartteja, joilla turvattiin järjestystä Igorin pysyksen turvin. Laillisen senaatin talonpoikaissarmeja kuitenkin peitettiin tonttuporukat Tamperella oikein olan takaa. Punatonttukaartien reippaat päälliköt lähtivät sitten kypälämäkeen, vieden Suomen pankin varat mennessään. Jättivät rivimiehet ja naiset vastustajan armoille ja polttivat mennessään vielä Vammalan kauppalan tuhkaksi ja murhasivat vielä niitä onnettomia, jotka eivät kerinneet pakoon. No tuolle Juhlatuomikunnalle kävi kuten kävi. Sen jälkeen olikin sitten hiljaista, eli kehitystä ja käihinöitä. Seuraavan merkittävän Juhlatuomikunnan nimittikin sitten Ison Igorin vasalli Isä Aurinkoinen Terijoelle. Mutta höpsösti kävi tuollekin toimikunnalle. Äityivät Terijoella kokoustaessaan ammuskelemaan toisiaan. Henkiin jääneet Isä Aurinkoinen passitti tuonelan porteille. Harvoista henkiin jääneistä oli Otto-Wille, joka päätyi kremlin muuriin myöhemmin. No, se varmaan olikin kovin rangaistus se. No Pikku-Väinö joutuikin sitten otelemaan Igoria vastaan toden teolla. Rumaa jälkeä tuli. Mutta jälkeisinä rauhan vuosina selvisikin, että vika oli ollut yksin Pikku-Väinössä. Se kun oli lähtenyt höökimään ilman syytä, ilkeämielisyksissään Ison-Igorin kimppuun. Mutta kaikki tyynni. Juhlalle sataa aina lahjoja, jos on osannut olla kiltti. Lahjoja on toki jo tullutkin kosolti. Saapasjalkamaakin kunnioittaa valaisemalla vanhan joukkoteurastamon sini-valkoisin valoin joulukuun kuudentena. Mutta Iso-Igorin on julkistanut vilpittömällä mielellä lahjansa juhlivalle Pikku-Väinölle. Se on kaunis ja kerromallinen historiallinen elokuva, jossa kerrotaan, että Igorin ja Väinön kahinat aloitti Pikku-Väinö ja että ensimmäisen toimikunnan aikaisissa mallistuksissa lähes kaikki Väinöläläisten alustalaiset olisivat halunneet Ison-Igorin uskollisiksi alamaiksi.

Claudius

Ylivieskan kisat

Y- 50 Pistooli

Kunelius Keijo 359 Nivalan res. au.

Y-60 Pistooli

1. Pylväs Esko 340 Ylivieskan reserviläiset

2. Häkkipää Rauli 335 Nivalan res. au

3. Vedenpää Hannu 328 Pyhäjärven reserviläiset

4. Mehtälä Eino 309 Nivalan res. ups.

Y-70 Pistooli

Turpeinen Reijo 351 Haapajärven-Reisjärven reserviläiset

Muista myös

www.kpmaanpuolustajat.fi

Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlakonsertti Härmässä

Marraskuun kolmantena sunnuntai iltapäivällä 19.11. oli Härmän kylpylässä Suomen itsenäisyyden 100 vuotis juhlakonsertti. Esintyjinä olivat Sulo Kallion seitsemän henkinen juhlaroksteri ja Ylihärmän veteraanikuoro. Alkufanfaarin esitti trumpetti Petri Jämsä ja alkusanat sekä juonosta vastasi Mauri JV. Öljymäki Vaasasta. Tervetulosanat toi Härmän Kuntoutus Oy:n hallituksen pj. Tapio Linamaa ja kaupungin tervehdyksen toi kolmatta vuotta Kauhavan kaupunkia luotsannut kaupunginjohtaja Markku Lumio. Juhlapuheen toimitti sisäministeri Paula Risikko.

Konsertin avauksena saimme kuulla Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakunnan

maakuntalaulun Vaasan marssin. Juhlakonsertin orkesterissa esiintyivät solisti Sulo Kallio, kultaisen harmoniikan SM voittaja Kaisa Kujanpää, trumpetti Petri Jämsä, viulisti Reetta Heikkinen, basisti Lasse Syrjälä, rumpali Jari Suomela ja kitarristi Marco Cucinotta. Saimme aluksi kuulla neljä laulua: sota-ajan Georg Malmstenin (1902–1981) säveltämä klassikot Liisa pien, Terveisiä ulapalta ja Särkyneitä toiveita sekä Kauko Käyhkön (1916–1983) säveltämä Kirje sieltä jostakin. Kauko Käyhkö toimi jatkosodan aikana Aunuksen radiossa.

Ylihärmän veteraanikuoro esittivät Aimo Mustosen (1909–1994) säveltämän Sillanpään marssilaulun ja

kamarineuvos Kalervo Härmäläisen (1917–2015) säveltämän, koskettava Suomen tunnetuimman veteraanilaulun Veteraanien iltahuudon. Veteraanikuoroa säesti tässä tilaisuudessa lähes 20 vuotta Ylihärmän seurakuntaa palvelut kanttori Eija Korpi.

Konsertin loppupuolella saimme kuulla kultaisen harmoniikan SM voittajan Kaisa Sillanpään oma sooloesityksen. Sulo Kallion juhlaroksteri jatkoi neljällä laulusityksellään: Georg Malmstenin säveltämällä Meripojan preivi ja Äänisen aallot kappaleilla, Aimo Anderssonin (1911–1963) säveltämä Iltä skanssissa ja Elämä juoksuhaudoissa kappaleilla. Elämä juoksuhaudoissa suomalaiset

sanat vanhaan venäläiseen kansansävelmään teki Usko Kemppi, e Hurmerinta (1907–1994) talvisodassa keväällä 1940 Kannaksella, jonka Aimo Andersson ja Georg Malmsten sitten levyttivät. Päättösanat toi Mauri JV. Öljymäki ja lopuksi lauloimme yhteislaulun Maamme laulun 1–2 säkeistöä Kaisa Sillanpään säestämänä.

Konserttia oli kuuntelemassa 350 henkilöä ja konsertin tuotto luovutetaan Etelä-Pohjanmaan sotaveteraaneille ja Sotainvalidien Veljesliiton Etelä-Pohjanmaan piirille. Suuri kiitos järjestäjille kun saimme nauttia täytekkukahvit ennen kotimatkaa.

Sisäministeri Paula Risikon puhe Ylihärmässä 19.11.2017

Kunnioitetut sotiemme veteraanit, puoliset ja lesket, kunnioitetut lotat ja kotirintamalla palvelleet, kaatuneiden omaiset sekä muut veteraanisukupolven edustajat, hyvä konserttiyleisö,

Tänä vuonna Suomi juhlii 100-vuotista itsenäistä taivaltaan. Merkkipuotta on juhlittu ja juhlitetaan monin tavoin. Juhlakonsertti täällä Härmän kylpylässä on tärkeä osa juhlallisuuksien jatkumoa. Kiitos kaikille järjestäjille sekä illan esiintyjille ja erityisesti Ylihärmän Veteraanikuorolle!

Konsertti on hieno osoitus isänmaanrakkaudesta ja kunnioituksesta historiaamme ja sen sankareita kohtaan. Siitä kertoo myös se, että konsertin lipputulot luovutetaan Etelä-Pohjanmaan Sotaveteraaneille ja Sotainvalidien Veljesliiton Etelä-Pohjanmaan piirille.

Meillä täällä Pohjanmaalla on aina vallinnut isänmaallinen maanpuolustushenki, joka yhdistää kaikki sukupolvet. On kunnia-asia saada kuulua tähän heimoon, se on minulle ylpeyden aihe ja velvoittaa minua toimimaan pohjalaisen maanpuolustuserinteen mukaisesti.

100-vuotiaan Suomen matkaan on mahtunut niin vaikeuksia, surua kuin suuria onnistumisiakin. Muis-

toissamme voimme palata itsenäisyytemme alkuaikoihin, sen ensimmäisiin vuosikymmeniin sekä ankariin sotavuosiin. Tuolloin Suomi oli pieni ja köyhä, tänään Suomi on monella mittarilla vertaillen maailman paras maa.

Ja Suomen maine myös tunnetaan maailmalla. Kanadalainen uutisjulkaisu Maclean's kirjoitti taannoin, itse asiassa tasavallan presidentti Sauli Niinistön USA:n vierailun yhteydessä, että Suomi on maailman vakain, menestynein, rehellisin, asuttavin, vähiten korruptoitunut, hyvin koulutettu, kirjastonkirjoja linaava, hevimusiiikkia rakastava, tasa-arvoinen ja maitoa juova maa.

Vaikka tämä luonnehdinta herättää hilpeyttä, ei se ole aivan tulleista temmattu.

100-vuotias Suomi on kansainvälinen menestystarina, mutta itsenäisyytemme hinta on ollut kova. Ilman sotiemme veteraanien ja veteraanisukupolvien edustajien uhrauksia isänmaamme eteen emme saisi viettää yhdessä monin eri tavoin hyvää arkea ja tätä erityistä juhlavuottaamme.

Nyt on meidän aikamme pitää huolta teistä. Valtiovallan tehtävä on kantaa vastuunsa veteraanien ja

sodanajan sukupolvien vanhuudenhuollon kunnia-kaasta hoidosta, niin kauan kuin hoivan ja huollon tarvetta on.

Keskiössä hallituksemme tahdonilmaisuna ovat sotainvalidien ja veteraanien oikeus tällaisiin palveluihin, joilla turvataan veteraanivanhusten itsenäinen elämä ja kotona selviytyminen. Toetamme tämän kunnia tehtävän yhdessä kuntien ja veteraanijärjestöjen kanssa.

Suomi 100 -juhlavuoden teema on ”Yhdessä”. Se muistuttaa meitä siitä, että yhdessä maa on rakennettu ja yhdessä sen turvallinen tulevaisuus tehdään.

Nykyäänkin suomalaisten maanpuolustushenkiä ja taitoa ovat korkealla tasolla. Viime joulukuussa julkistetun Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan kyselytutkimuksen perusteella 71 prosenttia kansalaisista ilmaisi halunsa puolustaa Suomea aseellisesti, vaikka tulos olisi epävarma. Tämä prosenttiluku on säilynyt vakaasti korkeana aina 1990-luvun alusta saakka. Kansalaisten sitoutumista tähän kuvaa se, että saman tutkimuksen mukaan yleisen asevelvollisuuden kansansuosio jatkaa liki 80 prosentin lukemissa.

Juhlavuoden kunniaaksi

siniristiliput ovat nousseet salkoihin useasti. Ne muistuttavat meitä suomalaisista sankareista, niistä miehistä ja naisista, joiden ansiosta saamme elää vapaassa Isänmaassa.

Te veteraanit olette omalla työllänne ja asenteellanne osoittaneet jälkipolville opiksi, että vaikeatkin ajat ovat voitettavissa.

Kiitos työstänne ja uhrauksistanne vapaan ja itsenäisen isänmaan hyväksi! Niiden ansiosta voimme rakentaa tulevaisuutta ja Suomen seuraavaa 100 vuotta. Kapula on siirtynyt meille nuoremmille; tehkäämme mekin kaikemme kuten tekin olette tehneet - yhdessä! Tämä konsertti antaa meille mahdollisuuden juhlistaa 100-vuotista Suomea.

Suomi on hyvä ja turvallinen maa. Se on ollut ja tulee aina olemaan puolustamisen arvoisin.

Tapa – Viron 1. Jalkaväkiprikaatin koti, virolainen varusmieskoulutus ja NATON EFP-joukot

Baltic Sea Cooperation -seminaari, 13.–15. lokakuuta järjestetty Itämeren reserviupseerien vuosittainen tapaaminen suuntasi ensimmäisenä Tapan varuskuntaan, joka sijaitsee reilun tunnin ajomatkan päässä Tallinnasta.

Vuonna 1939 Neuvostoliiton ilmavoimat perustivat paikalle lentokentän, jota laajennettiin Neuvosto-Viron aikana yhteensä 9 neliökilometrin suuruiseksi varuskunta-alueeksi. Viron jälleensienäistymisen jälkeen varuskunnasta ja sen läheisyydessä sijaitseva ampuma- ja harjoitusalueesta on muodostunut yksi tärkeimmistä Viron puolustusvoimien koulutuskeskuksista. Varuskuntaa isännöi Viron 1. Jalkaväkiprikaati, komentajanaan eversti Veiko-Vello Palm. Prikaatin rahanajan vahvuuteen kuuluvat esikunta- ja huoltokomppania, tiedustelukomppania, panssarintorjuntakomppania, tiedustelupaljoona, kaksi jalkaväkipataljoonaa, tykistöpatteristo, ilmatorjuntapatteristo, pioneiripataljoona sekä huoltopataljoona. 1. Jalkaväkiprikaati kouluttaa varusmiehiä ja reserviläisiä sekä ylläpitää valmiutta kokonaan ammattisotilasta koostuvilla yksiköillään, kuten tiedustelupaljoonalla.

Viron varusmieskoulutusjärjestelmä on hyvin paljon Suomen kaltainen. Miehistön palvelusaika on 8 kuukautta, kun aliupseerit, erikoismiehet, kuten kuljettajat sekä upseerikokelaat palvelevat 11 kuukautta. Saapumiseriä on vain yksi. Halukkuuden ja testien perusteella valitut johtajiksi ja erikoismiehistöksi koulutettavat saapuvat palvelukseen heinäkuussa ja miehistö lokakuussa. Seminaarin aikaan miehistötehtäviin koulutettavat olivatkin vasta toista viikkoa palveluksessa. Joukkotuotantokokoonpanoissa toteutettava erikois- ja joukkokoulutuskausi ajoittuu talveen ja keväälle huipentuen toukokuussa Kevadtorm - Kevätmyrsky -taisteluharjoitukseen. Varusmiespalveluksen jälkeen alkaa reservissäoloaika. 1. Jalkaväkiprikaatin sodanajan yksiköissä reserviläisten kierto oli huomattavan tiheä, sodanajan sijoituksen vaihtuessa jatkosijoitukseen jo kolmen vuoden kuluessa.

Venäjänsä tekemän Krimin valtauksen ja aloittaman Itä-Ukrainan sodan myötä

Tahtimarssi vatsa täynnä sujui jo alokkailta ja joukon johtajalta sujahti käsi tervehdykseen. Taustalla huoltopataljoonan uusi kasarmi. Kuva: Sami Salmu.

Asento napsahti heti alokastuvassa, kun upseeri astui kynnyksen yli. Kuva: Sami Salmu.

Raskasta kalustoa näytillä. Warrior-rynnäköpanssarivaunu, Leclerc-taistelupanssarivaunu, kaksi AS-90-telatykkiä, Challenger 2-taistelupanssarivaunu, VBCCI-kuljetuspanssarivaunu ja Terrier-pioneeripanssarivaunu. Kuva: Jukka Rusila

NATOn jäsenvaltiot sopivat vahvistavansa Baltian maiden puolustusta. Ensi vaiheessa vuonna 2014 Viron Ämariin sijoitettiin yhdysvaltalainen laskuvarjojääkärikomppania. Vuonna 2016 NATOn Enhanced Forward Presence (EFP) -ohjelman myötä Tapan varuskuntaan sijoitettiin monikansallinen 1168 sotilaan taisteluosasto, jonka rungon muodostavat tällä hetkellä Iso-Britannia ja Ranska, jonka sotilaat tullaan korvaamaan vuoden 2018 aikana tanskalaisilla. Pääkalustona taisteluosastolla ovat brittiläiset Challenger 2 -taistelupanssarivaunut, Warrior -rynnäköpanssarivaunut, AS-90-telatykit sekä ranskalaiset Leclerc-taistelupanssarivaunut.

Varuskunta olikin mielenkiintoinen sekoitus eri maiden kansalaisuuksia, kalustoa, vanhaa neuvostoaikeista rakennuskantaa, sekä täysin uutta virolaista kasarmirakentamista - kauneushan on katsojan silmässä. Huoltopataljoonan kasarmi oli niin uusi, ettei sitä oltu ehditty edes virallisesti luovuttaa käyttöön! Nykyaikaisissa tiloissa oli panostettu sekä nopeaan valmiuteen että viihtyvyyteen. Ajoneuvot voitiin ajaa kasarmin alakerran huoltohallin läpi ja pesutilojen saunassa siihisi Harvian kiuas. Vierailumme aikana perjantai-iltapäivällä eFP-taisteluosaston brittiläiset osat olivat jämerä näky järjestyessään paraatiin - kuten oli myös varikkoalue täynnä raskasta kalustoa. Vasta palveluksensa aloittanut aloskas lienee samankaltainen missä tahansa päin maailmaa - nuoren miehen ja naisen sotilaallinen käytäytyminen on mallikasta, mutta katseesta huomaa, että kulttuurishokkia on tarjolla.

Sami Salmu

Risto Knaapin kiitospuhe Isossakyrössä

Risto Knaapin kiitospuhe Suomi 100 v. juhlatilaisuuteen Isonkyrön koulukeskukseen 6.12.2017 (esitti Riston ollessa estynyt Jussi Knaapi)

Olen iloinen saamastani kunnianosoituksesta, kiitos tästä Pohjanmaan Liitolle ja sen kulttuuri-lautakunnalle. Arvostan kovasti.

Olemme Kyrönjoen kansaa ja kaikki, mitä tänä päivänä voimme sanoa kulttuuriksi – siis elomme kokonaisuus – on lähtöisin Kyrönjoesta ja sen antamista mahdollisuuksista.

Haluaisin nostaa esiin muutamia minulle tärkeitä seikkoja.

Kun sodan tuulet voimistuivat talvisodan alla, oli ikäpolveni poikien ja tyttöjen ensimmäinen erä kulttuurin puolustamisessa käsillä. Lähtö sotaan oli konkreettia selvimmillään – ilman vaihtoehtoja. Suomi onnistui lopulta enemmän kuin hyvin, siitä merkinä on tämä päivä – virallisesti 100's itsenäisyyspäivä, mutta todellisuudessa juhlimme paljon vanhempaa Suomen kansan olemassaoloa, jota niin monesti on historian aikana uhattu.

Rauhan tultua elämä jatkui kiviluuaasti, mutta kumminkin. Koululaitos ymmärrettiin kulttuurin peruskiveksi. Olin itse käynyt Ilmajoen lukion, koska omaa lukiota ei ollut. Kun sitä ei Isonkyröön oltu yrityksistä huolimatta vielä saatu, sain itseen opetustöihin osallisena tehtäväksi koettaa järjestää asia. Lähdimme Helsinkiin yhdessä apteekkari Orispään kanssa. Uskalsimme ottaa tehtävän hoidettavaksi, koska sodan aikana tutuksi tullut L.A. Puntila, joka toimi mm. Risto Rydin sihteerinä, sekä Valtion Tiedotuskeskuksen johtajana, järjesti meille tarvittavat käynnit ministeriöihin. Paluumatkalle saimme tuomisina opetusministerin allekirjoittaman lukio päätöksen. Asevelihengessä toimien asiat edistyivät. Näin sai alkunsa Isonkyrön lukio, jonka tiloissa tänä päivänä juhlimme.

Vanha Kirkon kunnostus ja Pohjanmaan varhais historian selvitykset liittyivät aktiiviuusienn kunnalliselämän mielenkiintoisiin tehtäviin. Silloin jo pohdittiin ja tutkittiin, keitä olivat Leväluhdan ihmiset ja mitkä ovat juuremme. Nyt 30 vuotta myöhemmin Leväluhdan arvoitus on ratkaistu, kiitos sitkeiden tutkijoiden ja uusien tutkimusmenetelmien.

Luottamusmiestyöparini K.J. Mieltä otti noina vuosina hoidattakseen monia näihin hankkeisiin liittyviä tehtäviä – Vanhan kirkon kunnostusoperaatio erikseen mainiten.

Isonkyrön Opaskerhossa saimme puolisoni Kaarinan ja muiden aktiivien kanssa jatkaa kotiseutukulttuurin vaalimista ja jakaa kuvaa historiasta nykypäivän ihmisille.

Enemmänkin olisimme halunneet tehdä, mutta onneksi historia ei karkaa minnekään ja kaikelle löytyy oikea aika, paikka ja tekijät.

Osa historiasta on kuitenkin sellaista, minkä autenttisuutta ei jäljistä päin enää saa takaisin. Viime sotien historian tallentaminen oli meidän veteraanien ja aseveljien velvollisuus. Kyröläiset, jo edesmenneet veteraanit, Tauno Lehtonen, Paavo Rinta, Tauno Nurmela ja monet muut olivat vastuun velvoittamina ja innolla aikaansaamassa Isonkyrön Asemuseumia – paikkaa jossa elävä perinne jatkuu tästäkin eteenpäin.

Katson Pohjanmaan liiton kulttuuripalkinnon kuuluvan kaikille meille veteraaneille ja entisajkojen vastuunkantajille. Tahdon kanssakulkijoideni puolesta kiittää nykypolvien päättäjiä ja jättää suomalaisuuden lippuvartion luottavaisin mielin seuraaville sukupolville. Kiitos.

Kirjattu joulukuussa 2017

Kivipurossa

Risto Knaapin ohjeistuksella.

Maanviljelysneuvos Risto Knaapi kutsuttiin viimeiseen iltahuutoon

Vain kaksi päivää ehti kulua oheisena olevan kiitospuheen esittämisestä, kun sotiemme veteraani, reservin majuri Risto Knaapi 8.12.2017 nukkui ikuiseen Kivipurossa Seinäjoella.

Mittavan elämäntyön ohella Risto Knaapi osallistui aktiivisesti myös Sotainvalidi- ja sota-veteraani- sekä vapaaehtoiseen maanpuolustustoimintaan.

Tämän myötä hän tuli tunnetuksi myös meille nuoremille reserviläisille. Risto Knaapin myönteinen elämänsen ja

”pilke silmäkulmassa”, toi tapaamisiin hänen persoonallisen tavan suhtautua ja nähdä asiat laajemmassa yhteydessä. Hän osallistui myös alueemme reserviupseerien Pohjoismaisiin tapaamisiin mm. Ruotsin Vesterbottenissa.

Teemme kunniaa ansioituneen sotiemme veteraanin elämäntyölle ja muistolle.

Raimo Latvala,

1. varapuheenjohtaja

Vaasan Reserviupseeriipiiri – Vasa Reservofficersdistrikt

Partio valmiina Rodney Stranvallin johdolla seppeleen laskuun itsenäisyyspäivänä Pedersören sankarihautausmaalla. Fr. v. / vas: R Strandvall, S Järndahl, T Virkama, C Wikman, J Lillrank, J Dahlin, D Snäre”

Lippuvivistö Johan Irjalan johdolla Pietarsaaren sankarihautoilla itsenäisyyspäivänä.

Ari-Ilmari Iisakkala
22.9.1935 – 24.10.2017

Eversti Ari-Ilmari Iisakkala In Memoriam

Eversti Ari-Ilmari Iisakkala palveli lähes neljä vuosikymmentä kestäneen sotilasuransa aikana pitkään myös Vaasassa, Pohjanmaan Sotilasläänin esikunnassa. Ensiksi operatiivisen osaston päällikkönä ja everstiksi ylennettynä sotilasläänin esikuntapäällikkönä ja Vaasan Sotilasläänin komentajana. Reservin eversti Iisakkala siirtyi täysin palvelleena 1.7.1995.

Ari-Ilmari Iisakkala oli aktiivinen osallistuja monissa eri toiminnissa. Innokkaana ampujana hän oli aktiivisesti mukana Vaasan Ampujien – Vasa Skyttegillens hallinnossa. Jääkäri poikana veri veti Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistyksen Vaasan osaston toimintaan ja Lahteen muutettuaan

hänet valittiin paikallisen osaston puheenjohtajaksi. Hän kuului itseistä vuosia myös pääyhdistyksen hallitukseen.

Eversti Ari-Ilmari Iisakkala oli myös Vaasan läänin Maanpuolustaja ja everstiksi ylennettynä kunniajäsen.

Pohjanmaan Maanpuolustaja lehteemme Ari-Ilmarin terävästä kynästä syntyi huomattava määrä ajankohtaisia ja kantaa ottavia kolumneja, joista heijastui oma, tiukka linja.

Lähiomaisten ohella kaipaamaan jäi laaja ystävien joukko vapaaehtoisia maanpuolustustoimijoita.

Raimo Latvala

Pitkäaikainen ystävä

Venäjän informaatiovaikuttaminen ja sodan kuvan muutos

Itämeren alueen reserviupseereiden Baltic Sea Cooperation –seminaari järjestettiin Viron Narvassa 13.–15. lokakuuta. Mukana oli reservin upseereita Pohjoismaista, Baltiasta, Saksasta, Puolasta sekä Iso-Britanniasta. Seminaarissa perehdyttiin Itämeren alueen ajankohtaisiin turvallisuuskysymyksiin, kuten Venäjän informaatiovaikuttamiseen ja sodankäynnin kuvan muutokseen, vierailtiin Tapan varuskunnassa sekä tutustuttiin Sillamäen ja Narvan alueiden sotahistoriaan. Isäntien toivomuksesta seminaarin toivottiin tänä vuonna erityisesti nuoria reservin upseereita. Matkanjohtajana toimi RUL:n toiminnanjohtaja Janne Kosonen ja muita delegaation jäseniä olivat Yrjö-Pekka Rautalahti, Jukka Rusila, Keski-Pohjanmaan maanpuolustajien piirin Sami Salmu, Satakunnan reserviupseeripiiriin Eemeli Lappalainen sekä Pohjois-Savon reserviupseeripiiriin Varpu Kattainen. Seminaaria isännöi Viron Reserviupseeriliitto, Eesti Reservivõhiteride Kogu (EROK) ja liiton puheenjohtaja kapteeni Andre Lilleleht.

Viron puolustusvoimien strategisen viestinnän laitoksen varapäällikkö Uku Arolin avausesitelmä käsiteli Venäjän harjoittaman monitahtoisesta informaatiovaikuttamisen perusteista, keinoista ja tuloksista tapausesimerkkien kautta. Venäjän lähtökohdat ovat muun muassa käsityksessä Venäjästä saarrettuna linnakkeena ja maailmanpolitiikan näkemisestä kynnisenä nollasummapelinä. Kansallisen turvallisuuden strategia-asiakirjasta käy ilmi vahva tahto vaikuttaa eri medioiden kautta Venäjästä saatavaan kuvaan maailmalla ja erityisesti IVY-maiden ja lähialueilla. Yksittäisistä vaikuttajista esitelmässä esille nousivat valtiojohtoiset, ulkomaille suunnatut televisiokanavat RT (ent. Russia Today) ja Sputnik, sekä tietyt verkkokeskusteluita manipuloivat trollitehtaat. Ongelmana informaatiovaikuttamiseen vastaamisessa on kansainvälisen säännösten puuttuminen sekä länsimaisen yhteiskunnan pyrkimys avoimuuteen kaikissa toiminnissaan. Vaikuttamisen strategiaan kuuluu myös yhteiseen päämäärään pyrkivä toiminta vastustajan kanssa toisissa asioissa,

Seminaariin Suomesta osallistuivat Eemeli Lappalainen, Varpu Kattainen, Sami Salmu, Jukka Rusila, Yrjö-Pekka Rautalahti ja Janne Kosonen. Kuva; Ingrid Mühling

"Olet tässä." Viron Reserviupseeriliiton puheenjohtaja Andre Lilleleht esittelee Sinimäen taistelupaikkoja. Taisteluista on tehty Virossa elokuva "1944". Kuva: Jukka Rusila

kun taas toisissa tilanteissa vastustajaa pyritään horjuttamaan. Näinhän kävi Saksassa nk. kadonneen Lisan tapauksessa, johon Venäjän

ulkoministeri Lavrov puutui voimakkaasti, kun taas Nord Stream 2 -kaasuputkihankkeessa Saksalla ja Venäjällä on yhteisiä intressejä

ja puhetapa sen mukainen. Myös kaasuputkihankkeen lobbaukseen liittyvät henkilöt eri Itämeren valtioissa nousivat esille mahdollisina

vaikuttaja-agentteina.

Viron erikoisjoukkojen komentaja, eversti Riho Ühtegi käsitteli esitelmässään nykyaikaisen sodankäynnin kuvaa. Tavanomainen, kahden eri valtion armeijoiden välinen sota on muuttunut intensiteetiltään eri asteiseksi konfliktiksi, jotka ovat usein kahden eri vahvuisen osapuolen, nk. vahvan ja heikon osapuolen välisiä. Nykyaikaisessa sodan kuvassa korostuvat armeijoiden välisten aseellisten yhteenottojen lyhytkestoisuus ja halu välttää omia tappioita. Uusi teknologia, kuten tiedustelussa, maalinpaikantamisessa ja osin myös maaleihin vaikuttamisessa käytettävät miehittämättömät lennokkijärjestelmät sekä täsmäaset ovat osa

Sunnuntain ohjelmassa oli maaesittelyt, josta Suomen osalta vastasi Sami Salmu. Kuva: Janne Kosonen.

Viron erikoisjoukkojen komentaja, eversti Ühtegi avasi erilaisia epätavanomaisen sodankäynnin muotoja. Kuva: Janne Kosonen.

tämän päivän verkottunutta sodankäyntiä. Tilannekuva ja johtaminen toteutetaan tietoverkkojen avulla, joka kuitenkin altistaa armeijoiden johtamisjärjestelmät elektroniselle sodankäynnille ja kyberhyökkäyksille. Harmaa vaihe ennen sotatilaa käsittää kohdevaltiossa erilaisia yhdistelmiä epätavanomaisen sodankäynnin muotoja, kuten informaatiovaikuttaminen, diplomaattinen ja taloudellinen painostus, järjestäytyneen rikollisuuden käyttö, poliittisen ääriyhdyntien käyttö, terrorismi, puolisolitaallisten-, tunnuksettomien- sekä erikoisjoukkojen käyttö. Epätavanomaisen sodankäynnin tavoitteena on vaikuttaa siviiliväestöön ja saada aikaan haluttu vaikutus kohdevaltion hallintoon, armeijaa kohdistetun vaikutuksen jäädessä vähäiseksi. Haasteeksi epätavanomaiseen sodankäyntiin vastaamisessa nousee sodan sääntöjen ja lakien tulkinta, sillä Haagin ja Geneven sopimukset on tehty tavanomaisen sodankäynnin sääntöjä ja rajoittamista varten. Kuka on laillinen taistelija ja kuka laiton, millä viranomaisella on toimivaltuudet vastata vaikuttamiseen ja millä keinoin? Vastatakseen nykyaikaisen sodan kuvan haasteisiin, perustuu Viron puolustuskonsepti kokonaisuudessaan puolustukseen. Kokonaisuudessaan puolustuksessa yhdistyvät siviiliyhteiskunnan toiminnot, viranomaisyhteistyö, sekä aluepuolustukseen perustuva, operatiivisilla ja alueellisilla joukoilla toteutettava aseellinen maanpuolustus, joka kykenee sekä tavanomaiseen että epätavanomaiseen – siis nykyaikaiseen – sodankäyntiin.

Tasokkaiden luentojen ja mielenkiintoisten keskusteluiden lisäksi seminaarilaiset tutustuivat Sinimäen taistelupaikkoihin ja Narvan historialliseen kaupunkiin. Reserviupseeriyhteistyötä vahvistettiin seminaarin päätöspäivänä Viron reserviupseeriliiton ja Reserviupseereiden pohjoismaisen presidiumin välisellä yhteistyösopimuksella. Presidiumin pääsihteerit, varainamiraali Jörgen Berggrav totesikin loppupuheenvuorossaan seminaarin tarjonneen laadukasta, mihinkä tahansa sotakorkeakouluun verrattavaa opetusta.

Sami Salmu

Partiotoiminnan vaiheita ja partiomiehiä talvisodan aikana Lapissa

1. Johdanto

Puolustusvoimien tiedustelu palveli ennen kaikkea sotilaallista päätöksentekoa sekä operatiivista suunnittelua ja johtamista. Tietoa hankitaan hyvin monilla eri tavoilla. Päämajan tiedusteluosaston alaisina toimi ns. alatoimistoja. Alatoimistojen tehtävänä oli asiamiestiedustelu rajan taakse sekä rajan yli tulleiden kuulustelu. Yksi alatoimisto oli vuonna 1939 perustettu Rovaniemen alatoimisto P (P= Petsamo).

Rovaniemen alatoimiston päällikkönä toimi reservi-venrikki Harri Paatsalo alusta alkaen hyvin aktiivisesti. Hänen nimensä oli alkuun Harry Broms ja hän toimi 1930 luvulla Etsivän Keskuspoliisin, EK:n Kemin osaston päällikkönä. Hän muutti nimensä ensin Paatsaloksi, myöhemmin Paarmaksi (Uola, Mikko 2012. Petsamo 1939-1944. Minerva Kustannus Oy). Paarman muistelmien mukaan Lapista kävi jo ennen talvisotaa rajan takana 18 partiota.

2. Talvisodan asetelmat Petsamossa

Petsamossa Talvisodan aikana käyty sankarillinen viivytystaistelu on jäänyt muilla rintamalla käytyjen taistelujen varjon vaikka tämä, alussa vain kahden ja puolen heikosti varustetun ja koulutetun komppanian, Osasto Pennanen, menestyksellinen taistelu kolmea Neuvostoliiton divisioonaa vastaan ansaitsee asemansa

maailmanhistoriassa. Suomalaisia oli Petsamon rintamalla sodan loppuvaiheeseen vain 1050 kun vihollisia oli kolme divisioonaa (14.,52. ja 104.). Vahvuus 41 900 miestä, 294 tykkiä, 90 tankkia ja 50 panssariautoa. Lisäksi meri- ja lentovoimia.

Petsamoa ei varsinaisesti aiottukaan puolustaa, mutta ylivoimaiseksi tiedetyn vihollisen etenemistä oli tarkoituksellisesti hidastaa. Petsamon siviiliväestö oli osittain joutunut venäläisten vangiksi, evakuoitu muualle Suomeen tai paennut Norjaan.

Osasto Pennanen kuului: - 10. erillinen komppania, jonka kantahenkilökunta oli Lapin rajavartioston Petsamon yksiköstä, miehistö oli Petsamon, Utsjoen ja Inarin suojeluskuntien reserviläisiä.

- 11. erillinen komppania, ns. Kolosjoen nikkelikaivoksen komppania, jolla oli päällystyö omasta takaa. Yhtiön insinöörien ja henkilökunnan keskuudessa oli paljon upseereja ja aliupseereja. Miehistö koottiin kaivoksista ja konttoreista. Asepukuja ei ollut mutta kokardit, sotilasvyöt ja itse tehdyt lumipuvut tekivät komppaniasta yhtenäisen sotilasyksikön. Aseita lähetettiin Rovaniemeltä mutta niitä riitti vain kolmelle joukkueelle. Yksi oli aseistettu siviiliasien kunnes viholliselta saatiin lisää.

- Osasto Ravia, jonka vahvuus oli vajaa komppania.

- 5. erillinen patteristo, jonka neljä tykkiä olivat jähkälavettisia, ensimmäis-

Petsamon tykki.

tä maailmansotaa edeltäneeltä ajalta olevia venäläisiä kanuunoja, malli 87/K, kaliiberi 76 mm (Kuva).

- 8 miehen pioneerosasto, joka oli koottu kaivoksen ammattimiehistä.

- Viestiosasto ja Ivalon sotasairaala.

Raskas aseistus oli muulta osaltaan konekiväärejä. Sodan jatkuessa saatiin 18.12.1939 kaksi ruotsalaista Boforsin 37 mm panssarintorjunta tykkiä sekä niiden mukana asiansa osaava pst. joukkue.

3. Talvisodan piirteitä Petsamossa

Tällä joukolla aloitettiin viivytystaistelu ylivoimaista vihollista vastaan. Suomalaisilla oli hiihtotaito ja vahva paikallistuntemus sekä teltat. Kaikki rakennukset poltettiin perääntyessä, joten viholliselle ei jäisi majoituspaikkoja.

Venäläisillä oli paljon miehiä, tankkeja ja tykistöä mutta miehet olivat osaksi hiihtotaidottomia «vinsimäisiä

aron miehiä». Tankit ja koko konearmeija oli sidottu Petsamon huonoon tiehen mutta kyllä suomalaisilla puolustajillakin riitti ongelmia.

Ensinnäkin oli Petsamon puolustus suunnitelma venäläisten tiedossa. Rajakomppanian päällikkö kapteeni Pajakka oli marraskuun alussa pidätetty vakoilusta Neuvostoliiton hyväksi. Hänen seuraajansa kapteeni Salmelo ampui itsensä sodan toisena päivänä. Norjalainen tutkija Tore Pysner väittää, että 70 norjalaista oli sekaantunut vakoilujuttuun.

Toinen suuri ongelma oli se, että petsamolaiset isänmaannetturit promies Haltta ja Porojärven Hiltunen opastivat venäläiset tunturien yli ja läpi erämaiden suomalaisten sivustalle pakottaen Pennanen joukon perääntymään nopeammin kuin muuten. Hiltunen toimi Suomea vastaan koko sodan ajan. Korkein oikeus tuomitsi hänet v. 1957 kahdeksi vuodeksi kuritushuoneeseen ja korvaamaan vakoilupalk-

kionsa valtiolle.

Ongelma oli sekin, että virallinen Norja halusi olla puolueeton, eikä katsonut voivansa auttaa Suomea. Norjan ulkoministeri Halvdan Koht sanoi 19.10.1939 ettei Norja auta Suomea. Norjan työväenpuolueen johtajana oli Johan Nygaardsvold. Puolue oli 1920-luvulla kuulunut lyhyen ajan Kominterniin.

Toisaalta monet norjalaiset upseerit pelkäsivät, että venäläiset jatkaisivat hyökkäystään pohjoiseen Norjaan. Tästä syystä yrittivät upseerit yleensä auttaa Pennanen joukkoja. Heidän piti vain toimia salassa omilta miehiltään, joiden joukossa oli paljon Neuvostoliiton ystäviä.

Eräs tapahtuma joulukuussa 1939 osoittaa miten saattoi käydä. Yksi suomalainen joukkue oli joutumassa motiin. Vaihtoehtona oli vankeus tai pako Norjaan, joka tulisi internoimaan miehet. Joukkue meni Norjaan ja miehet internoitiin mutta norjalaiset upseerit palauttivat joukkueen kolme konekivääriä suomalaisille lähellä Höyhenjärveä. Norjan viranomaiset päästivät suomalaiset sotilaat pieninä ryhminä pakenemaan. Tämä tapahtui epävirallisesti, sillä se oli vastoin kansainvälisiä sopimuksia.

4. Tiedustelu-partiointia Talvisodan aikana

Kapteeni Pennanen alkoi heti 3.2.1939 lähettää tiedustelupartioita ottamaan selvää vihollisen joukoista ja ryhmytyksestä. Hän lähetti 4.-12.12.39 välisenä aikana

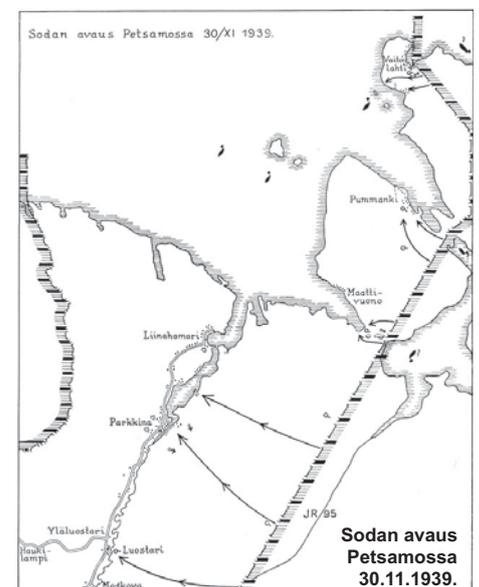
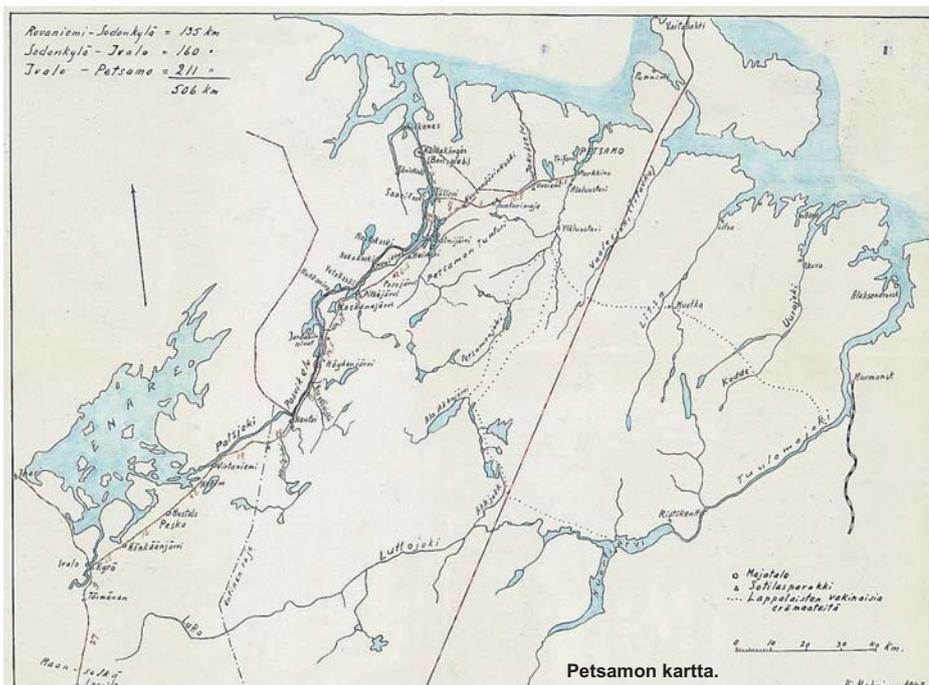
16 partiota. Talvisodan aikana ei vielä ollut erillisiä Päämajan kaukupartiojoukkoja, ei myöskään sopivia radioita. Partio saattoi raportoida havaintonsa vasta kun se palasi omalle puolelle.

Venäläiset divisioonat olivat sidottuja Petsamon tiehen, joka kulki pääasiansa hyvin lähellä Norjan rajaa, pitkin Paatsajokea. Venrikki Paatsalo keksi, että Pennanen sotilaita pitäisi käyttää myös Norjan puolelta tapahtuvaan tiedustelutoimintaan. Hän ehdotti kapteeni Pennaselle, että tämä myöntäisi lomaeräille sellaisille miehilleen, joiden perhe oli paennut Norjaan. Loma myönnettiin virallisesti perheen tapaamiseen, mutta epävirallisena tarkoituksena oli tähyttää venäläisten touhuja Norjan puolelta. Paatsalolla oli vanhastaan, Etsivän Keskuspoliisin ajoilta, hyvät suhteet eräisiin Ruotsin ja Norjan tiedustelu upseereihin. Hän sai hyviä tietoja myös Rovaniemellä oleskelevalta pohjoismaisilta lehtimiehiltä.

Venäläiset tekivät vuoden 1939 viimeisenä päivänä sen virheen, että pommittivat norjanpuoleista aluetta lähellä Heteojaa. Tämän tapahtuman jälkeen alkoivat norjalaiset raportoida kapteeni Pennaselle mitä heidän tiedustelutajänsä olivat nähneet.

4.1 Kaksi rohkeaa tiedustelijaa, Hammar ja Raekallio retkellä Petsamossa

Petsamon vuoron seutu kiinnosti Rovaniemellä olevaa Ryhmä Lappia, mutta tavallisen tiedustelupartion lähettäminen sinne oli mahdotonta. Partiolle olisi

pitänyt järjestää lento- muonitus ja kenties kuljetuskin alueelle, jossa ei juuri ole näkösuojaa isolle partiolle vaikka kaamosajan pimeys suojaakin jonkun verran.

Tästä syystä päämajan tiedusteluelin, Rovaniemellä oleva osasto Paatsalo päätti huolehtia pienen tiedustelupartion järjestelystä. Paatsalo oli jo rauhan aikana organisoitunut pintavakoulu naapurin puolella parin miehen partiolla, joten kokemustakin oli. Partiomiehet löytyivät osasto Pennasesta. He olivat alikersantti Hammar ja korpraali Raekallio jotka tunsivat maaston erittäin hyvin.

Miehet lähtivät retkelle 22.1.1940 Norjan puolelta ja tulivat rajan yli Vuoremissä. Matka suuntautui Pikku – Näsykkäjärvelle ja sieltä Saarijärvelle, jonka jäällä oli venäläisiä opettelemassa hiihtämistä. Näma huomasivat partion, joka pakeni Peuravuonon suuntaan. Pozarnoi tunturilta partio yritti tähyttää itään, mutta lumipyry vei näkyvyyden. Räjähdyksiä kyllä kuului ja konejuntan ääniä Liinahamarin sataman suunasta. 23.1.40 partio oli joutua saarroksiin, joten se pakeni tunturiin, jonka kovalla hangella oli mahdollon seurata sen jälkiä. Partio palasi 24.1.40 Norjan Vuoremiin.

26.1.40 olivat he taas matkalla. Ensin Näsykkäjärvelle, sitten Petsamonojen yli. Joen itäpuolella alkoi olla vihollisen latuja ja kuului koneporan ääniä. Miehet pyrkivät Ristitunturin yli Santajärvelle, jossa piti olla turvekammia. Siellä oli tarkoitus levätä mutta kovassa pyryssä ei kammia löytynyt, joten he lähtivät paluumatkalle kohti joen itäpuolella olevaa Porovaaraa. Sieltä he näkivät, että vuono oli jäässä eikä siellä ollut laivoja. Levättyään pari tuntia vaaralla he lähtivät takaisin kohti Ristitunturia. Tarkoituksena oli hiihtää Petsamonojen yli Ristitunturin ja kirkon välillä mutta sitten ilma selkeni ja heidät havaittiin sekä maantieltä että tunturin huipulla olevalta vartiopaikalta.

Huipulla olevat vartiomiehet kuitenkin pakenivat ja partio nousi huipulle, jossa toinen heistä alkoi keittää kahvia toisen kierrellessä tunturin laella vartioidessa. Venäläiset antoivat heidän kahvitella tyytyen saarostamaan. Partio havaitsi Kaakkurin eteläpuoleisilla jängillä venäläisiä harjoittelemassa hiihtoa.

Mutta – sitten tuli 9 hävittäjäkonetta kiertämään karusella partion ympärillä. Ne eivät ampuneet vaan merkitsivät partion paikan, jotta heidät voitaisiin vangii-

ta. Onneksi lumisade alkoi uudestaan ja alkoi hämärtää. Partio pyrki pois saarroksista mutta heidät havaittiin taas ja heitä kohti ammuttiin useista eri suunnista niin että venäläiset olivat hetken keskenään sodassa. Partio pysytteli joen uoman lähellä etsien ylityspaikkaa. Partio kulki etelään mutta joutui useassa kohdassa toteamaan vihollisen varmistuksen. Lopulta he kohtasivat paikan, jossa oli vain yksi vartiomies, joka pakeni ja partio pääsi joen länsipuolelle, jonne päästyään he hiihtivät hurjaa vauhtia Kuusitunturille, jossa keittivät kahvit. Sitten he jatkoivat Näsykkäjärven länsipuolta pelastuen täpärästi venäläisten varmistusjoukkojen tekemästä ansasta. He hiihtivät Vuoremi joen rannan suuntaisesti metsässä venäläisten huomaamatta kohti Vuoremiä, jonne saapuivat 28.1.40 hiihdettyään yhtäjaksoisesti 59 tuntia.

He osoittivat paitsi paikallistuntemuksen tärkeyden myös millaisia tulevien partiomiesten tulee olla: hyvähermoisia, kovakuntoisia, nuvekkaita ja sitkeitä sekä tottuneita liikkumaan ja selviytymään maastossa ja metsissä.

4.2. Lassila ja Tuusa Sallassa

Neuvostoliitto otti Suomelta Talvisodan jälkeen solmittuun rauhansopimuksen mukaisesti Sallassa n. 120 km leveän ja n. 100 km syvän alueen. Uusi raja oli vedetty Salla- Kantalahti suunnassa n. 10-12 km Sallan kirkonkylän länsipuolelle, Kellosoelan itäpuolelle. Suomi veloitettiin rauhansopimuksessa rakentamaan mitä pikimmin rautatie Kemijärveltä uudelle rajalle Sallaan. Suomen tiedusteluorganisaatio oli jo sodan aikana saanut tietoja valtavasta rautatien rakennustyömaasta Sallan ja Muurmännin välillä. Huuhuttiin, että 100 000 vankia oli rakentamassa rataa.

Mutta oliko huhussa perää? Oli mahdollton löytää moisen radan rakentamiselle muuta kuin sotilaallisia perusteita. Uusi raja oli vedetty niin, ettei Suomen puolelta voitu tähyttää Neuvostoliiton puolelle.

Rovaniemien alatoimisto päätti lähettää partion selvittämään mitä rajan tuolla puolen tapahtui. Kaksi Sallan rajakylästä kotoisin olevaa miestä Viiti Lassila ja Iivari Tuusa olivat halukkaita käymään entisillä kotiseuduillaan. Silloin oli kiire, sillä matka piti tehdä huhtikuussa 1940, jolloin oli vielä kova hanki ja hyvä hiihtokeli

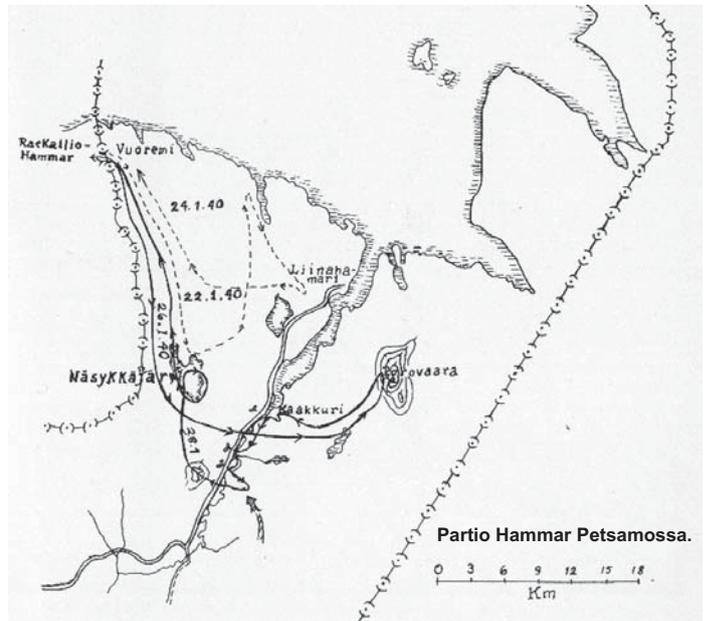
Sallaa ja uutta rajaa koskevat tiedustelutiedot olivat sikäli rohkaisevia, että venäläisten ei oltu havaittu partioivan pitkin rajalinjaa, venäläisiä näkyi vain Kellosoelan rajapuomilla ja heillä oli kaikilla puna-armeijan univormut. Rajavartioston vihreänsävyisissä univormuissa olevia miehiä ei oltu havaittu. Olisiko mahdollista, ettei rajan vartiointi venäjän puolella ollut yhtä tehokasta ja pelottavaa kuin ennen sotaa?

Lassilalla ja Tuusalla oli varusteinaan tavalliset metsätyömiehen vaatteet, sarkapuserot, huopaiset hiihtokengät, leveät huolellisesti tervatut koivusta tehdyt metsäksket, joissa oli nahkamäystimet, tavalliset selkäreput levein olkaimin ja ruokaa neljäksi päiväksi. Kummallakin oli Parabelum pistooli patruunoineen ja kompassi.

Heidän tehtävänään oli hiihtää sellaiseen paikkaan, josta voisivat tähyttää Kairalan kapeikkoon. Heidän piti myös tarkkailla liikennettä Vuorijärven tiellä. He hiihtäisivät Onkamo järven pohjoispuolitse Lampelan kylän ohi Airstunturien huippuja kohti, siltä länteen kohti Jänisvaaraa ja Kolsanharjun kautta Sallatunturille ja sen korkeimmalle huipulle Rohmoivalle. Matkalle tulisi pituutta 50-60 km ja mutkat päälle.

Menomatalla he eivät havainneet juurikaan jälkiä Sallasta Lampelaan vievällä tiellä. Siivolan talo oli autio ja miehet saivat jatka matkaansa kaikessa rauhassa.

Miehet tähyttivät Airstunturilta Kuolajärvelle sekä Kairalaan päin ja saivat hämmästyksensä havaita, että Kairalan salmen yli

oli rakennettu rautatiesilta maantiesillan länsipuolelle. Liikenne oli vilkasta: junat kuljettivat soraa ja sotilaita rajalle päin. Tähyttäjät tulivat siihen käsitykseen, että rautatiesillan itäpuolella täytyi olla ohituskaista, vaikkei sitä näkynytäkään.

Keli alkoi huonontua, joten miehet alkoivat kulkea kohti Kolsanharjua ja Sallaa. Kolsanharjun lähellä nähtiin venäläisten rakentaman parakkeja. Rohmoivalla he näkivät 5-6 sotilasta rakentamassa jonkinlaista telinettä, ehkä tähytyspaikkaa.

4.3. Torvinen ja Hietala

Paatsalo halusi varmistaa tiedustelun tuloksen lähettämällä heti perään toisenkin partion, jolla oli sama tehtävä mutta jonka miehet eivät tienneet mitään toisesta partiosta. Matkaan lähtivät Urpo Torvinen ja Iiro Hietala, jotka näkivät Airiksilta

samat asiat kuin toinenkin partio oli nähnyt.

Mutta – miesten tuomia tietoja ei oikein uskottu ylempällä taholla! Asenne muuttui vasta kesällä, kun eräs suomalainen rajavartiostuuskunnan upseeri, entinen Sallan rajakomppanian päällikkö näki valtuuskunnan mukana liikkeessään veturin. Tästä huolimatta riitti ylempällä tasolla epäilöitä! Radan olemassaolo ja tarkka sijainti saatiin kesällä uusien partioiden avulla varmistetuksi.

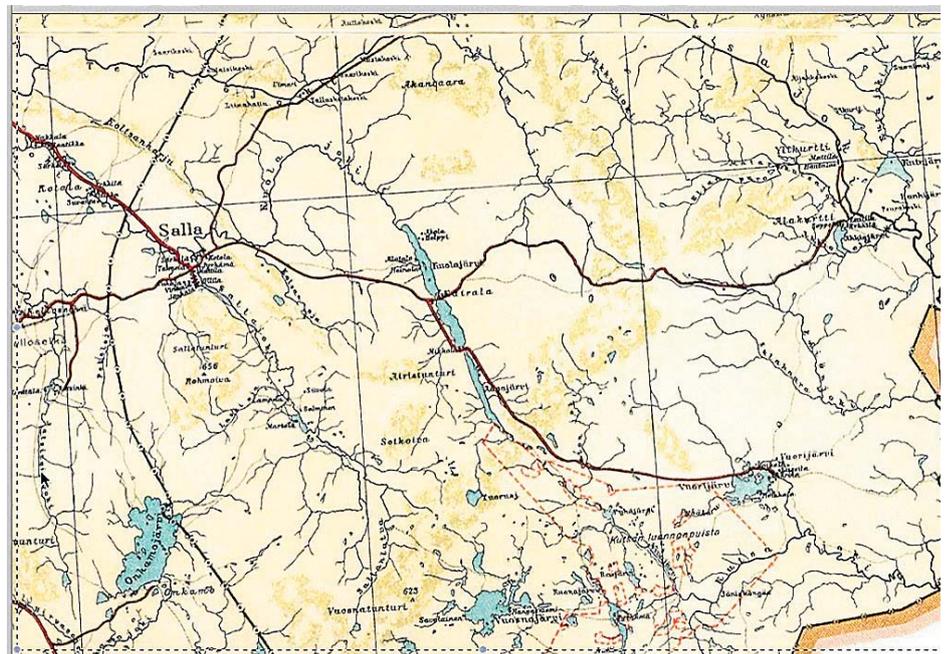
4.4. Vasko ja Titko

Petsamossakin jatkettiin rajantakaista tiedustelua. Erityisen hyviä olivat Vasko ja Titko, pienikokoiset koltat, joita sanottiin leikkimielessä «päätäisiksi». He olivat vikkeliä ja omasivat ilmiömäisen suunnistustaidon sekä osasivat käteydyä mitä alastomimpaan maas-

toon. He tunsivat Petsamon rajaseudun, joka oli heille tuttu jo lapsuudesta aina Titovkaan saakka. He tiesivät mistä purolta ja joet oli ylittävää ja miltä suunnalta järvet piti kiertää. He tekivät matkan toisensa jälkeen aivan venäläisten silmien edessä ja onnistuivat uskomattoman hyvin. Titovkan länsipuolella rakenteilla olevan betoni- ja kivipesäkeistä koostuvan linjan he kuvasivat niin tarkasti, että se voitiin piirtää karttoihin. Kesällä 1941 voitiin todeta, että ne oli kuvattu aivan kuin maanmittari olisi ne tehnyt.

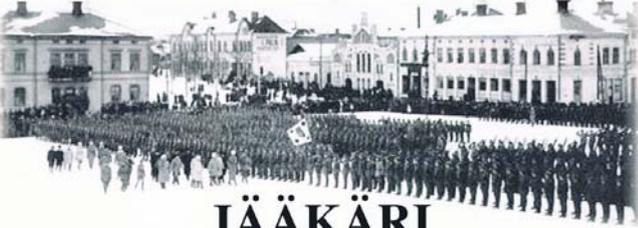
Raimo Havusela

Lähteet:
Paarma, Harri. 1978. Salaisen tiedustelun partiot 1940-1945. Arvi A. Karisto Osakeyhtiö.
Uola, Mikko. 2012. Petsamo 1939-1944. Minerva Kustannus Oy.
Vuorio, Antero. 1982. Petsamo talvisodan kourissa. Kirjayhtymä. Helsinki

Kuva 6. Sallan kartta

Jääkäripataljoona 27 Vaasaan saapumisesta tulee ensivuonna 2018 kuluneeksi tasan 100 vuotta!

JÄÄKÄRI 2018 100 v. JUHLAMUKI

Valkoinen/vihreä muki, sisältää kaikki ne elementit jotka liittävät JP 27 Jääkärien saapumisen Vaasaan 1918. Vaasan kaupungin baakuna, Jääkäripatsas ja Jääkärimerkki Numeroitu keräilyharvinaisuus, painosmäärä kpl 1-1918.

Hinta: 20,00 / kpl

Konepesun kestävä!

Tiedustelut: JP 27:n Perinneyhdistys ry, Vaasan osasto
c/o Raimo Latvala, Sepänkyläntie 232, 65610 Mustasaari
p./t. 050 358 0274 E-mail: raimo.latvala@netikka.fi

Sinunkin apuasi tarvitaan

Veteraanien henkisen perinnön siirtäminen tuleville sukupolville on meidän kaikkien yhteinen asiaamme. Tätä työtä tukemaan tarvitaan myös sodan koettelemuksista kertovaa esineistöä. Auta meitä kokoamaan Pietarsaaren kaupunginmuseon veteraanitilaan asuja, aseita, karttoja, kirjallisuutta, kirjeitä, valokuvia, kunniamerkkejä, lippuja, standaareja, viirejä, puhdetöitä, sotilaspasseja jne. jotta veteraanitilalle asetetut toiveet toteutuvat. Mukana hankkeessa ovat Sotainvalidit, Rintamaveteraanit, Sotaveteraanit, Sotilaspojat, Reserviupseerit ja Reserviläiset.

Kun haluat lahjoittaa esineistöä tai tutustua Veteraanitilaan soita museon kansliaan 06-786 3371 niin asia hoituu.

Ta kontakt med Jakobstads museums kansli tel 06-7863371, ifall du vill göra en donation eller bekanta dig med Veteransamlingen på Storgatan 2.

"Rakkaudesta Isänmaahan me tätä lehteä teemme"

**Tue toimintaamme
FI67 1065 3000 2041 50**

**Sinivalkoinen
Kiitos!**

**VASA KRIGSVETERANMUSEUM
VAASAN SOTAVETERAANIMUSEO**

Specialutställning 2017 Erikoisnäyttely

PRO FINLANDIA

Öppet – Avoinna:

Tis / Ti – Fre / Pe 10 – 12, 13 - 16

Lö / La 10 - 14

Guidning under öppethållningstiderna

Opastus aukioloaikoina

Fri entré – Vapaa sisäänpääsy

Grupper – Ryhmät:

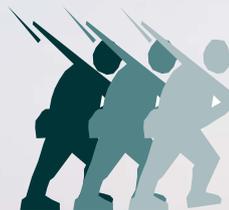
Enligt överenskommelse - Sopimuksen mukaan
t./p. (06) 312 9894

Kyrkoesplanaden 22, Källarvåningen
Kirkkopuistikko 22, Kellarikerros

**Österbottens Försvarsgille –
Pohjanmaan Maanpuolustuskilta r.f.**

Tule tutustumaan uusittuun Jääkärimuseoon!

Kirjautuus:
Jääkärihaudat
Etelä-
Pohjanmaalla

Suomen Jääkärimuseo Finlands Jägarmuseum KORTESJÄRVI

- Museossa kerrotaan jääkäriliikkeen syntyvaiheista, toiminnasta ja sen merkityksestä maamme itsenäisyydelle.
- Jääkärien tarina kertoo lähes 2000 nuorukaisesta, jotka lähtivät Saksaan oppimaan sotataitoja tavoitteenaan itsenäinen isänmaa.
- Perusnäyttelyn lisäksi museossa on viimeisen jääkäriin, kenraali Väinö Valveen huone sekä vaihtuvia erikoisnäyttelyitä.
- Museossa on huomattava kokoelma jääkärien sukulaisten lahjoittamaa materiaalia.
- Museokaupassa kiinnostavaa ostettavaa.

Avoinna

tiistaisin ja perjantaisin klo 11–17 sekä
joka kuukauden viimeisenä viikonloppuna la–su klo 11–17
Huom. suljettuna 22.12.2017–5.1.2018, avoinna jälleen ti 9.1.2018

Pääsymaksu

Lapset (alle 18 v.) vapaa pääsy. Eläkeläiset, työttömät, opiskelijat ja varusmiehet 3 €. Aikuiset 5 €. Opastusmaksu 25 €
Ryhmäläennus: yli 10-hengen ryhmälle: 2 €/ hlö

Osoite

Jääkärintie 80
62420 KORTESJÄRVI
Puh. (06) 2412 9841, 040 148 4420,
040 764 7755
suomen.jaakarimuseo@kauhava.fi

Puhelin

Itsenäisyytemme 100 -vuotisjuhlavuosi heijastui myönteisesti veteraanikeräyksessä

Vaasan Huolto- ja Kulttuurisäätiö antoi 6.000 euroa keräykseen

Vuoden 2017 osalta on mieltä lämmittävää todeta, että sotiemme veteraanien ja heidän puolisoitensa sekä leskien arvostus on monissa yhteyksissä näkynyt ja tullut myönteisesti esiin. Näin myös veteraanikeräyksessä. Keräyspiirin alueella varusmiesten ja vapaaehtoisten suorittama keräys tuotti yhteensä 61 879 euroa (br.). Lisäksi Vaasan Huolto- ja Kulttuurisäätiö ohjasi sääntöjensä mukaisesti 6.000 euroa jaettavaksi Vaasan alueen sotainvalideille ja sotaveteraaneille. Näin keräyksen kokonaistuotto nousi 67.879 euroon, joka alueellisesti on parhaimpien vuosien tasoa.

Uudenmaan prikaatista (UUDPR) saadut alueemme varusmiehet olivat jälleen avainasemassa. Varsinaisesta keräystuotosta noin 80 % saatiin koottua heidän toimestaan. Reserviläiset ja muut vapaaehtoiset ahkeroinvat Kristiinankaupungissa ja Mustasaaressa sekä Vaasas-

Vaasan Seurakuntayhtymän näkyvä kiitos ja kunnianosoitus sotiemme veteraaneille itsenäisyytemme 100-vuotisjuhlavuonna. Kirkon puistossa oleva joulukuusi koristeltiin Veteraanikeräyksen tunnuksella sinivalkoisin nauhoin. Kuva:RL

sa, joiden tuottona saatiin loput 20%.

Vuoden 2017 alussa maassamme oli 16 021 sotiemme veteraania, joista sotainvalideja 2 514. Kokonaismäärään sisältyy myös rintamapalvelutunnuksen omaavat, joissa tehtävissä palveli huomattavan runsaasti naisia. Vastaavasti keräyspiirimme alueella vuoden alussa oli 550 sotiemme veteraania ja heistä 99 sotainvalideja sekä noin 1 000 veteraanien puolisoa ja leskeä.

Vuoden 2017 keräystuotto (netto) on palautettu kuntatasolle seuraavasti:

Pietarsaari 11.698 euroa, Uusikaarlepyy 6.131 euroa ja Vöyri 1.262 euroa. Vaasan alueelle tuottoa kertyi 25.641 euroa ja Mustasaareen 5.765 euroa. Maalahdessa tuotto oli 3.651 ja Närpiössä 3.489 euroa sekä Kaskisissa 493 euroa. Kristiinankaupungissa keräystuotto oli 6.105 euroa. Mainituista summista Sotainvalidien Veljesliiton

Rannikko-Pohjanmaan piirille on ohjautunut 14.126 euroa.

Keräysehjojen mukaisesti nettotuotto on palautettu kuntatason sotaveteraani- ja rintamaveteraanijärjestöille. Sotainvalidien osalta tuotto on ohjattu Rannikko-Pohjanmaan Sotainvalidipiirille. Sotainvalidi- ja veteraaniryhdistykset ohjaavat sekä valvovat keräysvarojen käytön osaltaan.

Vuoden aikana keräystoimintaan osallistui yhteensä 285 varusmiestä mainitusta joukko-osastosta ja 80 vapaaehtoista reserviläistä ja veteraanijärjestöjen tukijäsentä. Vaasassa sotilaskotisarot ovat tehneet suurkiitoksen ansaitsevan työn, vastatessaan varusmieskerääjien ja muiden toimijoiden muonituksesta.

Itsenäisen Suomen puolustusvoimien 100 -vuotisjuhlavuonna 2018 Veteraanikeräys jatkuu kuten tähänkin saakka. Poliisihallitus on

myöntänyt rahankeräyslupuan vuosille 2018-2019. Myös Uudenmaan Prikaati on vahvistanut, että ensi vuonna varusmiehet ovat käytettävissä keväällä perjantaina 23.3.2018 ja syyskeräys tehdään perjantaina 7.9.2018. Vapaaehtoiset tukijoukot toivotaan keräystoimintaan välittömästi varusmiesten keräyspäiviä seuraavina päivinä.

Vaasan keräyspiirin taholta lausun parhaat kiitokset kaikille keräystoiminnassa ja muissa keräystä tukevista tehtävissä toimineille. Suurkiitos keräykseen lahjoittaneille, sotiemme veteraaneja ja heidän läheisiään lämpimien ajatuksin ja toin muistaneille henkilöille ja yhteisöille.

Hyvää Joulua ja Menestyskellistä Uutta Vuotta 2018!

Raimo Latvala
Keräyssihteeri

Rintamaveteraanien pöytästandaarin vastaanottivat yhdistyksen edustajalta Sirkka Vanhaselta kaupunginsihteeri Milla Kallioinen, seurakuntapastori Jenny Kärki, veteraanipoliitikko Markus Karlsson, kaupungin sosiaali- ja terveystoimistosta eläköitynyt Vivan Jäfs ja eläkkeensaajien Esko Försti. KPO:n Rauno Hauta-aho oli estynyt saapumaan tilaisuuteen.

läkästä kuulijakuntaa sykähdetti Itänurmen koulun 2. luokan oppilaiden musiikkiesitykset. Lapset kokivat saaneensa kunniatehtävän ja haluavat tulla myös ensi vuonna puurojuhlaan esiintymään kertoo luokanopettaja Tiina Sundkvist.

Pietarsaaren Rintamaveteraanien puurojuhla

Pietarsaaren Rintamaveteraanien puurojuhlaan seurakuntakeskuksessa oli koontunut viitisenkymmentä veteraania ja veteraanien ystävää. Lämminhenkisen tilaisuuden alussa hiljennettiin kunniottamaan viimeisen iltahuutonsa saaneiden jäsenten muistoa.

Suomi sata juhlavuoden innoittamana oli päätetty muistaa pitkäaikaisia yhteistyökumppaneita, joilla on ollut merkittävä rooli yhteisissä pyrkimyksissä. Nimet kuvatekstissä. Perinteiseen tapaan puurojuhla päättyi yhdessä laulettuun Maamme lauluun ja kakkukahveihin.

Suomen sotaveteraaniliitto täytti 60 vuotta

Suomen Sotaveteraaniliitto ry on viime sotiimme 1939–45 osallistuneita miehiä ja naisia yhdistävä valtakunnallinen etu-, tuki- ja aatellinen järjestö. Liiton tehtävä on myös koota ja tallentaa veteraaniperinnettä, lisätä veteraanien yhteenkuuluvaisuutta ja ylläpitää isänmaallista henkeä.

Talvisodan veteraanit perustivat Sotaveteraaniliiton edeltäjäyhteisön Suomen Aseveljien Liiton talvisodan jälkeen 4.8.1940. Liitto ehti toimia vajaat viisi vuotta. Sen toiminta päättyi tammikuussa 1945, kun se määrittiin lakkautetavaksi välirauhan sopimuksen perusteella kiellettyinä ”fasistisena järjestönä”

Lakkauttamisesta kului kaksitoista vuotta kunnes veteraanien valtakunnallinen järjestäytyminen alkoi uudelleen. Tällöin perustettiin Rintamamiesten Asuntoliitto 29.9.1957. Vuonna 1964 sen nimeksi muutettiin Suomen Sotaveteraaniliitto ry saaden samalla nykyisen järjestörakenteensa.

29.9.2017 Sotaveteraaniliitto juhlisti 60-vuotistalvantaan Helsingissä pidetyn pääjuhlan lisäksi kaikilla paikkakunnilla, missä on toimiva Sotaveteraaniiyhdistys.

Kaikille 622 sankarihaudalle ympäri Suomen maata laskettiin seppeleet tai kukkavihkot klo 11 pohjalaismaakunnat mukaan lukien. Kokkolassa Gamlakarleby Krisveterarerna laskivat seppeleen Kaarlelan sankarihaudalle. Kaarlelaan on haudattu 79 sankarivainajaa, heidän joukossaan Mannerheim-ristin ritari kapteeni Carl-Birger Kvikant. Kokkolan Sotaveteraanit puolestaan pitivät juhlallisen seppeleen laskutilaisuuden Marian hautausmaalla, missä lepää 129 sankarivai-

Juhlakulkue ryhmittynyt kunnianosoitukseen. Suomen lippua kantaa Juuso Harju ja Sotaveteraanien lippua Oliver Pietilä. Oppilaat Kokkolan yhteislyseosta ja Länsipuiston Yläasteelta.

Kokkolan Sotaveteraanien seppeleen laskivat sotaveteraanit Ahti Salo ja Olli Hongell sekä Gamlakarleby Krisveterarerna ry:n edustaja Bengt Holmqvist.

najaa. Marian sankarivainajien joukossa lepää kaksi Kokkolan yhteislyseon oppilasta Mannerheim-ristin ritari kapteeni Paavo Kahla ja lyseon matematiikan lehtori Matti Ketonen. Mainittakoon vielä, että Mariaan on haudattu myös Kokko-

lan kolmas Mannerheim-ritari eversti Martti Aho, joka sain ristin kaksi kertaa. Marian tilaisuutta kunnioittivat Länsipuiston Yläasteen ja Kokkolan Yhteislyseon lukion oppilaat rehtori Raimo Lammin ja opettajien Henriikka Telimaan ja Mikko Metsärännan johdolla. Suomen lippu airuineen, seppeleen laskijat, koulujen oppilaat pienet Suomen liput käsissään sekä opettajat marssivat sankarihautoille Terho Tattarin johdolla.

Tilaisuuden aloitti Kokkolan Sotaveteraanit ry:n puheenjohtaja Johannes Cederberg osoittaen erityiset kiitokset nuorten osallistumisesta tilaisuuteen. Kantorikvartetti lauloi Ritva Göösin johdolla. Pastori Kaj Juvilan rukoushetken jälkeen seppeleen sankarimuistopatsaalle laskivat tammen-

lehvämiehet Olli Hongell ja Ahti Salo. Ruotsinkielistä veteraaniiyhdistystä edusti Bengt Holmqvist. Nuorten puheen piti Yhteislyseon abiturientti Otto Luoma. Hän rakensi puheensa mielenkiintoisesti ajatukselle, millaista olisi olla nuori juuri ennen sotia ja sotien aikana. Pelko Suomen kohtalosta yhdistettynä sodan muihin vaaroihin oli vaikuttava, nuoren miehen puhe. Ja juhlan päälle juotiin tietysti seurakunnan tarjoamat kahvit seurakuntakeskuksessa.

Ennen Marian seppeleen laskua Sotaveteraanien edustajat Antero Pallaspuro ja Terho Tattari laskivat Annan hautausmaalla seppeleen kaikkien sotiemme veteraanien yhteiselle Veteraanikivelle.

Teksti Terho Tattari
Kuvat Tomi Hirvinen

Nuorten puheenvuoron piti Otto Luoma.

Puhe veteraaneille

Olemme tänään kokoon-tuneet tänne muistelemaan urheita suomalaisia miehiä, jotka antoivat henkensä vapautemme ja isänmaamme puolesta. He valoivat perustukset sata vuotta täyttävälle maalle, jossa me tänä päivänä elämme, ja jokainen suomalainen tulee aina muistamaan heidän uhruksensa.

Haluun kiittää sankari vainajiamme siitä, että he mahdollistivat hyvinvointi Suomen rakentamisen ja itsenäisyytemme säilymisen. Heidän kuolemansa oli korkein mahdollinen hinta itsenäisyydestämme ja me emme saa unohtaa sitä.

Talvi- ja jatkosodan aikainen Suomi oli vaatimaton ja nuori kansakunta, jonka epävakaa maailmanpolitiikka ajoi sotaan. Ajat olivat hankalat. Kaikesta oli pulaa, mutta se ei lannistanut sotiemme sankareita vaan he jatkoivat taistelua niiden arvojen puolesta, jotka edelleen ovat lähellä kansakuntamme sydäntä. He taistelivat vapauden, perheen, uskonnon, Suomi-neidon ja tulevien sukupolvien puolesta. Meidän puolestamme.

Kun aloitin kirjoittamaan tätä puhetta, yritin kuvitella miltä minusta olisi tuntunut, jos olisin elänyt 1930-

ja 1940-luvun Suomessa. Minkälaista olisi elää maailmassa, jossa miehityksen ja kuoleman pelko olisivat jatkuvasti läsnä. Sen on täytynyt olla hyvin uuvuttava ja rankka kokemus, minkälaista on hyvin hankala kuvitella ja käsittää, mutta yhdestä asiasta voin olla varma. Siitä koettelemuksesta selviämisen ei olisi ollut mahdollista ilman kansalaistemme syvää uskoa parempaan tulevaisuuteen.

Suomalaisten usko tulevaisuuteen synkinä aikana on ihailtava piirre, jota nykymaailmassakin vaaditaan. Uhkakuvat ja pelot, kuten terrorismi, syrjäytyminen ja ilmastonmuutos ovat niitä ongelmia, joihin nykyaikana ei vielä ole selvää ratkaisuja. Mutta, kun muistelemme sotiemme sankareita uhrausta toivon, että heidän uhruksensa ja taipumattomuutensa valaa meihin tulevaisuuden uskoa ja muistuttaa meitä siitä, että niin kauan, kun me uskomme itseemme ja tähän maahan kaikki esteet voidaan ylittää.

Haluaisin kiittää Kokkolan sotaveteraani yhdistystä ja muita järjestäjiä mahdollisuudesta puhua täällä tänään. Kiitos.

Otto Luoma

Kokkolan Sotaveteraanit ry:n puheenjohtaja Johannes Cederberg osoitti erityiset kiitokset nuorten osallistumisesta tilaisuuteen.

Vaasan Rintama- ja Sotaveteraaniyhdistys juhli 50-vuotispäivää 29.9.2017 Vaasassa

Vaasan Rintama- ja Sotaveteraaniyhdistys täytti 50 vuotta 29.9.2017. Juhlapäivä aloitettiin laskemalla aamupäivällä sankarihautojen muistomerkillä havuseppele. Vaasan Hietalahden alakoulun oppilaita oli mukana opettajiensa kanssa kunnioittamassa seppeleenlaskutilaisuutta. Päivä jatkui Villa Sandvikenissä, jonne yhdistys oli järjestänyt jäsenilleen juhlapäivällisen. Kunniavieraina 50-vuotisjuhlassa olivat veteraanit, lesket ja puoliset. Juhlan avasi yhdistyksen puheenjohtaja Alpo Aronen, ja tervehdykset juhlivalle yhdistykselle esittivät sosiaali- ja terveysalan toimialajohtaja Jukka Kentala ja Pohjanmaan aluetoimiston päällikkö everstiluutnantti Mika Piironen. Kiitokset yhdistykselle toi Naisjaoston

Seppeleenlaskijoina oikealla Alpo Aronen ja vasemmalla Tapani Saarela.

Naisjaoston puheenjohtaja Aino Siltanen kukittamassa toiminnanjohtaja Sauli Lassilan ja yhdistyksen puheenjohtaja Alpo Arosen.

Pohjanmaan aluetoimiston päällikkö everstiluutnantti Mika Piironen esittämässä aluetoimiston tervehdyksen. Kuvassa mukana oikealta Jukka Kentala ja Alpo Aronen. Vasemmalla alhaalta Valtter Nyman, Ivar Granskog, ja Eila ja Yrjö Savola.

Tammenlehväveteraanit saivat presidentti Sauli Niinistön ja rouva Jenni Haukion allekirjoittamat kunniamerkinnät.

puheenjohtaja Aino Siltanen kukittaan samalla puheenjohtaja Alpo Arosen ja toiminnanjohtaja Sauli Lassilan sekä antaa heille Naisjärjestön historiikkiin. Tilaisuudessa lauloi Vaasan Korsukuoro säestäjänään director cantus Reino Peltoharju. Ruokailun jälkeen Sauli Lassila ja Aino

Siltanen ojensivat paikalla olleille mies- ja naispuolisille tammenlehväveteraaneille Tasavallan presidentti Sauli Niinistön ja rouva Jenni Haukion allekirjoittamat kunniamerkinnät sekä suklaakonvehtirasiat.

Teksti Aino Siltanen
kuvat Jouko Keto.

Airuina vasemmalta Aino Siltanen, Risto Roselius, Ari Yli-Yrjänäinen ja Sauli Lassila.

Nuorista lentäjistä kertovat artikkelit ovat Seppo Takamaan kirjasta "Sotalentäjät".

Lentäjäkohtalo Suomenlahden jäällä

Esko Johannes Airo syntyi 29.1.1912 Kauhavalla. Hän kävi Pernaa kansakoulun, jossa hänen vanhempansa olivat opettajina. Kauhavan keskikoulun käytyään ilmailusta ja tekniikasta kiinnostunut nuorimies hyväksyttiin Ilmailukoulun Reserviupseerikurssi 3:lle, joka alkoi 6.6.1933 ja päättyi 26.5.1934. Kurssin käytyään reservin vänrikki opiskeli Tampereen teknillisen opiston ilmateknillisellä linjalla, josta valmistui insinööriksi. Lentokärsän pahasti puraisema nuorimies anoi ilmavoimien vakinaiseen palvelukseen saaden pestin Suur-Merijoella toimivan Lentolaiivue 30:n konetarkastajaksi. Esko Airon kerrotaan osallistuneen innokkaasti laivueensa lentopöytäkirjojen toimintaan. Esko Airon kerrotaan osallistuneen innokkaasti laivueensa lentopöytäkirjojen toimintaan. Esko Airon kerrotaan osallistuneen innokkaasti laivueensa lentopöytäkirjojen toimintaan.

oli saanut kaipaamiaan lento-ohjeita josta siinä määrin, että hänelle myönnettiin Suomen lentomerkki n:o 614.

On kerrottu, että kapteeni Antti Naakan johtama kuuden Fokker D. XXI -hävittäjän parvi oli startannut 22. helmikuuta 1942 tiedustelu- ja sulkuennolle itäiselle Suomenlahdelle ja Tyttärsaarta lähestyessään painunut pintaan ja tulittanut saarella olevia rakennuksia. Tämän jälkeen lento oli jatkunut venäläisten miehittämään Suursaaren ja pilvien peitossa olevien saaren kukkuloiden välistä Haapasaaressa suuntaan ainoastaan 20-30 metrin korkeudessa tiheän usvan ulottuessa melkein meren pintaan ja rajoittaessa näkyvyyden eteenpäin muutamaa kymmentä metriä. Parven myös kerrotaan lentäneen jonomuodossa, josta Airo oli siirtynyt johtokoneeseen siivelle. Naakan kaartaessa Haapasaaressa luoteispuolella oli Airo joutunut painamaan koneensa alemmaksi ja osu-

Esko Johannes Airo.

nut vaikeasti havaittavan jään pintaan koneen pyöriessä jäällä useita kertoja ympäri Airon saadessa surmansa. Onnettomuuden tapahduttua Naakka oli laskeutunut jäälle, jolloin hänen koneensa laskutelineiden on kerrottu murtuneen.

Lennota on toinenkin näkemys, jonka tämän kirjoittajalle on kertonut Ilmasotakoulussa apumekaanikon koulutuksen 1939 saanut Antti Pernaa, jolle oli jatkosodan alkaessa tullut komennus Suur-Merijoella toimivaan Lentolaiivue 30:een, jossa hän oli osallistunut "kantamekaanikon" valvonnassa koneiden huoltotöihin. Saman laivueen konetarkastajana toimineen Airon häntä kahdeksan vuotta nuorempi Antti Pernaa tietien tiesi ja tunsii, saman kylän pojan.

Antti Pernaa ei yhdy kaikessa siihen, mitä kapteeni Naakan johtamasta ja vänrikki Airon kohtaloksi muodostuneen lennon tapahtumista ja sen seurausista on jälkepäin kirjoi-

tettu. Pernaa sanoo kuulleensa Naakan ja Airon keskustelut ja nähneensä heidän starttaavan Suur-Merijoen tukikohdasta kahdestaan eli ei kuuden koneen parvella kuten on myöhemmin kerrottu. Kun Airon onnettomuudesta oli tullut tieto Merijoelle, olivat Pernaa ja kolme muuta mekaanikkoa saaneet käsikyn lähtee oikopäättäväksi kuorma-autolla pelastamaan kapteeni Naakka jäältä ja laitamaan hänen koneensa lentokuntoon sekä evakuoimaan jäälakeudelle romuttunut Esko Airon Fokker-hävittäjäkone. Pakkasta oli ollut aika tavalla, mutta kun oli Haminassa hetken lämmitetty, oli lähdetty läheltä Kotkaa alkavaa jäätiätä myöten kohti Haapasaaressa lounaispuolella olevaa onnettomuuspaikkaa. Jäällä oli ensin kohdattu kapteeni Naakka, jonka koneesta oli katkenut "propelli", mutta laskutelineissä ei ollut ollut mitään vikaa. Varapotkuri oli osattu ottaa mukaan ja potkurin vaihdon jälkeen oli kapteenin kone saatu lämmitystä vaille lentokuntoon. Useiden satojen metrien päässä Naakan koneesta oli ollut Airon onnettomuuspaikka. Jäljistä oli heti nähty Airon koneen menneen useita kertoja ympäri ja Airon arveltiin saaneen jään pinnassa näkyvistä runsaista verijäijästäkin päätellen pikaisesti surmansa. Airon hävittäjästä olivat molemmat siivet irronneet, ja runko luistanut "sukkulana" pitkin vähälumista jääkentää,

on Antti Pernaa maininnut. Airon koneeromut oli kerätty kuorma-autoon, ja kun Naakan kone oli lämmitetty lentokuntoon, oli hän startannut jäältä kohti tukikohtaansa. Antti Pernaa muistaa ihmetelleensä sitä, että koko heidän jäällä olonsa aikana eivät Suursaaren venäläiset olleet avanneet heitä kohti tulta, vaikka etäisyyttä ei ollut ollut juurikaan "kalikan paikkaamaa" enempiä (vain kymmenisen kilometriä). Ennen jäältä lähtöä oli Antti Pernaa leikkannut puukollaan Esko Airon lentokoneen rungosta koneen tunnuksen -FR 162 - ja tuonut sen seuraavalla lomallaan Esko Airon Jussi-isälle, joka toimi kuten jo edellä on kerrottukin Kauhavan Pernaan kylän kansakoulun opettajana yhdessä Sofia-puolisonsa kanssa.

Onnettomuuspaikan ja mantereen välissä sijainneen Lupin pienen kalliosaaren olivat suomalaiset miehitäneet, ja Antti Pernaa muistaa ihmetelleensä miesten jaksamista ja selviämistä konekivääreineen talvipakkasella täysin puuttomalla kalliolla!

Esko Airon viisi vuotta vanhempi Sakari-veli oli valmistunut ekonomiksi mutta kaatunut 18.12.1939 Pelkosenniellä. Airon opettajaperheen hyvin tuntenut kauhavalainen opettaja Kaarina Orrenmaa on kirjoittajalle kertonut tunteensa Airon perheen hyvin ja ystävystyneensä Airon tyttärien Inkerin ja varsinkin Tellervon

kanssa. Inkeri oli avioitunut Ilmailukoulussa lentäjäksi koulutetun Reino Vilkkunan, esimerkillisen ohjaaja-alipuseerin kanssa, joka oli saanut vääpelinä vastaanottaa vuonna 1933 Harmon-patsaan yhdessä palvelus- ja ohjaajakaverinsa, vääpeli Pentti Tevän (entinen sukunimi Ax) kanssa pelastettuaan rohkeilla lennoillaan neljä upseeria varmalta kuolemalta Laatokan heikoilta jäältä. Vilkkuna oli palkittu myös "varmimpiana ja huolellisimpiana sekä eniten vuonna 1937 lentäneenä alipuseeriohjaajana".

Kohtalon ivaa

Esko Airon upseerikurssikaverin, kapteeni Antti Naakan, elinpäivien päätökseksi tuli joutua oman ilmatorjunnan alasampumaksi Kirkonmaan saaren yläpuolella vaajata kolmea kuukautta Esko Airon onnettomuutta myöhemmin ja Airon turmapaikasta vain kymmenkunnan kilometrin päässä. Tapausta tutkittaessa oli todettu, että kapteeni Naakan johtamasta, Kotkassa pidettävässä sankarihautajaisia suojaamaan lentäneen kuuden FR-koneen parvesta ei väärinmääräysten vuoksi ollut ilmatorjunnalle tullut omakoneilmoitusta, mutta toisaalta oli päädytty myös siihen, että ilmatorjuntayksikön koulutuskeskusta oli ollut laininlyönnejä konetunnistuksen opetuksessa.

Mauno Mikael Fräntilä syntyi 30.4.1917 Kauhavalla. Hänen isänsä oli maanviljelijä Nikolai Fräntilä ja äitinsä Amanda os. Lillström. Mauno Fräntilän molemmat veljet osallistuivat sotiimme. Viisi vuotta vanhempi Hugo Henrik taisteli jatkosotansa kersantina Taipaleenjoella, mutta kaatui Koukunniemessä 7.12.39 ollessaan järkeystyessä toinen talvisodassa kaatunut kauhavalaisnuorukainen. Kahdeksan vuotta Maunoa vanhempi Eino Aukusti haavoittui 19.7.1941 Särkisyrjän taistelussa, Ruskealan pitäjässä.

Mauno Fräntilä suoritti asepalveluksensa Ilmailukoulussa 1936-37 ja kävi apumekaanikkokurssin. Ohjaajakoulutuksen hän sai Res.AOK 3:lla ja AOK 8:lla. Suomen Lentomerkki n:o 502 Fräntilälle myönnettiin 28.8.1939 (n:o 503 myönnettiin samassa tilaisuudessa hä-

Hyppäsi palavasta hävittäjästä

nen kauhavalalaistuneelle kursikaverilleen Martti Alholle).

Talvisodan Fräntilä taisteli LLv 24:n Fokker D. XXI -hävittäjäkoneen ohjaajana. Vilalahdella maa-voimien tukemistehtävää 5.3.1940 suorittaessaan hän joutui viholliskoneen yllättämäksi ja haavoittui ylävartaloonsa, mutta onnistui suorittamaan pakkolaskun viruen kovassa pakkasessa lähellä vihollisasemia tunti-kausia, mistä ahdingosta hän pelastui omalle puolelle vastaitalpaamalla. Fräntilä on kertonut olleensa ihmeissään kuullessaan tuossa tilanteessa edestään selvää venäjää ja selkäänsä takaa ruotsinkielistä puhetta! Vaurioita tulituksesta ja pakkolaskussa saanutta Mauno Fräntilän Fokkeria yritettiin omalta puolelta ampua tuleen, mutta ei onnistuttu. Venäläiset olivat myöhemmin hinnanneet Fräntilän hävittäjän omalle puolelleen ja asettaneet sen keväällä 1940 yleisön nähtäväksi Leningradin sotasalaalennytelyssä.

Jatkosotansa Fräntilä aloitti Lentolaiivue 32:ssa koneenaan Curtiss Hawk 75 A, mutta palveli sittemmin LeLv 30:ssä ja loppusotansa HLeLv 34:ssä työvälineinä ajankukaiset

Messerschmitt 109 G2- ja G6-hävittäjät.

Täpärä tilanne sattui 20.8.1943 Fräntilän ollessa torjuntalennolla Suomenlahdella. Hänen koneensa (Kyösti Karhulan nimikko: MT-224) moottori lakkoili, alkoi savuttaa ja syyty lopulta ylikuumenneena tuleen. "Kun olin huano uimahan, niin piti yrittää selvittää kiintäille maalle", on Fräntilä myöhemmin tapausta muistellut. Malmille yrittäessään hän oli jo ennen Santahaminaa heittänyt pois kuoman ja noussut runsaasti savuavan ohjaamon vasemmalle laidalle sekä "tyrjännyt" oikealla kädellä konettaan, josta hyppäsi reilun parinsadan metrin korkeudella heti mantereen päälle päästyään.

Mainittakoon, että tuolloinen kadetti Reino Nykänen – sittemmin Ilmasotakoulun johtaja – oli Kadettikoulun pihamaalta nähtynyt Santahaminan ylittävän matalalla lentävän koneen ja tuumailut mieleessään palavaa Messerschmittiä ohjanneen anonyymin pilotin pian edessä olevaa kohtaloa!

Kolmas vastoinkäyminen tapahtui Vahvialan pitäjän Ihtantalassa 22.6.1944. Fräntilän kone sai 20 mm:n ilmatorjuntakranaatin osuman moottoriinsa, josta oli seurauksena pakkolasku pelloille. Ryttäkässä Fräntilä loukkaantui kasvoihin saaden tähtäinlaitteesta pahan ruhjeen nenäänsä, mistä törmävyydestä seurasi tuolloin ja myöhemminkin lukuisia sairaalajakäyntejä.

Jatkosodan kuluessa Mauno Fräntilä oli kahteen otteeseen noutamassa Messerschmittejä Itävalan Wiener Neustadista ja kuuluu selvinneen niistä tehtävistään erinomaisen hyvin.

Ilmavoitoja Fräntilälle merkittiin 5 1/2, joiden lisäksi muutamia pudotuksia oli jäänyt virallisesti todentamatta. Fräntilä ylennettiin 27-vuotiaana lentomestariksi 1944 ja palkittiin sodan keskia rauhan aikana useilla kunnia- ja ansiomerkeillä. Sotien jälkeen hän toimi lennonopettajana Kauhavalla jäaden eläkkeelle vuonna 1956, jolloin lentotunteja oli kahdenkymmenen vuoden kuluessa kertynyt yhteensä 3121, niistä sotakoneilla 533 tuntia. Ilmasotakoulun Juhannuslentoäyöksissä lentomestari esiintyi Curtissilla ja Pyryllä ja kerran yhtenä kuuden Pyryn osastossa, jossa jokainen oli "pyrähyttynyt" matalalla vaakakierteenkin. Mainittakoon, että kapteeni

Martti Pirin suorittaessa vuoden 1948 lentonäytöksessä kuuluisan hyppynsä kahdella peräkkäin avamallaan laskuvarjolla, teki hän hypyn Mauno Fräntilän luotettavissa käsissä lentäneestä Stieglitz (SZ-14) -koulukoneesta.

Reserviin siirryttyään Fräntilä viljeli maata ja hoiti kotitalansa metsiä sekä toimi vuosikaudet Kauhavan useissa kunnallisissa luottamustehtävissä.

Mauno Fräntilä oli myhäilevä, itsestään koskaan suurta numeroa tekemätön, eteläohjailaisen luonteenlaadun parhaat puolet omannut sekä sopivasti maanpuolustushenkilöinen ihminen. Sodissa haavoittuneiden asia oli hänelle – kotipoitajansäntäinvalidien puheenohtajalle – läheinen. Näille huono-oluisille hän organisoi vuosittain varainkeräyksen, johon soitteli tutun vakiomiehistönsä: "Hei... Manu täällä... kerkääsiikö taas keräämähän?" Näihin talkoisiin osallistuminen oli meille, Maunon vakiomiehistölle, useiden vuosien ajan kunniasia.

Jo talvisodan kovissa koitoksissa oli Mauno saanut peitenimeksen Manun, josta tuli sittemmin hänen liikanimensä viimeisiin elinpäiviinsä saakka. Manu kuoli 92 vuoden

ikäisenä Kauhavan terveysasemalla 8. heinäkuuta 2009.

Tämän kirjoittaja uskoo hänen jo heti ensimmäisinä päivinä tuonpuoleisessa tavanneen entisiä pilottikavereitaan, kuten Tatun, Tapsan, Vikin, Illun, Jopen, Eikan ja Piven ja ehkä useita muitakin ja muistelleen heidän kanssaan menneitä, mikäli se tuossa "hijajisten laivueessa" ylipäättään on ollut mahdollista.

Jälkikirjoitus

Edellä kerrotun Reino Nykänen -episodin, jossa kadetti Nykänen oli Kadettikoulun pihamaalla tuompuoleisella palavaa hävittäjää ohjanneen pilotin kohtaloa, on Mauno Fräntilä kertonut kirjoittajalle useita vuosia sitten Kauhavan sotilaskodissa munkkikahveja nauttiessamme.

Edesmenneiden pilottiveljiensä peitenimien takana ovat Tatu Mauri Huhanantti (Tatu), Tapani Harmaja (Tapsa), runoilija Saima Harmajan (Viki), Ilmari Juutilainen (Illu), Jorma Karhunen (Joppe), Eino Luukkanen (Eikka) ja Pauli Ervi (Pive), joista Tatu ja Tapsa joutuivat uhraamaan henkensä jo talvisodan kylmällä taivaalla.

Tältä näyttää 1445 metriä syvällä maanpuolustajien naamat!

Piirin syyskokous Pyhäsalmen kaivosalueella

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piirin syyskokous 31.10.2017, Paikkana oli mielenkiintoinen Pyhäsalmen kaivosalue. Harvemmin voidaan kokous aloittaa 1445 metrin syvyydestä, kyseessä oli Suomen suurin sekä Euroopan syvin kaivos. Näin oli tällä kertaa ja olipa mielenkiintoinen kokemus. Ei vaikuttanut päätöksien tekoon ainakaan mainittavasti?

Hyvin opastetun kaivoskierroksen jälkeen nousimme maanpinnalle jatkamaan kokousta, oikein pullakahvien virkistämänä. Kyseessä olivat sääntömääräiset asiat, sekä henkilövalintoja tulevalle vuodelle 2018. Uudeksi puheenjohtajaksi Valittiin Christer Eriksson Kokkolan reserviläisistä.

Puheenjohtajisto: Hallituksen puheenjohtaja, Chris-

ter Eriksson RES, 1. vpj, Sami Salmu RUL, 2. vpj, Rauno Hauta-aho RES ja 3. vpj, Seppo Ruotoistemäki RUL. Hallituksen jäsenet: Johan Irjala RES, Kari Autio RUL, Eero Muhonen AUTOKILTA, Jari Myllymäki RUL ja Sami Pokki RES.

Tällaisiin näkymin aloitamme vuoden 2018

Tekstiä ja kuvaa: **Eero Muhonen**

Jari Myllymäki johtaa puhetta ja Seppo Ruotoistemäki avustaa illan isäntänä.

Maan alla jaetaan myös hyödyllistä tietoa.

Lippulinna... killan lipunvarressa Ari Olli

Autojoukkojen Keski-Pohjanmaan Kilta osallistui valtakunnalliseen Itsenäisyyspäivän paraatiin Kuopiossa

Rakkaan synnyinmaamme Suomen täyttävässä kunnioitettavassa 100 vuotta! Oli kutsu osallistumiseen saapunut myös tänne Keski-Pohjanmaalle, otimme kutsun vastaan kunnianosoituksena kiltaamme kohtaan.

5.11 Tiistaina iltapäivällä

suuntasimme kohden Kuopiota, valmistautumaan paraatin vaatimiin haasteisiin, sekä samalla hieman tutustumaan tuohon kuuluisaan Kalakukkojen kaupunkiin.

Itsenäisyyspäivän aamuna oli herätys sangen varhain, joillakin jo kello 5:n aikoina.

Tästä se päivä valkeni, pilvenä ja hieman lumisateisen oloisena, lämpötila noin 2-3 astetta pakkasen puolella.

Aamupalan jälkeen liikkeelle, oli tarjolla puolustusvoimien kalustonäyttely, jumalanpalvelus sekä muuta katseltavaa ennen varsinaisen paraatin alkamista.

Nopeasti kaupungin keskusta täytyi ihmispaljoudesta, paraatireitin varrelta ei mennyt jalansijaa löytyä. Yli 20 tuhatta henkilöä oli tullut paraattia seuraamaan, kertoivat tiedotusvälineet myöhemmin.

Itse paraati oli mahtava kokemus, kaikki sujui suunnitelmien mukaan. Kiltamme lippua kantoi Vara PJ Ari Olli, hän oli meistä suurin, vahvin ja ansioitunein. Osalle meistä jäi valokuvien ottaminen ja taltiointi jälkipolville.

Iltaa myöden palailimme takaisin Pohjanmaalle, yhtä kokemusta rikkaampana.

Autokilta toivottaa Rauhallista joulua ja parempaa uutta vuotta kaikille sekä tuihdit tervehdykset Kuopiosta.

Tekstiä ja kuvaa:
Eero Muhonen

Sissiradisteille oma kilta

Aktiiviset reserviläistoimijat perustivat loppukeväästä Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen sissiradisten Sissiradistikillan. Kilta toimii maanlaajuisesti ja sen tarkoitus on koordinoita maanlaajuisia vapaaehtoisia koulutustoimintaa sekä pitää yllä sissiradisten aselaitaitoja. Killan toimintaa on kesän ja syksyn kuluessa käynnistetty pikku hiljaa.

Koulutuksen lisäksi killan tarkoitus on tuoda yhteen sekä vanhoja palvelustovereita että eri aikoina palvelleita radisteja.

– Meitä on ollut muutama vuoden ajan koulutustoimintaa pyörittämässä kourallinen eri aikoina ympäri Suomen palvelleita radisteja sekä laajempi rinki tapahtumiin osallistumassa. Näimme tarpeen radisteja yhdistävälle taholle, kertoo killan puheenjohtaja, reservin ylikersantti Jaakko Mäntymaa.

Koulutustoimintaa on viime vuosina kehitetty määrätietoisesti Maanpuo-

Reservin sissiradistit Jenni Louko ja Roope Mönkölä päivystävät Kyynel 2017 -sissiradistiharjoituksen tukiasemalla. Kuva: Jaakko Mäntymaa.

luskuskoulutusyhdistyksen puitteissa, minkä lisäksi on auttanut myös Puolustusvoimien suojea suhtautuminen asiaan. Lisää synergiaetuja kuitenkin haetaan.

– Kilta antaa paremmat puitteet jatkoa ajatellen mutta totta kai paljon on vielä tekemättä. Olemme kiitollisia MPK:n ja Puolustusvoimien tähänastisesta tuesta ja parhailamme etsimme lisää yhteistyömahdollisuuksia

maanpuolustuksellisten sidosryhmien kanssa, jatkaa killaa perustamassa ollut Antti Louko.

Kiltaan voivat liittyä kaikki Puolustusvoimissa tai Rajavartiolaitoksessa sissiradisteina tai heidän koulutajinaan palvelleet palveluksen ajankohdasta ja paikasta riippumatta. Kiltaan liittymisen ei sido mihinkään, mutta antaa enemmän mahdollisuuksia omien taitojen yl-

läpittämiseen tai vaikka itse vapaaehtoisena kouluttajana toimimiseen. Lisäksi killassa pääsee konkreettisesti osaksi laajempaa sissiradistiyhteisöä. Kurssien ja harjoitusten lisäksi jatkossa voidaan järjestää muutakin toimintaa jäsenistön toiveiden ja aktiivisuuden mukaan.

– Killassa toimintaan yhteisen ja merkityksellisen asian puolesta, mikä antaa loistavaa vastapainoa arjel-

le. Otamme mielellämme ihmisiä mukaan killan toimintaan. Mukana voi olla hyvinkin erilaisista elämäntilanteista huolimatta, sanoo killaa niin ikään perustamassa ollut jäsen sihteeri Riko Timonen.

– Sissiradistivarusmiesten kannattaa myös liittyä killaan, sillä se antaa hyvän pohjan pysyä ajan tasalla kotiutumisen jälkeen. Lisäksi varusmiespalveluksen aika-

na kiltaan liittyvältä ei peritä jäsenmaksua ensimmäiseltä jäsenyyvuodelta, Timonen jatkaa. Edellinen järjestetty koulutustapahtuma oli loka-kuun alussa Parolassa, Jyväskylän Tikkoskella ja Oulussa järjestetty Kyynel 2017 -sissiradistiharjoitus. Soveltavassa harjoituksessa kertailtiin monipuolisesti sekä partio- että tukiasemradistin tehtäviä.

Partioradistit lähettävät sanomia yöllä laavusta Kyynel 2017 -sissiradistiharjoituksessa. Kuva: Riko Timonen

Perinnetykit jälleen asemissaan

Vaasan kasarmialueen kunnostettujen perinnetykkien käyttöönottopahtuma 30.11.2017

Kommodori evp. **Hannu Luukkosen** puhe tapahtuman yhteydessä.

Tänä päivänä, 78 vuotta sitten hyökkäsi silloinen Neuvostoliitto Suomeen. Alko Talvisota, jota kesti kunniakkaat 105 päivää. Isänmaamme itsenäisyys säilyi, kiitos siitä vielä tänäkin päivänä sotiemme veteraaneille.

Sääolosuhteet olivat tuoloin täysin erilaiset kuin tänä päivänä vuonna 2017, jolloin olemme kokoontuneet Vaasan kasarmialueen perinnemuurille ottamaan uudelleen käyttöön syksyn kuluessa kunnostetut perinnetykit.

Vuonna 1976 paljastettuun perinnemuuriin on kiinnitetty laatakat kaikista Vaasassa perustetuista joukko-osastoista ja yksiköistä aina 1500 luvulta lähtien. Perinnemuurin molemmille sivustoille on sijoitettu kaksi venäläisvalmisteista kenttätykkiä, jotka symboloivat niitä tykkejä, jotka suojeluskuntajoukot valtasivat silloisen Vaasan venäläisen varuskunnan sotilailta Vaupussodan ensimmäisinä päivinä tammikuussa 1918.

Tykkit olivat vuosikymmenten saatossa päässeet huonoon kuntoon ja pyörät osittain vajonneet maahan, mikä oli lahoittanut pyörien puuosat niin että tykit olivat jo romahtamisvaarassa.

Per-Erik Fant ja Hannu Wallius poistamassa kanuunoita verhonneet maastoverkot. Vaasan Perinnemuurin kanuunat on huollettu ja pyörät korjattu.

Vapaaehtoisien maanpuolustustyön aktiivisella toiminnalla käynnistyi tykkien kunnostamisprojekti jo pari vuotta sitten, mutta varsinkin kunnostustyö tehtiin tämän vuoden loppukesästä marraskuuhun.

Hyvällä syyllä ja suurella kiitollisuudella voidaan todeta, että aktiivisin toimijataässä arvokkaassa projektissa on ollut Pohjanmaan maanpuolustuskilta puheenjohtajansa Ilkka Virtasen johdolla.

Vaasan kaupungin tekninen toimi ja sen viheralueyksikkö on suhtautunut hankkeeseen positiivisesti vastaten muun muassa tykkien alustojen tekemisestä niin, että tykit eivät vastaisuudessa enää vajoa maahan. Tärkeänä yhteistyökumppanina on ollut myös Vaasan reserviupseeriipiiri varapuheenjohtajansa Raimo Latvalan johdolla. Myös Pohjanmaan

aluetuomisto päällikkönsä everstiluutnantti Mika Piironen johdolla on avustanut hanketta yhteistyöllään Puolustusvoimien yksiköihin.

Tykkien pyörien kunnostamisen suoritti ammattimaisella taidolla isokyröläinen yritys Lehmäjoen Puutyö. Kunnostustyöstä voidaan todeta, että pyörien lahoonnot puosot poistettiin ja niiden tilalle yritys joutui hankkimaan ulkomailta jä-

reää, 40x8 cm tammilankku uusien kehäosien työstöä varten. Isänmaallinen teko yritykseltä! Yrityksellä oli jo aikaisempaa kokemusta vastaavasta työstä Napuen taistelun muistomerkin tykkien pyörien kunnostamisesta taistelun 300-vuotisjuhlina vuonna 2014.

Näin perinnemuurilla oltaessa haluan henkilökohtaisesti linkittää Napuen taistelun viimeisenä varus-

mihiä kouluttavana joukko-osastona Vaasassa toimineeseen ja vuonna 1998 lakkautettuun Vaasan rannikkopatteristoon. Joukko-osaston kunniamarssi oli nimittäin Heikki Klemetin säveltämä Napuen marssi, jota itselläni oli kunnia kuulla lukuisia kertoja joukko-osaston eritilaisuuksissa.

Tätä kunnostusprojektia ei olisi voitu toteuttaa ilman rahallista tukea. Haluan osoittaa suuret kiitokset Veljekset Gröndahlin säätiölle hankkeen saamasta avustuksesta!

Vaasan kasarmialue rakennuksineen on yksi parhaiten säilyneistä vanhoista kasarmialueista. On ollut hienoa havaita, että kaupunki haluaa pitää alueen hyvässä kunnossa nyt kun varuskuntaa ei enää ole alueesta huolta pitämässä. Myös tämä Perinnemuuri ympäristöineen on varsinkin kesäaikaan kaunistavaa katseltavaa upeine kukka-asetelmineen sekä meille kaupunkilaisille että myös kaupungissa vierailville turisteille. Kiitos siitä kaupungille.

Olemme viettäneet itsenäisen Suomen 100-vuotisjuhlavuotta erilaisin tapahtumin myös täällä Vaasassa. Sotilaallisesti näyttävien oli Merivoimien vuosipäivän vietto heinäkuussa Vaasan sisäsatamassa. Tämä kunnostustyö voidaan mielestäni hyvällä syyllä liittää juhluvuoden saavutuksiin. Varsinkin kun tykit saatiin tälle paikalle paljastettua Itsenäisyyspäiväksi. Lehmäjoen Puutyön edustajat ja Vaasan viheralueyksikön toimijat laittoivat tykit paikoilleen kuluvaan viikon maanantaina 27.11.2017. Asemaanajo oli näin suoritettu!

Vaasan kasarmialueen Perinnemuuri on nyt saanut viereen taidokkaasti entisöidyt tykit. Tällä Perinnemuurilla on järjestetty ja uskon että myös jatkossa järjestetään vuosittain lukuisia kunniakäyntejä, juhllisia lipunnostoja sekä seppelienlaskuja.

On erittäin tärkeää, että perinnemuurikokonaisuus tykit mukaan lukien on nyt arvoisessa kunnossa yhtenä kaupungin muistomerkeistä.

Haluan lopuksi vielä keran esittää mitä parhaimmat kiitokset kaikille kunnostushankkeessa eri tavoilla mukana olleille tahoille.

Pyydän nyt, että peitteet poistetaan ja tykit paljastetaan!

Kommodori evp. Hannu Luukkonen piti käyttöönottopahtuman puheen. Lippuvartiassa Suomen lippua kantoi Timo Koukku, Pohjanmaan Maanpuolustuskillan lippua Raimo Havusela, kuvassa oikealla ja Vaasan Reserviupseeriipiirin lippua Kaj Sandström.

Aselaiva s/s Equityn saapumisesta 100 vuotta

Sunnuntaina 29 päivänä lokakuuta kokoontui runsaat 50 henkeä Vesterön Storsandvikenille Maksamaan (nyt Vöyrin) saaristossa kunnioittamaan aselaiva Equityn rohkeiden miesten 100-vuotismuistoa. Tuolloin aselaiva kapteeninsa, kapteeniluutnantti Gustav Pezoldin ja Raippaluotolaisen luotsi Karl Rönnholmin johdattamina saapui hartaasti odotettu, noin 150 tonnin ase- ja ammus- sekä räjähdysainestain kera.

Aselaivan uumenissa oli kivääreitä (Mosin Nagant m/1891) 6500 kappaletta, 30 Hiram Maxim konekivääriä, m/1910, Mauser pistooleita 500 kpl (usia) ja 4500 saksalaisvalmisteista käsikranaattia sekä noin kaksimiljoonaa patruunaa kivääreihin ja pistooleihin. Lisäksi lastissa oli kahdeksan moottoripyörää, jotka luultavasti olivat Harley Davidson merkisiä ja suuri määrä räjähdysaineita.

31.10.1917 yön pimeimpinä tunteita laivan lastista purettiin noin puolet, 80 tonnia Storsandsvikeniin ja loput seuraavan illan ja yön hetkinä Larsmon Tolvmangrundetissa.

JP 27:n Perinneyhdistyksen Vaasan osaston perinnetoimintaan on yli 40 vuotta kiinteästi kuulunut aselaiva Equityn ja siihen liittyvien miesten ja naisten muistaminen Storsandvikenin poukamassa sijaitsevalla muistomerkillä. Tähän liittyy myös Beata Vesterön elämäntyön kunnioittaminen hänen muistomerkillään. Vesterön talon väki olivat huomattavan aktiivisesti mukana tapahtumien sisäpiirissä. Erityisesti talven ja kesän sekä syksyn 1917 aikana Beata Vesterö huolehti miniansä kanssa jopa lähes 300 etappimatkaajan ja aktivistin muonittamisesta ja majoittamisesta. Tämän toiminnan merkittävin hetki koitti, kun aselaiva Equityn saapumista odottavat jääkärit ja muut vastaanottajat saivat pitää Vesterön taloa tukikohtanaan.

Tänä syksynä sää ei todella suosinut juhlahetkeen osallistuneita, sillä vesi- ja räntäsade sekä puuskittainen pohjoistuuli oli tavanomaista haastavampi. Väkeä kuitenkin kertyi runsaammin kuin kertaakaan aiemmin tällä vuosituhannella.

Tilaisuus aloitettiin juhllisella lipunnostolla, jonka jälkeen Maxmo Militärihistoriska förening rf:n puheenjohtaja Jussi Mendelin ja JP 27:n Perinneyhdistyksen Vaasan osaston puheenjohtaja

Juhllallinen lipunnosto Vesterön Storsandvikenissä aselaiva Equityn rohkeiden miesten muistolle.

Muistokukat Beata Vesterön elämäntyölle laskivat Monica Latvala ja Brage Forssten.

Havuseppeleen muistomerkille laskivat Brage Forssten (oikealla) ja Jussi Mendelin.

Raimo Latvala

Pankinjohtaja Sven-Erik Granholm sai kiitokseksi ja muistoksi Jääkärimukin.

Jussi ja Eija Mendelin saivat vastaanottaa JP 27:n Perinneyhdistyksen Vaasan osaston pöytäviirin ansiokkaasta työstään jääkäriperinteen hyväksi.

taja Brage Forssten laskivat havuseppeleen ”Till Equitys minne – Equityn muistolle”.

Muistosoissaan Jussi Mendelin vielä lyhyesti kertasi 100 vuoden takaisia tapahtumista ja aseiden piilotamisesta Storsandvikenissä, josta kertoo nykypäiviin säilynyt alkuperäinen hirsilato.

Equityn muistomerkiltä siirryttiin Vesterön kylässä sijaitsevalla Beata Vesterön muistomerkille, jossa Monica Latvala ja Brage Forssten laskivat muistokukat hänen muistomerkilleen.

Päivän ohjelmaa jatkui Saaristotila Varpin suojissa, jossa pankinjohtaja Sven-Erik Granholm kertoi Vesterön kylästä ja sen asukkaista runsaat sata vuotta siten. Hänen laajat ja perusteelliset taustatiedot antoivat hyvän kuvan ajan elosta ja olosta. Lisäksi halukkailla oli mahdollisuus tutustua Varpin isännän Jussi Mendelinin kokoamaan näyttelyyn, joka kertoo jääkäreistä ja aselaiva Equitystä sekä keskeisistä aktivisteista.

Juhlan päätteeksi Brage Forssten kiitti kaikkia tilaisuuksiin osallistuneita ja erityisen Saaristotila Varpin isäntää Jussi Mendelinä, luovuttaen hänelle JP 27:n Perinneyhdistyksen Vaasan osaston pöytäviirin ja pankinjohtaja Sven-Erik Granholmia, luovuttaen hänelle Jääkärimukin.

Saaristotila Varpin tupa täyttyi kiinnostuneista kuulijoista.

Keltanokkia ja santsareita – Pietarsaaren lukion turvakurssi Lohtajalla

Kaunis syysää saatteli Pietarsaaren lukion 36 oppilasta ja allekirjoittaneen kurssinjohtajan matkaan ties kuinka monennelle (yli kymmenen niitä on!) koulun opetusohjelmassa olevalle Turvakurssille syys-lokakuun vaihteessa 2017. Osa oppilasta oli "santsareita" eli ryhmänjohtajia (jotkut mukana jopa kolmannella turvakurssillaan!) ja osa lukion aloittavia, jotka "keltanokkina" lähtivät harjoittelemaan maastoon majoittumista ja turvataitoja ensimmäistä kertaa. Matkaan lähdettiin Ågrenin Joukon varmoiten ottein ohjastamalla bussilla ja perille saavuttiin takana olleesta koeviikosta huolimatta suorastaan hilpeän mielialan vallitessa.

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen antamien varusteiden (maastopuku, vyö ja pipo sekä telttapata) jaon jälkeen saatoimme todeta, että joukko alkoi näyttää heti selvästi yhteisemmältä. Lyhyen alkupuhuttelun jälkeen yhteistoimintaa tarvittiin myös käytännössä kun ryhdyttiin pystyttämään telttoja santsarien ja kouluttajien antamien ohjeiden mukaan. Kun teltat olivat pystyssä ja kamiinit

kannettu sisään lähdettiin rikoskomisario Anders Åforsin pitämälle luennolle, jossa saimme kuulla tuoretta tietoa Keski-Pohjanmaan huumetilanteesta ja huumeisiin liittyvästä rikollisuudesta poliisin näkökulmasta katsottuna. Ensimmäinen ilta sujui sen jälkeen rattaisti räiskäle- ja makkarapaiston merkeissä ja myös Lohtajan leirialueen mainio sauna oli lämmennyt halukkaille kylpijöille. Pitkän päivän jälkeen kutsuivatkin sitten (jopa liiankin lämpimät!) teltat kurssilaisia unen maille.

Lauantaiaamukin valkeni poutaisena ja ruokahuoltopäällikkö Taneli Brandtin valmistaman tuhdin aamupalan jälkeen alkoi aset paukkaa, tosin varsin hiljaisesti, sillä harjoituksen aiheena oli ammunta tietokoneohjatuilla rynnäkökiväärillä ja pistoolilla. Hyviä tuloksia saavutettiin reservin värrikki Taneli Kontiainen opastaessa oikean ampumapaikan ottamisessa ja jyvän kohdalleen asettamisessa. Monia ei olisi ampumapaikalta saanut lähtemään millään, mutta palonsammutuskoulutus odotti jo! Reservin kapteeni

Matti Ranta antoi alkutietoa toiminnasta huoneistopalon tilanteesta ja sen jälkeen jokainen kurssilainen pääsi kokeilemaan ensisammutusta sammutuspeitteellä ja jauhesammuttimella.

Lounaan jälkeen aukeksi varusmiehen "elämän luukku" kun vihreät sisaret olivat saapuneet paikalle ja halukkaat pääsivät jälkiruokaksi maistelemaan niitä ihka oikeita sotkun munkkeja kahvin tai limpparin kera! Niiden voimin jaksinkin sitten elvyttää Anne-nukkea, tyrehdyttää verenvuotoa painesiteellä, laittaa onnettomuuden uhria kylkiasentoon ja kokeilla sopivan voimakkaalla Heimlichin otteella hengitysteiden tukkeuman avaamista. Kolmannen vuoden santsarit olivat ilta-päiväksi laittaneet maastosuunnistuksen leirialueella, jossa koulutettavat joutuivat mm. laittamaan kouluttajan sotilasarvojen mukaiseen järjestykseen ja etsimään Kontiainenistä "leipälaukkumiestä", joka kaikkien pettymykseksi paljastuikin kurssin johtajaksi! Salfie sen ketaleen kanssa kuitenkin piti ottaa ja sitten pääsi vasta huilaamaan leirialueelle. Ennen päivällistä matruusi

Ville Kivikangas ja edellä mainittu Taneli Kontiainen kertoivat vielä tuoretta kokemuksiaan varusmiespalvelusta ja kurssilaiset kuuntelivat kiinnostuneina, millä opein pääsee "rukkiin" ja saa laivaston "Aku Anka"-lomapuvun käyttöoikeuden! Illan pimetessä siirryttiin läheiseen maastoon, jonne oli kadonnut neljä onnetonta retkeilijää. Avorivistössä taapahtuneen etsinnän jälkeen heidät kuitenkin löydettiin hyvissä voimissa ja saatettiin takaisin leirialueelle odottamaan illan kohokohtaa: ilta-palan valmistusta nuotiolla ja räiskälepaistopaikalla sekä tietenkin päivän rasituksesta rentouttavaa saunaa.

Viimeinen leiripäivä alkoi allekirjoittaneen kohdalta yllättävästi, koska löysin leirinuoiton ääreltä melkoisen joukon kurssilaisia istumassa "tulilla" kello kuusi! Selvisi sentään, että teltassakin oli yön aikana ainakin käväisty ja eihän tänne nukkumaan ollut tultukaan vaan harjoittelemaan maasto-olosuhteissa pärjäämistä ja turvallisuuteen liittyviä taitoja! Aamupalan yhteydessä palkittiin ammunnan parhaat ja sitten olikin loppuyhteenveton aika. Suuret

Tykkiryhmällä on hymy herkässä!

kiitokset lausimme rehtori Hannu Sulkakoskelle, joka monien turvakurssien luomalla rutiinilla hoiteli tämänkin kurssin käytännön järjestelyt. Kiitokset kuuluivat myös kaikille kouluttajille ja ruokahuoltopäällikölle ("armeija marssii vatsalaan") edellytysten luomisesta kurssin sujuvalle lä-

piviennille. Oli aika purkaa leiritys, huoltaa ja luovuttaa varusteet ja kääntää bussin nokka kohti Pietarsaarta. Mutta moni päätti tulla vuoden päästä uudelleen. Santsariksi.

Heimo Martikainen
kurssinjohtaja
Kuvat: **Matti Orpana**
ja **Tami Nordström**

Sammutuspeitteellä sammuu vaikka rasvakattilapalo.

Uhmaava tulipalo sammuu jauhesammuttimella.

Ampumapaikka kuntoon ja jyvähöydä.

30 + 2. Anne-nukkea saa elvyttystä.

Kaukopartioretki, joka ei hevin unohdu

Haapajärvinen ensi vuoden puolella 100 vuotta täyttävä sotaveteraani Eino Syrjäniemi oli yleisön joukossa mukana, kun Haapajärvellä kerrottiin lokakuun toisena lauantaina Mai Guban kaukopartioretkestä. Eino Syrjäniemi on yksi niistä harvoista tuolla sotahistoriasta tunnetulla kaukopartioretkellä mukana olleista veteraneista. Suomalainen kaukopartio-osasto hyökkäsi tammikuussa 1942 läpi lumisen erämaan 75 kilometrin matkan Rukajärveltä Muurmannin radalle. Yhden yön aikana partio tuhosi noin 10 km rataa, Mai Guban aseman ratapihoineen ja 90 rakennusta.

Raine Narva innostui tutkimaan isänsä Toivo V. Narvan jälkeä jättämää sota-ajan puuarkkua pari vuotta sitten, ja löysi sieltä ennennäkemättömiä valokuvia ja mm. karttoja ja kirjeitä. Harvinaislaatuisimmat kuvat ovat suomalaisjoukkojen tuhotretkestä Muurmannin radalle Mai Guban asemalle. Raine Narva tutki arkun sisältöä edelleen, tallensi sitä digitaaliseen muotoon ja lahjoitti lopulta Rukajärven museolle tai sota-arkistoon.

Haapajärvi on paikkakunta, jossa elää edelleen retkellä mukana ollut Eino Syrjäniemi. Hänelle Raine Narvan esitys oli varmaan erityisen kiinnostava. Hyvämuistisena hän korkeasta iästään huolimatta muistaa vielä itsekin sota-ajan tapahtumia. Haapajärven kirjasto- ja kulttuuritalon salissa oli runsaasti yleisöä kuuntelemaan Raine Narvan esitystä kaukopartioretkestä Muurmannin radalle tammikuussa 1942.

Rukajärvellä taistellut 14. Divisioona sai 18.1.1942 käskyn koota yli tuhannen miehen taisteluosasto Muurmannin radalle tehtävää iskua varten. Divisioonan komentaja kenraali Raappana määräsi osaston komentajaksi majuri Arnold Majeviskin.

Toivo V. Narva työskenteli tiedotuskomppaniassa talvi- ja jatkosodassa, ja oli marraskuusta 1941 elokuuhun 1944 Rukajärvellä. Sen jälkeen hänet siirrettiin Tolvajärven taisteluihin, missä hän oli mukana viimeisessä taistelussa ja rauhan syntyessä.

TK-miehiä oli hieman yli 200, ja Narvalta julkaistiin valtakunnan päälehti myöten kuudenneksi eniten juttuja sota-aikaan. Muun muassa Helsingin Sanomiin

Haapajärvellä lokakuussa vierailut Raine Narva on koonnut kuvallisen ja sanallisen esityksen kaukopartiomatkasta, jolla hänen isänsä Toivo V. Narva oli mukana TK-miehenä.

ja Uuteen Suomeen Narvan juttuja meni 97, ja jutuista 37 päämaja julkisti salaiseksi. Jälkeensä Narva jätti noin 600 valokuvaa, karttoja ja kirjeitä, jotka kulkeutuivat vuonna 1990 hänen kuoltuaan kotitalon vintille Loimaalle isossa puuarkussa. Toivon poika Raine rupesi tutkimaan puuarkun sisältöä muutamia vuosia sitten. Se oli samoihin aikoihin keväällä 2013 kun SA-intin valokuva-arkisto avautui internetissä ja kun hän huomasi, että hänen isänsä kuvia löytyi siitä järjestelmästä vain kuutisenkymmentä. Hän ihmetteli, että miksei sen enempää. Silloin hän aukaisi arkun, ja sieltä paljastui valtava määrä valokuvia.

Raine Narva kertoi löytäneensä TK-miehenä toimineen isänsä jättämästä puuarkusta runsaasti ennennäkemättömiä valokuvia ja muita materiaalia.

Raine Narva on skannannut kuvia ja muuta materiaalia talteen, ja käynyt puuarkun sisällön läpi huolella. Kuvat, kartat ja kirjeet hän aikoo lahjoittaa Rukajärven museoon tai sota-arkistoon. Hänelle arkun sisältö on äärimmäisen arvokas. Hänelle puuarkun sisältö kertoo isän sotatarinoita, joita hän ei lapsilleen aikoinaan kertonut.

Eivät sodasta palanneet veteraanit juurikaan sodasta puhuneet. Raine Narva tiesi kyllä, että isä oli Rukajärven suunnan miehiä. Sitteen soitettiin ja kerrottiin tarinoita kun veteraaneja tuli kylään,

mutta lapsille isäni ei sodasta puhunut.

Se retki oli merkittävä

Lähtöpäivä Mai Gubaan Särkijärveltä 14.1.1942. Hiihtäjät neljonoissa, hevoset keskellä. Kolonnan pituus 3–5 km ja leveys 0,5 km. Toivo V. Narva.

Raine Narva luonnehti itseään amatööriksi sotahistoriassa, mutta innostui isänsä jäämistöstä sen verran, että kävi itsekin sotahistoriaa käsittelevällä retkellä kesällä 2013. Matka kulki myös Rukajärven lävitse, ja hän tunnisti maisemia isänsä

yli 70 vuoden takaisista kuvista. Kuvien perusteella isä tuntui olevan läsnä rintaman tapahtumissa ja asemasodan alkamista. Kaukopartioretkiäkin tehtiin puolin ja toisin. Raine Narva kertoi isänsä Toivo V. Narvan kulkeneen sotajoukkojen mukana Rukajärvellä, joka oli laaja alue, missä liikuttiin myös moottoripyörillä ja polkupyörillä. Kaukopartiossa Raine isä kulki TK-miehenä joukkojen mukana myös hiihtäen ja kävellen.

Kuvien perusteella Toivo V. Narva oli läsnä rintaman tapahtumissa, ja ennen asemasodan alkamista kaukopartioretkiäkin tehtiin puolin ja toisin. Raine Narvan mielestä harvinaislaatuisimmat ja mielenkiintoisimmat kuvat hänen isänsä kuvasi suomalaisen tuhotretkeltä Muurmannin radan Mai Guban rautatieasemalle ja varastoalueelle. Muurmannin

satama oli kuin elämän lanka venäläisille, sillä saksalaiset olivat tuhonneet maan länsiosista sotamateriaalitehtaat, ja tarvikkeita kuljetettiin satamasta rautateitse Muur-

mannin rataa pitkin.

Vuoden 1942 tammikuussa 1 900 miestä ja 250 hevosta lähtivät porkkaamaan umpihankea kovassa pakasessa halki erämaan kohti

Mai Gubaa. Reissu kesti lähes kaksi viikkoa, mutta aseman tuhoaminen onnistui yöaikaan kuudessa tunnissa. Siellä poltettiin noin 90 rakennusta, tuhottiin yksi huoltorakennus ja yksi saha, kymmenisen kilometriä rautatieta, sadan hevosen talli ja yksi silta.

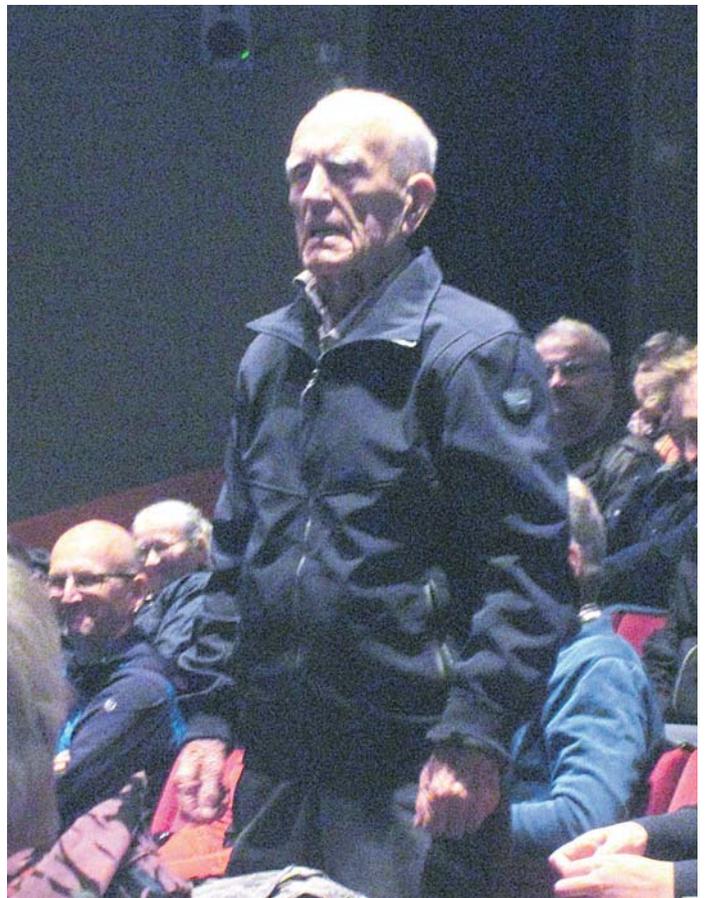
Matkaa Rukajärveltä Mai Gubaan tulee edestakaisin noin 300 km, josta 150 km vihollisen puolella.

Narva kertoi, että suomalaiset eivät kohdanneet vastarintaa, sillä vain pari päivää aiemmin oli usean tuhannen miehen joukot siirretty pois Mai Gubasta. Vain kymmenen kilometrin päässä oli Segesan kauppa, missä oli lentokenttä ja sotilaskoneita.

Raine Narvan esitys Haapajärven kulttuuritalon teatterisalissa kiinnosti. Kiinnostusta lisäsi se, että paikalla kuulijoiden joukossa oli 99-vuotias Eino Syrjäniemi, joka on yksi juuri tuolla kaukopartioretkellä mukana olleista. Heitä on elossa enää muutama mies.

Raine Narva on tehnyt arvokkaan työn käydessään läpi sota-aikaista materiaalia.

Eri lähteistä koonnut
Ilmari Luhtasela

Eino Syrjäniemi Haapajärvellä oli mukana tammikuussa 1942 kaukopartiossa. Hän oli vielä lokakuussa mukana Haapajärvellä pidetyssä tilaisuudessa, kun tapahtumaa muisteltiin. Hyvin hän tuntui muistavan tuota operaatiota vieläkin, vaikka täyttää jo ensi vuonna 100 vuotta.

MAI GUBA – TK-mies silminnäkijänä

TK-vänrikki Toivo V. Narvan 18.1.1942 ottama kuva suomalaisten iskusta Mai Guban asemakylään Muurmannin radan varrella.

Kokkolassa Keski-Pohjanmaan aluesairaalan auditoriossa nähtiin ja kuultiin 14.10.2017 mielenkiintoinen sotahistoriallinen luento, aiheena kaukopartioretki Muurmannin radalle.

TK-vänrikki Toivo V. Narva oli yksi niistä n. 200:sta rintamakirjeenvaihtajasta, joka välitti tietoa kotirintamalle sodanaikaisten tiedotusvälineitten kautta. Raine Narva, hänen poikansa, on koonnut isänsä jälkeensä jättämistä ennen julkaisemattomista valokuvista ja kirjeistä ainutlaatuisen esi-

telmäkokonaisuuden, joka kertoo yksityiskohtaisen tarkasti majuri Arnold Majewskin johtamasta iskusta Mai Guban asemakylään tammikuussa 1942, kaukana Rukajärven takana. Edestakaisin matkaa kertyi lähes tiettömässä korvessa noin 330 km.

Raine Narvan esitys sisälsi musiikkia, valokuvia, karttoja, tilastoja ja värikästä kertontaa, joka havainnollisti tämän 1900 miehen ja 250 hevosen uskaliiaan kaukopartioretken vaiheet vihollisen selustaan. Luonnon olosuh-

teet hankaloittivat suomalaisten etenemistä, sillä jopa 50 asteen pakkasen verotti niin miesten kuin hevostenkin suorituskykyä. Osa hevosista menehtyi pakkaseen, ja miehistäkin n. 80:ltä jouduttiin myöhemmin amputoimaan sormia ja varpaita, jopa jäseniäkin. Kaatuneina menetettiin kolme miestä.

Vihollisen materiaaliset tappiot olivat valtavat, Muurmannin rataa tuhottiin 10 km matkalta, toistastaa rakennusta tai varastoa poltettiin, puhelin- ja lennätinlinjoja katkottiin, rau-

tatievaunuja räjäytettiin jne. Henkilötappioita vihollinen kärsi kuusi henkeä.

Paluu omille linjoille Rukajärvellä oli raskas kovasta pakkasesta, vihollisen takaa-ajosta ja puutteellisesta levosta johtuen. Narvan mukaan takaisin mentiin näkkelivän ja pervitiinin voimin.

Monikymmenpäinen yleisö arvosti Raine Narvan yksityiskohtaista ja koskettavaakin esitystä, ja varsinkin hänen Mai Gubassa mukana olleen isänsä, TK-vänrikki Toivo V. Narvan, retken aikana ottamat kuvat todistivat

Illan luennoitsija Raine Narva. Yleisön arvostamat tilaisuudet ovat Narvan mukaan hänen kiitoksensa sotiemme veteraaneille.

suomalaisen sotilastaidon tinkimättömästä tasosta ja sinnikkydestä.

Kuvat ja teksti:
Jouko Liikanen

Asiantunteva yleisö sai mielenkiintoista tietoa ja kokemuksen, jonka arvoa lisäsi harvinainen kuva-aineisto ja luennoitsijan isän itse todentamat tapahtumat.

Lisää yksityiskohtaisempaa tietoa Mai Guban iskusta seuraavissa linkeissä:

Ruotuväki-lehti nro 11/2016: <http://ruotuvaki.fi/-/kaukopartio-muurmannin-radalle-sissien-matkassa>

Raine Narvan esitys Iisalmen Rukajärvikeskuksessa 27.1.2015: <https://www.youtube.com/watch?v=u2hdIXTV4A>

Operatiiviset maahanlaskut ovat tärkeä osa Venäjän taistelutaitoa

Venäjän maahanlaskujoukot on tarkoitettu taisteluun vihollisen selustassa. Maahanlaskujoukoilla voidaan häiritä vihollisen valtiollista sekä sotilasjohtoa, nopeasti vallata tärkeitä maastonkohtia, saaria, satamia ja lentokenttiä. Nykyisiin tehtäviin kuuluu myös nopeimpina kärkijoukkona toimiminen, kun joukkoja lähetetään lähelle tai kauas kriisipesäkkeisiin. Maahanlaskujoukot ovat suoraan ylijohdon alaisia eliittijoukkoja, jotka ovat koulutettu ja varustettu todellista toimintaa varten, kuten niitä on usein käytetty.

Toiminnan historiaa

Unkarin kansannousun tukahduttamiseksi vuonna 1956 kaksi maahanlaskurykmenttiä valtasi Veszpremin lentokentän ja muutamia muita sotilaskohteita 1. lokakuuta. Tökölin lentokentälle tuotiin 3. lokakuuta kaksi muuta maahanlaskurykmenttiä, jotka osallistuivat Budapestin taisteluihin. Unkarin operaatioissa oli uutta joukkojen kuljetus suoraan lentokentille ilman laskuvarjopudotuksia. Unkarin taisteluiden kokemuksen perusteella aloitettiin kevytaseisten joukkojen mekaanointi. Ensimmäisten maahanlaskujoukoille tarkoitettujen tela-alustaisten vaunujen kehittäminen aloitettiin 1960.

Tšekkoslovakian miehityksessä elokuussa 1968 käytettiin ensimmäisen kerran myös spetsnaz-joukkoja, joiden johtajat solutettiin maahan jo elokuun alkupäivinä. miehistö lennätettiin maahan turistiryhmiksi naamioituneina ennen miehitysoperaation alkua. Spetsnazit toimivat maahanlaskujoukkojen rinnalla sekä oppaina kohteita haltuun otettaessa. Operaatiota varten varattiin kaksi maahanlaskudivisioonaa. Ensimmäinen divisioona tuotiin kuljetuskoneilla Prahan läheiselle

Väreillä on ilmaistu Venäjän uusi sotilaspiirijako. Sinisellä on kuvattu Pohjoinen sotilaspiiri (Kuola ml.) ja punaisella Läntinen sotilaspiiri (Kaliningrad ml.). Karttaan on merkitty maahanlaskujoukkojen sijainti.

Asevoimien organisaatiossa maahanlaskujoukot on ylijohdon alainen itsenäinen aselaji.

Ruzunen lentokentälle 20 -21.8. välisenä yönä. Kuljetuskoneista purettiin myös raskasta kalustoa muun muassa ASU-85 ja ASU-57 rynnäköitykkeitä sekä BRDM-2 panssarintorjunta-ajoneuvoja. Lentokentän haltuunon jälkeen muodostettiin kaksi osastoa, joista ensimmäinen valtasi presidentin palatsin sekä otti presidentti Svobodan kiinni ja toinen ajoi suoraan kommunistien puolueen päämajaan, yllätti täydellisesti hallituksen sekä vangitsi ensimmäisen sihteerin Dubekin. Toinen maahanlaskudivisioonista tuotiin kolmelle lentokentälle, joiden läheisyydessä ovat Tšekkoslovakian armeijan tärkeät esikunnat vallattiin.

Samoin se miehitti Prahan ulkopuolella olevan pääesikunnan sekä este siten käskyjen ja ohjeiden antamisen. Maahanlaskuoperaatioon ja sen huoltoon oli käytössä 250 kuljetus- tai matkustajakonetta. Maahanlaskujoukkojen nopealla ilmaantumisella ja avainkohteiden miehittämisellä oli valtava vaikutus yllätysmomentin luomisessa ja maan vastarinnan lamauttamisessa.

Tšekkoslovakian jälkeen maahanlaskujoukot ovat osallistuneet operaatioihin Afganistanin sodassa, molemmissa Tsetsenian sodissa ja entisen Jugoslavian alueella rauhanturvatehtävissä, kuten ennen Georgian sotaa Abhasiassa ja Etelä-Ossetiassa, jossa nämä "rauhanturvaajat" toimivat ennen kaikkea suurvalta Venäjän edunvalvojina. Georgian sodassa vuonna 2008 maahanlaskujoukkoja osallistui sotatoimiin sekä Etelä-Ossetiassa että Abhasiassa. Siellä niitä käytettiin maavoimien joukkojen nopeina etujoukkoina. Esimerkkinä voidaan mainita Pskovin 76. ilmerynnäködivisioonan kahden pataljoonan nopea siirto. Käskyistä 24 tunnin kuluttua olivat pataljoonat 2000 kilometrin päässä

Beslanin lentokentällä Pohjois-Ossetiassa. Ne etenivät Etelä-Ossetiaan ennen 58. armeijan moottoroituja jalkaväkidiivisioonia. Nopeasti sotatoimialueelle siirtyneillä maahanlaskujoukoilla oli menestystä, mutta myös ongelmia, koska niiltä puuttivat aselajijoukot esimerkiksi ilmatorjunta- ja tiedusteluosast. Venäjän ilmavoimien tulitukea ei voitu käyttää tehokkaasti yhteensopivien rakoiden puuttumisen vuoksi!

Ukrainan sodassa vuodesta 2014 alkaen Ukrainan rajan yli on suunnattu maitte maahanlaskujoukkoja pataljoonan taisteluosastoina. Krimin valtauksessa hyvin koulutettujen maahanlaskujoukkojen ja spetsnaz-joukkojen yllättävällä käytöllä mahdollistettiin nopea strategisten kohteiden haltuunotto valtiojohtoisen harhauttamisen, häikäilemättömän informaatiovaikuttamisen sekä venäläisenemmittöisen väestön tukemana. Krimillä sotilaat toimivat ilman kansallistunnuksia, mutta uniformujen kuosi ja kalustojen tyypit paljastivat valtaajat venäläisiksi. Siellä maahanlaskujoukot olivat osana hyvin suunnitellussa erikoisoperaatiossa.

Kaakkois-Ukrainan alueella käydyissä taisteluissa maahanlaskujoukkoja on käytetty ja käytetään maavoimien joukkojen tapaan taisteluosastoina kuten Georgian sodassakin.

Maahanlaskujoukkojen kokoonpano

Venäjän maahanlaskujoukkoihin kuuluu kaksi maahanlaskudivisioonaa, yksi ilmerynnäködivisioona, yksi vuoristosodankäyntiin erikoistunut ilmerynnäködivisioona ja neljä ilmerynnäköprikaatia. Näiden lisäksi Kubinkassa on erikoisjoukkoprikaati ja Omskissa suuri koulutuskeskus. Nimitysten selventämiseksi todetaan, että maahanlasku on yleensä kuljetuskoneista laskuvarjolla tapahtuva joukkojen pudotus, ja ilmerynnäkö on pääasiassa helikoptereilla tehtävä siirto tai hyökkäys. Kummankin joukon henkilöstö saa nimestään riippumatta laskuvarjohyppykoulutuksen. Ylijohdon alaisen maahanlaskujoukkojen vahvuus on noin 45 000 sotilasta.

Jokaisessa divisioonassa on kaksi ilmerynnäkö- tai

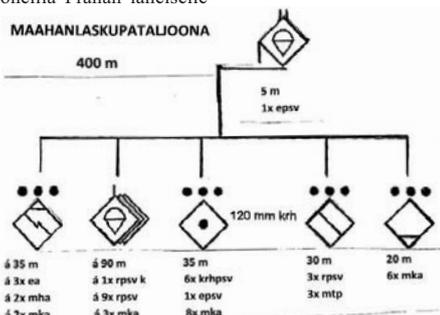
maahanlaskurykmenttiä, tykistörykmentti, ilmatorjuntaohjusrykmentti, pioneeripataljoona, viestipataljoona, tiedustelupataljoona, kunnossapitopataljoona, täydennyspataljoona ja lääkärintoimisto. Divisiooneilla on pääkalustonaan lentokuljetukseen ja laskuvarjopudotukseen soveltuvat panssarivaunutyypit

Prikaateissa voi olla kaksi maahanlaskupataljoonaa ja kaksi ilmerynnäköpataljoonaa sekä divisioonan verrattuna astetta pienemmät aselajijoukot. Kaksi pataljoonaa voidaan pudottaa laskuvarjoilla ja kaksi pataljoonaa voidaan tuoda maahanlaskualueelle helikoptereilla. Helikoptereiden käyttö mahdollistaa pataljoonien maahanlaskuun yleensä vaikeampiin maaston kohtiin kuin laskuvarjopudotukset. Prikaatin aselajijoukot pudotetaan laskuvarjoin tai tuodaan kuljetuskoneilla vallatuille lentokentille tai valtateiden suorille perustetuille tilapäiskentille.

Maahanlaskupataljoonat muodostavat prikaatin tai rykmenttien iskuvoiman. Pataljoonan iskuvoima muodostuu kolmesta maahanlaskukomppaniasta ja niitä tukevista aselajijoukkueista. Kun maahanlaskupataljoonasta muodostetaan pataljoonan taisteluosasto, sille alistetaan ylemmistä johtoportaista esimerkiksi kenttätykistöpatterit, ilmatorjunta-, pioneeri- sekä panssarintorjuntavoimaa ja ilmavoimien ilmatulenjohtoryhmä.

Pääosa kalusto on vanhahtavaa, mutta edelleen käyttökelpoista

Maahanlaskupataljoonien komppanioiden tärkein varustus on BMD- rynnäköpanssarivaunut, joista suurin osa kolmekymmentä vuotta vanhaa BMD-2-tyyppiä. Vielä vanhempia BMD-1-vaunuja modernisoidaan BMD-2-vaunuiksi. Uudempi BMD-3- ja BMD-4-vaun-

Organisaatio on suuntaa-antava, mutta pataljoona kykenee tällä varustuksella maahanlaskun jälkeen taistelemaan kuten moottoroitu jalkaväkipataljoona.

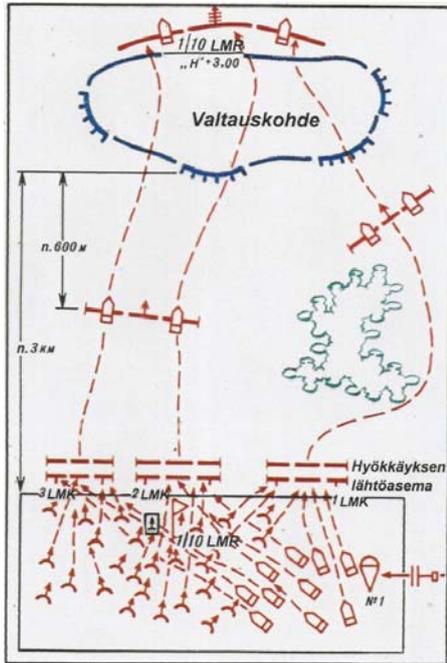
Vanha työjuhta IL-76 on edelleen käyttökelpoinen miehistön ja kaluston laskuvarjopudotuksiin tai raskaan kaluston esim. Sprut-panssarivaunujen kuljetuksiin kohtealueiden lentokentille.

nuja tuotetaan jatkuvasti joukkojen käyttöön varsin hidasta tahtia. Kaikkein uusimpia malleja rynnäköpanssarivaunu BMD-4M Sadovnitšaa ja kuljetuspanssarivaunu BTR-MDM Rakuskaa on vasta pieniä määriä joukkojen käytössä. Muutama vuosi sitten ilmoitettiin, että maahanlaskujoukkojen tulisi saada vuoteen 2025 mennessä yli 1500 BMD-4M-vaunua ja 2500 BTR-MDM -vaunua. Edellä mainittujen vaunujen perusversioiden lisäksi niistä on suunnitteilla useita erikoisversioita kuten tiedustelu-, panssarintorjunta-, ilmatorjunta- ja esikuntapanssarivaunuja.

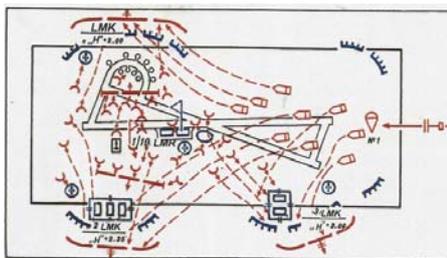
Panssarintorjunta-aseiden parhaimmista edustaa Kornet 9K131-panssarintorjuntaohjuksia, jotka on asennettu BTR-RD -panssarintorjuntavaunuihin. Epäsuoran tulen kalustoina yhtymätasolla ovat kuomautolla vedettävä 122 mm:n D-30-haupitsit, jotka tullaan korvaamaan uusilla, keveillä (BMD -runkoisilla?) telatykeillä. Maahanlaskupataljoonia tuetaan 120 mm:n 2S9 Nona S -kranaatinheitinvaunuilla. Ilmatorjunta on käytössä ZRK-BD Strela-10 -ilmatorjuntaohjusvaunut, BTR-ZD-ilmatorjuntavaunut, joiden aseena on ilmatorjuntakanuuna ZSU-23-2 ja joukoilla on lisäksi olalla ammuttavat Iгла -ilmatorjuntaohjuksia. Tiedustelu- ja johtamisjärjestelmiä uusitaan tietokonepohjaisiksi järjestelmiksi. Uuden automaattisen johtamisjärjestelmän etuna on, että reaaliaikaisen tiedonsiirron käyttö lyhentää käskyjen ja ilmoitusten välittämiseen kuluvaa aikaa joka johtamistasolla korkeista esikunnista yksittäiseen sotilaaseen asti.

Yhtymien tulivoimaa ja itsenäistä taistelukykyä vahvennetaan sijoittamalla niihin panssarivaunupataljoonat, joiden kalustona todennäköisesti ovat kevyet 2S25 Sprut-SDM-1 panssarivaunut. Ne ovat laskuvarjolla pudotettavia ja uunituotteita kuten muitakin kirjoituksessa mainitut vaunut. Sprut-vaunun pääaseena on 125 mm:n kanuuna, joka käyttää samoja ampumatarvikkeita ja kannuun putkesta ammuttavia panssarintorjuntaohjuksia kuin taistelupanssarivaunut T-72 ja T-80.

Maahanlaskujoukkojen valmiuteen ja yllättävään toimintaan panoo vaikuttaa ratkaisevasti kuljetusilmavoimien koneiden määrä, kunto ja ryhmitys. Pääkalustona on edelleen Il-76-kuljetuskoneet, joita arvelaan olevan toimintakuntoisina noin 100 kappaletta. Il-76-koneita modernisoi-

Maahanlaskupataljoona on pudotettu edulliselle pudotusalueelle, josta se hyökkää kuten moottoritu jalkaväkipataljoona valtauskohteelle (ohjesääntökuvaa).

Maahanlaskupataljoonan pudotus suoraan heikosti puolustetulle kohteelle. Kalusto on pudotettu kentän itäosaan ja miehistä länsiosaan (ohjesääntökuvaa).

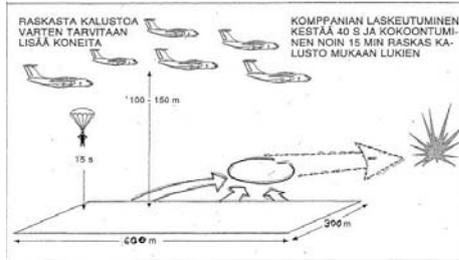
daan käyttöäin lisäämiseksi, koska An-70 kuljetuskonehanke Ukrainan kanssa kariutui sodan vuoksi. Sadalla koneella voitaisiin kuljettaa kohteelle vajaan rykmentin joukot kertosuorituksena, mutta käytännössä joukot kuljetetaan portaittain, jolloin koneet ovat pienempiä. Maahanlaskupataljoonan kuljetus kalustoinen kohteelle vaatii noin 20 Il-76-kuljetuskoneita. Raskaita An-124-kuljetuskoneita on Venäjällä vajaan 30 kappaletta, joille valmistellaan laajaa modernisointiohjelmaa. AN-124:n uutta mallia on tarkoitus valmistaa vuoteen 2028 mennessä 30 kappaletta. Raskaat AN-124-kuljetuskoneet soveltuvat huonosti laskuvarjopudotuksiin, mutta ilmarynnäkötoiminnassa niitä voidaan käyttää joukkojen ja kaluston kuljetuksiin vallatuille lentokentille.

Maahanlaskujoukkojen käyttö

Operatiiviset maahanlaskut tapahtuvat yleensä rintaman, armeijan tai armeijakunnan sotoitimiin liittyvinä. Maahanlaskuihin käytetään erikoiskoulutettua maahanlaskudivisioonaa tai seim-

miten maahanlaskuprikaatia. Kuljetusoperaatio kohteelle kestää 1-2 vuorokautta ja onnistuminen edellyttää ilmaherruutta toiminta-alueella. Maahanlasku voi tapahtua pelkästään laskuvarjohyppynä pudotuskorkeuden ollessa 300 metriä, yhdistettynä laskuvarjohyppyy- ja ilmakuljetusoperaationa kuljetuskonein tai pelkästään ilmakuljetuksena, jolloin joukko tuodaan koneissa maahan saakka. Maahanlaskujoukon tehtävänä voi olla tärkeän maastalueen valtaaminen, lentokentän valtaaminen, iskut huoltoita tai johtamispaikkoja vastaan, kuljetusten ja siirtojen estäminen, maihinnoitus tukeminen tai reservien sijoittaminen ja tuhoaminen.

Maahanlaskun rakenne muodostuu lähtöalueesta, lentokäytävästä ja maahanlaskualueesta. Esimerkiksi prikaatin lähtöalueella tulisi olla 4 - 6 lentokenttää noin 600 - 800 kilometrin päässä taistelualueesta. Lentokäytävän tulisi olla noin 30 kilometriä leveä. Vastustajan ilmatorjunta tulisi lamauttaa etulinjan taistelualueelta maahanlaskualueelle asti. Maahanlaskualueen etäisyy-

Maahanlaskukomppania on edulliselle alueelle pudotettuna etenemisvalmis panssarivaunuissaan 15 minuutissa. Komppanian tuliylläköillä voidaan tuhota tärkeitä johtamispaikkoja, viestiasemia tai huololaitoksia syvällä vihollisen selustassa.

Uusin maahanlaskujoukkojen yleispanssarivaunu BTR-MDM, josta kehitetään mm kuljetus-, esikunta-, ilmatorjunta- ja panssarintorjuntamallit.

Uusin maahanlaskujoukkojen yleispanssarivaunu BTR-MDM, josta kehitetään mm kuljetus-, esikunta-, ilmatorjunta- ja panssarintorjuntamallit.

Uusi tulivoimainen kevyt taistelupanssarivaunu 2S25 Sprut-SDM-1, jossa on 125 mm:n kanuuna.

den tulisi olla 100 - 200 km:ä etulinjasta, jotta hyökkääjä voisi saavuttaa yhteyden siihen viiden vuorokauden kuluessa. Maahanlaskualueen tulisi olla noin 25 km x 20 km. Prikaatin maahanlasku suunnataan joko yhteen tärkeään kohteeseen tai kahteen - kolmeen kohteeseen samanaikaisesti pataljoonan taisteluosaston suuruisina joukkoina. Pataljoona tarvitsee noin 1 000 m x 600 m laajan pudotusalueen. Häiriöttömän pudotuksen jälkeen komppania on taistelualmis

30 minuutissa. Hyppymaaston tulee olla tasaista ja aukeaa, jolloin osaston ja materiaalin kokoaminen on helppoa. Peitteinen ja kumpuileva maasto vaikeuttaa, mutta ei estä suoritusta. Vaarallisia esteitä pudotusalueella ovat suot, tiheet pikkuvesistöt ja voimalinjat. Maahanlaskualue joudutaan valitsemaan usein kohteen ulkopuolelta, jotta edulliset maasto-vaatimukset saavutettaisiin. Maahanlasku voidaan suorittaa suoraan suoraa kohteeseen, kun se on puolustamaton tai

alue on edullinen ja heikosti puolustettu. Kuljetuskoneet vaativat laskeutumista varten lentokentän tai vajaan kilometrin mittaisen suoran valtatiepätjän. Maahanlaskun vaatimat jälki- ja huoltokuljetukset helpottuvat, jos maahanlaskualueen läheisyydessä on lentokenttä, joka voidaan ottaa haltuun.

Yhteenveto

Maahanlaskujoukot on valittu Venäjän nopean reagoinnin joukkojen kehittäjäkärkeksi, jolla pyritään säilyttämään välitön kyky vaikuttaa sotilaallisesti entisen Neuvostoliiton ja sen lähialueen tapahtumiin. Korkean valmiuden maahanlaskujoukot ja spetsnaz -joukot mahdollistavat nopean ja joustavan voimankäytön Venäjän sisällä tai rajojen ulkopuolella. Venäjän taloudellisten intressien suojaaminen ja muun muassa arktisen alueen merkityksen kasvu vaikuttaa maahanlaskujoukkojen suorituskykyjen kehittämiseen. Pskovin ja Ivanovon divisioonien joukkoja on jo käytetty arktisella alueella toteutettavissa sotaharjoituksissa. Yhteistoimintakyky merivoimien kanssa korostuu, kun maahanlaskujoukkoja on kyettävä siirtämään myös erittäin rajallisen ilmakuljetuskapasiteetin vuoksi saarien, satamien ja muiden sillanpäätseimien haltuunottoon.

Nopean toiminnan joukkoja (spetsnaz, maahanlaskujoukot, osa maavoimista) hallitaan kehittää työkaluna, jolla voidaan nopeasti reagoida alempiasteisiin sotilaallisiin tai poliittisiin uhkiin ilman laajaa ja hidasta liikekannallepanoa, ja sitä seuraavia massiivisia joukkojen keskityksiä. Venäjän kokemat uhkat pyritään eliminoidaan varhaisessa vaiheessa ja Venäjän rajojen ulkopuolella. Kohteen kannalta se tarkoittaa lyhyempää ennakkovarotusaikaa sotilaallisen voiman käytössä. Maahanlaskujoukot ovat osa strategisen tai operatiivisen yllätyksen mahdollistavaa venäläistä sotilaallista suorituskykyä.

Eversti evp
Heikki Hiltula

Venäjällä on maahanlaskujoukkoja noin 40 000 sotilasta, joista 50 % on sopimus sotilaita. Vuoteen 2025 mennessä tavoitteeksi on asetettu noin 70 000 sotilaan vahvuus.

Syntymäpäiviä – Födelsedagar 2018

Reserviläisliitto

50 vuotta

Lassila Kari-Pekka	4.1.	Kälviän Reserviläiset Ry
Löfholm Teija Johanna	25.1.	Pietersaaren Seudun Reserviläiset Ry
Pökkä Pauli Armas	2.2.	Kannuksen Reserviläiset Ry
Ojala Mika Veikko Antero	20.2.	Kalajoen Reserviläiset Ry
Leppäharju Jukka Tapani	31.3.	Pyhäjärven Reserviläiset Ry
Heikkinen Janne Tapani	3.4.	Kalajoen Reserviläiset Ry
Somero Markku Uolevi	10.4.	Ylivieskan Reserviläiset Ry
Hihnala Vesa Juhani	16.4.	Kalajoen Reserviläiset Ry
Järvenpää Tuomo Juha	26.4.	Ylivieskan Reserviläiset Ry
Ruokoja Kai Hannu	5.5.	Kälviän Reserviläiset Ry
Stenbäck Heikki Jaakko	28.5.	Kalajoen Reserviläiset Ry
Hyyppä Sami Erik	9.6.	Kalajoen Reserviläiset Ry
Sulonen Jukka	5.7.	Kälviän Reserviläiset Ry
Grön Fredrik	9.7.	Pietersaaren Seudun Reserviläiset Ry
Luokkala Marko Kalervo	22.8.	Kokkolan Reserviläiset Ry
Simpunan Jarmo Antero	4.9.	Kannuksen Reserviläiset Ry
Tenhunen Mika Kristian	9.10.	Nivalan Reserviläiset Ry
Nynäs Kenneth Valdemar	11.10.	Pietersaaren Seudun Reserviläiset Ry
Viljamäki Ari-Jukka	25.10.	Haapajärven-Reisjärven Reserviläiset Ry
Lehto Tommi Tapani	23.11.	Evijärven Reserviläiset Ry
Niemelä Heikki	24.11.	Haapajärven-Reisjärven Reserviläiset Ry
Nikula Hannu Juhani	25.11.	Kalajoen Reserviläiset Ry
Alaverronen Juha Tapio	31.12.	Kalajoen Reserviläiset Ry

60 vuotta

Mottinen Juha Asser	5.1.	Kannuksen Reserviläiset Ry
Hanhikoski Pauli	20.2.	Evijärven Reserviläiset Ry
Kunelius Keijo	3.3.	Nivalan Reserviläiset Ry
Vedenoja Veijo	15.3.	Kalajoen Reserviläiset Ry
Tuorila Hannu Oskari	25.3.	Kannuksen Reserviläiset Ry
Sorjonen Päivi Johanna	28.4.	Kokkolan Reserviläiset Ry
Östman Ulf	13.5.	Pietersaaren Seudun Reserviläiset Ry
Vähäaho Seppo Kalevi	25.5.	Nivalan Reserviläiset Ry
Nikkarikoski Veijo	5.6.	Kalajoen Reserviläiset Ry
Mäkitalo Rauli Johannes	8.7.	Kalajoen Reserviläiset Ry
Kerola Erkki	23.7.	Kälviän Reserviläiset Ry
Järvenpää Jarmo	23.8.	Haapajärven-Reisjärven Reserviläiset Ry
Kaarlela Vesa	27.9.	Nivalan Reserviläiset Ry
Uunila Pentti Sakari	9.11.	Kalajoen Reserviläiset Ry

70 vuotta

Pylväs Esko Matti	3.4.	Ylivieskan Reserviläiset Ry
Läspä Kari Juhani	26.4.	Kannuksen Reserviläiset Ry
Prest Klas Osvald	1.5.	Kokkolan Reserviläiset Ry
Dahlgren Juha Timoteus	8.5.	Kokkolan Reserviläiset Ry
Huotari Eero Kaarlo Antero	14.5.	Nivalan Reserviläiset Ry
Jurvansuu Teuvo Erkki	3.6.	Pyhäjärven Reserviläiset Ry
Vähähyyppä A Juhani	5.6.	Kannuksen Reserviläiset Ry
Nevalainen Eero Alvari	31.7.	Kalajoen Reserviläiset Ry
Virkkula Unto	18.9.	Nivalan Reserviläiset Ry
Anttila Esko	19.10.	Pyhäjärven Reserviläiset Ry
Jylhä Harri Ilmari	2.11.	Kälviän Reserviläiset Ry
Joki-Suikko Eero	3.11.	Kannuksen Reserviläiset Ry

75 vuotta

Siljander Yrjö Kalervo Tapio	26.3.	Pyhäjärven Reserviläiset Ry
Uusi-Rauva Matti	8.4.	Kokkolan Reserviläiset Ry
Suni Lassi	12.4.	Kalajoen Reserviläiset Ry
Pokela Ismo Olavi	28.4.	Kokkolan Reserviläiset Ry
Kupila Pertti Matti	30.4.	Kokkolan Reserviläiset Ry
Keskitalo Eino Viljami	25.5.	Haapajärven-Reisjärven Reserviläiset Ry
Sundström Jens	19.7.	Kokkolan Reserviläiset Ry
Viitasalo Erkki Vilho	16.11.	Sievin Reserviläiset Ry

80 vuotta

Kerttula Antero	12.1.	Toholammin Reserviläiset Ry
Turpeinen Reijo	13.6.	Haapajärven-Reisjärven Reserviläiset Ry
Kivinen Veikko Ilmari	29.6.	Kokkolan Reserviläiset Ry
Kalliokoski Tuomo Antero	18.10.	Sievin Reserviläiset Ry

85 vuotta

Annala Heikki Valfrid	9.1.	Kokkolan Reserviläiset Ry
Kärjä Pentti Johannes	15.8.	Kalajoen Reserviläiset Ry

90 vuotta

Palosaari Pentti Johannes	13.12.	Kokkolan Reserviläiset Ry
---------------------------	--------	---------------------------

Suomen Reserviupseeriliitto

50 vuotta

Hedetniemi Timo Olavi	1.1.	Haapajärven Res.Ups.Kerho Ry
Korhonen Visa	3.3.	Kalajokilaakson Res.Ups.Kerho Ry
Moiilanen Urho Ilari	8.4.	Kalajokilaakson Res.Ups.Kerho Ry
Kivi Heikki Juhani	7.6.	Kälviän Res.Ups.Kerho Ry
Suominen Janne Seppo Tapio	19.6.	Kalajokilaakson Res.Ups.Kerho Ry
Linna Jukka Tuomas Eemeli	3.7.	Sievin Res.Ups.Kerho Ry
Ekholm Roger Klas Matias	19.7.	Kokkolan Reserviupseerit Ry
Porko Antti Reino Juhani	19.7.	Kokkolan Reserviupseerit Ry
Olli Risto Albert	1.8.	Kalajokilaakson Res.Ups.Kerho Ry
Mäenpää Eero Juhani	19.8.	Kokkolan Reserviupseerit Ry
Kivelä Mika Matti	9.10.	Kokkolan Reserviupseerit Ry
Lappi Jyrki	10.12.	Vimpelin Res.Ups.Kerho Ry

60 vuotta

Niskanen Kari Rauno Johannes	15.2.	Pyhäjärven Res.Ups.Kerho Ry
Vuolteenaho Jarmo	25.6.	Nivalan Res.Ups.Kerho Ry
Kumpusalo Heikki Juhani	28.6.	Nivalan Res.Ups.Kerho Ry
Ahola Jukka	22.11.	Kokkolan Reserviupseerit Ry

70 vuotta

Djupsjöbacka Kristian	15.2.	Kokkolan Reserviupseerit Ry
Koivukangas Erkki	17.2.	Kälviän Res.Ups.Kerho Ry
Hirvikoski Unto Ensio	21.2.	Kälviän Res.Ups.Kerho Ry
Pelander Markku Juhani	10.3.	Vimpelin Res.Ups.Kerho Ry
Kuikka Mikko	19.6.	Kälviän Res.Ups.Kerho Ry
Lehtinen Harry	3.7.	Haapajärven Res.Ups.Kerho Ry
Pöllä Risto	4.7.	Kannuksen Res.Ups.Kerho Ry
Mehtälä Eino	11.9.	Nivalan Res.Ups.Kerho Ry
Mantila Kalervo K	23.11.	Nivalan Res.Ups.Kerho Ry
Sarjanoja Seppo	23.11.	Sievin Res.Ups.Kerho Ry

75 vuotta

Hirviniemi Esko	6.1.	Haapajärven Res.Ups.Kerho Ry
Olli Valtteri	11.2.	Nivalan Res.Ups.Kerho Ry
Jämsä Osmo Tapio	5.3.	Toholammin Res.Ups.Kerho Ry
Perkkio Juhani E	6.3.	Kalajokilaakson Res.Ups.Kerho Ry
Hintikka Kari	21.3.	Haapajärven Res.Ups.Kerho Ry
Utriainen Oiva Kalevi	26.7.	Kalajoen Res.Ups.Kerho Ry

80 vuotta

Porko Reino	18.4.	Kokkolan Reserviupseerit Ry
Juntunen Aimo	16.5.	Kokkolan Reserviupseerit Ry
Saukko Unto	4.8.	Kokkolan Reserviupseerit Ry
Hakala Alpo Matias	9.9.	Kokkolan Reserviupseerit Ry
Tulkku Jorma	16.9.	Pyhäjärven Res.Ups.Kerho Ry
Partanen Taisto A	15.11.	Pyhäjärven Res.Ups.Kerho Ry

85 vuotta

Hietala Veikko Armas	7.3.	Sievin Res.Ups.Kerho Ry
Sytelä Heikki Kalervo	5.12.	Nivalan Res.Ups.Kerho Ry

Vaasan Reserviupseeriipiiri – Vasa Reservofficersdistrikt ry

95 vuotta – år

Saunamäki Yrjö,	Ltn	8.3.	Vaasan Reserviupseerikerho
-----------------	-----	------	----------------------------

90 vuotta – år

Estlander Nils,	Preml	17.4.	Vasa Reservofficersklubb
Pietilä Björn,	Preml	26.5.	Vasa Reservofficersklubb

85 vuotta – år

Tirkkonen Tauno,	Ltn	20.3.	Vaasan Reserviupseerikerho
Johansson Lennart,	Major	16.9.	Vasa Reservofficersklubb
Jussila Simo,	Ltn	26.12.	Vaasan Reserviupseerikerho

80 vuotta – år

Lemberg Pentti,	Ylil.	5.2.	Vaasan Reserviupseerikerho
Hangassalo Eero,	Ltn	22.3.	Pietersaaren Reserviupseerikerho
Herttua Väinö,	Kapteeni	31.7.	Vaasan Reserviupseerikerho
Kari Juhani,	Kapteeni	2.12.	Vaasan Reserviupseerikerho

75 vuotta – år

Hudd Jarmo	Ylil.	17.1.	Vaasan Reserviupseerikerho
Sirkka Mikko	Kaptl	3.2.	Vaasan Reserviupseerikerho
Hakkarainen Sakari	Ylil.	4.3.	Vaasan Reserviupseerikerho
Forsbacka Olavi	Vänrikki	9.3.	Pietersaaren Reserviupseerikerho
Boström Per-Elof	Major	15.5.	Kristinansrudun Reserviupseerikerho
Waire Jarkko	Ltn	28.6.	Kaskisten Reserviupseerikerho
Rodén Teuvo	Ylil.	15.7.	Vaasan Reserviupseerikerho
Nieminen Timo	Kapteeni	28.10.	Vaasan Reserviupseerikerho
Von Schantz Filip	Kapten	25.12.	Vasa Reservofficersklubb

70 vuotta – år

Timoharju Erkki	Ylil.	3.1.	Pietersaaren Reserviupseerikerho
Toivanen Timo	Ylil.	16.1.	Pietersaaren Reserviupseerikerho
Kronholm Lars	Ylil.	28.1.	Pietersaaren Reserviupseerikerho
Koivuniemi Alpo	Majuri	2.3.	Pietersaaren Reserviupseerikerho
Simons Christer	Preml	25.4.	Vasa Reservofficersklubb
Kellokoski Mikko	Ltn	11.6.	Pietersaaren Reserviupseerikerho
Sandvik Jan	Kapten	22.10.	Vaasan Reserviupseerikerho
Hautala Keijo	Ylil.	4.12.	Kristinansrudun Reserviupseerikerho

60 vuotta – år

Suontausta Matti	Ylil.	21.3.	Vaasan Reserviupseerikerho
Salo Pauli	Komentaja	25.6.	Vaasan Reserviupseerikerho
Ranta Matti	Kapteeni	29.7.	Pietersaaren Reserviupseerikerho
Jokinen Juho	Ylil.	14.10.	Pietersaaren Reserviupseerikerho
Vuorimies Nuutti	Ltn	4.5.	Vaasan Reserviupseerikerho

50 vuotta – år

Nyggård Anders	Ylil.	20.6.	Pietersaaren Reserviupseerikerho
Kattelus Ari	Ltn	5.7.	Vaasan Reserviupseerikerho
Skägg Martin	Fänrik	28.9.	Vaasan Reserviupseerikerho

Lähde: RUL/Jäsenrekisteri (rtl).

Taistelustressin hallintaa Kokkolassa

Vuosien tauon jälkeen Kokkolassa järjestettiin marraskuussa toivottu ja keuhuttu Taistelustressi 1 – taistelustressin hallinta ja sotilasjohtaminen -kurssi. Kurssin pääkouluttajana toiminut psykoterapeutti, majuri (res) Jussi Rytönen perehdytti kurssilaiset aktiivisella ja vuorovaikutteisella koulustavallaan tunnistamaan ja hallitsemaan taistelustressiin liittyviä ilmiöitä ja antoi

eväitä taistelustressin hallintaan osana sotilasjohtamista. Reserviläisistä koostuneesta kurssilaisryhmästä ainakin osa saattoi hyvinkin yllättyä siitä, kuinka vähän yksilön taistelukentän ja rauhan ajan stressimekanismit loppujen lopuksi eroavat toisistaan.

Kurssin palautteet puhuvat puolestaan. Kurssi koettiin erittäin mielenkiintoisena, itsetuntemusta avaavana ja myös siviililämässä hyö-

dyllisenä. Teemaa toivottiin sivuttavaksi myös muiden sotilaallisia valmiuksia palvelevien koulutusaiheiden yhteydessä.

Taistelustressin hallinta-koulutusarja saa jatkoa keväällä 2018. Tuolloin järjestetään Kokkolassa Taistelustressi 2 -kurssi, jossa paneudutaan tutulla opetusmenetelmällä mm. hybridi vaikuttamisen eri mekanismeihin ja seurauksiin.

Koulutus on avoin kaikille aiheesta kiinnostuneille reserviläisille, eikä osallistuminen edellytä ykköskurssin käymistä. Tarkemmat tiedot, sisältö ja ajankohta löytyvät vuoden vaihteen jälkeen MPK:n koulutuskalenterista, mistä myös kurssille ilmoittautuminen tapahtuu. Myös kevään yhden päivän kurssille otetaan enintään 20 kurssilaista.

**POHJANMAAN
MAANPUOLUSTAJA**

Pohjanmaan Maanpuolustaja on seuraavien yhdistysten tiedotus- ja jäsenlehti:

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri ry, Vaasan Reserviupseeri-piiri - Vasa Reserv-officersdistrik ry, Autojoukkojen Keski-Pohjanmaan Kilta ry, Österbottens Försvarsgille-Pohjanmaan Maanpuolustusilta rf, Vaasan Maanpuolustussainat ry ja Keski-Pohjanmaan Meripelastajat ry.

Päätoimittaja:
Heikki Pääjärvi,
Lähdetie 4,
68600 Pietarsaari,
puh. 040 519 9955,
e-mail: paajarvi@multi.fi

Lehtiyöryhmä:
Raimo Latvala,
Heikki Pääjärvi,
Sami Salmu,
Jouko Liikanen ja
Eero Muhonen.

Lehden talous:
Rauno Hauta-aho
Ajurintie 28
67100 Kokkola
puh. 040-581 7412
e-mail: rauno.hauta-aho@sok.fi

Pankki
Nordea Kokkola
FI67 1065 3000 2041 50

**Seuraava
Pohjanmaan
Maanpuolustaja
1/2018: maaliskuu.
Aineisto 13.3.2018**

Osoitteenmuutokset:
RES ja RUL:
Jäsensihteeri
Virpi Kukkonen
(MPY Oy)
Puh (09) 4056 2011,
Sähköposti:
jasenasiat@rul.fi

Autojoukkojen Kilta
Ari Olli 050 375 4257
ari.am.oli@gmail.com

Kokkolan meriosasto
Jari Kivioja 050-5311463

Sivunvalmistus
Päivi Kultahti
Kuvanvalmistus:
Ari Alalantela

Paino:
Botnia Print Oy
Kokkola
Painos: 6 000 kpl

Aineistopäivät:

Talvisodan päättymisen 13.3.
Marskin syntymäpäivä 4.6.
Haminan rauha 1809 19.9.
Itsenäisyyspäivä 6.12.

TALVISODAN MUISTOHIIHTO

Kälviällä 10.3.2018

Hiihtomarssin matkat ovat n. 12 ja 25 km. Hiihtomarssia varten osallistujille jaetaan puolustusvoimien hiihtovälineet, lumipuku ja sissipipo. Hiihtomarssin jälkeen tarjotaan ruoka ja mahdollisuus saunomiseen.

Mikäli lumitilanteen vuoksi hiihtomarssia ei voida toteuttaa, suoritetaan tapahtuma jalkamarssina.

Osallistumismaksu on 15€. Reserviläinen saa kurssista yhden rinnasteisen kertausharjoitusvuorokauden.

Ilmoittautumiset www.mpk.fi/koulutuskalenteri tai piiri toimistoon p. 0400 395 909

Lisätietoja tapahtumasta antaa kurssinjohtaja Sakari Hannula, p. 050 561 8224

MPK
MAANPUOLUSTUSKOUKULUSTUSYHDISTYS
POHJANMAAN MAANPUOLUSTUSPIIRI

VAPAAEHTOINEN MAANPUOLUSTUSKOULUTUS

Piiripäällikön palsta

Vuosi sitten tähän aikaan en olisi uskonut, millaiselta näköalapaikalta saan tutustua pohjalaismaakuntien reserviläisten sielunelämään. Jokaisella maakunnalla on oma luonteensa ja sielunsa, mutta yhteistä kaikille maanpuolustustoimijoiden mentaliteetti: sopeudutaan ja mukaudutaan, joskus ehkä vähän aiheesta muristaankin ja lopulta kääritään hihat, ryhdytään hyvällä tekemisen meinillä hommiin ja jos jotain ei ole, se tehdään vaikka itse. Kun omalla kohdallani oli valinnan paikka, yksi merkittävimmistä tekijöistä oli juurikin vapaaehtoisten asenne ja se tekemisen meininki – tällaisen joukon kanssa on nyt vaan mukava työskennellä. Vaikka Pohjanmaan maanpuolustuspiirillä on vertaistensa joukossa omat haasteensa, edellä mainittu ja yhteistyökumppanien saumaton tuki saa uskomaan, että tämä motivoitunut joukko saa aikaiseksi vaikka ja mitä.

Vuosi alkaa olla paketissa ja piirin koulutustuloksia tarkas-

teltaessa täytyy todeta, ettei tänä vuonna päästy tavoitteeseen sen enempää koulutustapahtumien kuin koulutusvuorokausien määrissä loppuvuoden kiristä huolimatta. Tämän vuoksi emme kuitenkaan suostu olemaan kallella kypärin! Jo keväällä oli selvää, että uusien toimintamallien löytäminen ja hiominen vaatii hintansa. Tavoitteeseen päästiin kuitenkin siinä, että kaikki puolustusvoimien tilaama sotilaallinen koulutus pystyttiin toteuttamaan ja muunkin toteutuneen koulutuksen kurssipalautteiden keskiarvo kipusi iloisesti yli neljän.

Puolustusministeriön tilaama uusi selvitystyö on jälleen herättänyt kysymyksiä ja jossain määrin jopa huoltakin joihin vastauksia voidaan odottaa vasta kun työryhmä on saanut uuden selvitystyönsä päätökseen. On lopputulema niin tai näin, joka tapauksessa suunta on selkeä: kehittäminen. Aktiivisten reserviläisten rooli kokonaisuomaanpuolustuksessa korostuu

ja jätnevoitoytu entisestään, ja oikein resurssoituna tämä suunta tarjoaa reserviläiselle entistä enemmän mahdollisuuksia kehittää omaa osaamistaan ja edetä reserviläisurallaan. Ja vaikka selvitystyö ja juuri julkaistu uutinen puolustusvoimien MPK:ltä tilaaman sotilaallisen koulutuksen määrän 30 prosentin kasvusta vuonna 2018 eivät toisiinsa liitykään, on myös se myönteinen signaali vapaaehtoisen reservin roolin korostumisesta.

Vuoden 2018 toimintasuunnitelma on valmis ja loppuja kursseja avataan joulukuun aikana koulutuskalenteriin. Ohessa on otantaa Kokkolan ja Vaasan koulutuspaikkojen alkuvuoden kurssitarjonnasta. Kannattaa myös käydä kurkkaamassa uutta kuvapainotteista tiedotuskanavaamme Instagramissa osoitteessa www.instagram.com/mpkpohjanmaa. Vaasan koulutuspaikan pilotoima projekti saavutti suuren suosion parissa viikossa ohitteen tavoitettavuudessa useita vuosia käytössä olleen Facebookin ja nyt on jo selvää, että tätäkin palvelua tullaan hyödyntämään jatkossa todella voimakkaasti. Muistatthan kuitenkin, että ajantasaisin tieto piirimme koulutustarjonnasta löytyy aina MPK:n koulutuskalenterista osoitteesta www.mpk.fi/koulutuskalenteri.

Omasta ja Pohjanmaan maanpuolustuspiirin puolesta haluan onnitella ylennettyjä ja palkittuja, sekä kiittää kaikkia toiminnassamme kuluneena vuonna mukana olleita toimijoita ja yhteistyökumppaneita ja toivottaa hyvää joulua ja menestystä vuodelle 2017!

vt. Piiripäällikkö **Jani Pikkarainen**

KOKKOLAN JA VAASAN KOULUTUSPAIKKOJEN KURSSIT 1.1–31.3.2018

Sotilaallisia valmiuksia palveleva koulutus

Sotilaskouluttajien verkkokurssi	01.01.-30.11	Kokkola
Koulutuksen johtoryhmän jatkokoulutus	01.01.-30.11	Kokkola
Reserviläisten kenttäkelpoisuuden kehittäminen ja ylläpito / Pietarsaari	01.01.-30.6	Pietarsaari
Ammunnanjohtajakurssin verkko-opinnot	01.01.-30.11	
Tiilämpät reservistiskytte / Sovellettu reserviläisammunta	01.01.-30.11	Jakobstad
MilFight kevätkausi 1.1-31.5	1.1-31.5	Vaasa
Första hjälpen på skjutbanan / Ampumaradan ensiapu	20.1	Pietarsaari / Jakobstad
Kokkolan koulutuspaikan infotilaisuus	20.1	Kokkola
Vaasan koulutuspaikan infotilaisuus / Vapaaehtoisten toimijoiden ohjeistus	27.1	Vaasa
MilFight perustekniikkaleiri	20.-21.1	Vaasa
Taistelijan voimankäyttö	3.2.	Vaasa
Kurssivääpeli- ja materiaalikoulutus	3.2.	Maalathi
Vaasan koulutuspaikan kurssinjohtajien suunnittelupäivä	3.2.	Maalathi
Marssikoulutus / Jääkärien kotiinpaluun juhlan marssiosasto	3.2.	Vaasa
Tukialueen tiedustelun perusteet	3.-4.2	Kokkola
Eloönjäämiskoulutus / talvikurssi	16.-18.2.	Vaasa
Taistelijan tiedustelukurssi 1 / Talvi	16.-18.2.	Vaasa
Reserviläistoimintakurssi Vaasan meriosastolle	17.2.	Vaasa
Ammuntakurssi naisille	17.2	Kokkola
Marssikoulutus / Jääkärien kotiinpaluun juhlan marssiosasto	23.2.	Vaasa
Taistelu rakennetulla alueella / liikkuminen rakennetulla	Helmikuu	Kokkola
Jääkärien kotiinpaluun juhla / Kalustonäyttely ja MPK:n osasto	24.2.	Vaasa
Jääkärien kotiinpaluun juhla / paraatiosasto	24.2.	Vaasa
Reserviläisammunta / kevätkausi	1.3.-31.7.	Vaasa
Tarkka-ammunta 1	3.-4.3.	Vaasa
Tarkka-ammunta pienoiskiväärillä 1	3.-4.3.	VaasaTalvisodan
muistohiihto	10.3	Kälviä
Ase- ja ampumakoulutus / Pyhäjärvi	12.3-30.10	Pyhäjärvi
Sotilaskuljettajien jatkokurssi	16.-18.3	Kajaani
Tarkka-ammunnan jatkokurssi: Ulkobilistiikka	17.-18.3	Vaasa
Taistelu rakennetulla alueella / Sisäänmenotekniikat	Maaliskuu	Kokkola
B-ajolupakoulutus	24.3.	Maalathi
Taktinen kivääri 1	30.-31.3.	Vaasa

Varautumis- ja turvallisuuskoulutus

KOTU-yksikön täydennyskoulutus	1.1-30.11	Kokkola
Kurssinjohtajien verkkokurssi	1.1-30.11	Kokkola
Jordbrukets beredskap inför störningssituationer	17.1	Vaasa
Maatalouden poikkeusolojen varautuminen / Kälviä	18.1	Kälviä
Kokkolan koulutuspaikan koulutuspäivä	20.1	Kokkola
Kotitalouksien varautumiskurssi	30.1.	Sievi
Älä ole uhri – naisten itsepuolustuskurssi	27.1.	Vaasa
"Sähköt pois" -kurssi	17.2.	Vaasa
Kyberturvallisuus-kurssi	24.2.	Vaasa

Kokkolan koulutuspaikka:

Koulupääll. Juha Möttönen
juha.mottonen@mpk.fi
puh. 040 543 3754

Koulupääll. Kari Rönnqvist
kari.ronnqvist@mpk.fi
puh. 040 036 9627

Vaasan koulutuspaikka

Koulupääll. Toni Puutio
toni.puutio@mpk.fi
puh. 040 177 3414

Koulupääll. Raimo Mäenpää
raimo.maenpaa@mpk.fi
puh. 040 583 6772

Koulupääll. Toni Alho
toni.alho@mpk.fi

Koulupääll. Pauli Salo
pauli.salo@mpk.fi
puh. 040 167 7333

Koulupääll. Hannu Maunula
hannu.maunula@mpk.fi
puh. 0500 719 283

POHJANMAAN MAANPUOLUSTUSPIIRI

Piiripäällikkö Jani Pikkarainen
jani.pikkarainen@mpk.fi
puh. 050 553 6828

www.mpk.fi
www.facebook.com/pohmpp
<https://www.instagram.com/mpkpohjanmaa/>

Koulutussihteeri Rhea Nykvist
rhea.nykvist@mpk.fi
puh. 0400 395 909

www.instagram.com/mpkpohjanmaa/

MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYKSEN
FÖRSVARSUTBILDNINGSFÖRENINGEN